

<p>پیشانی اور پرانگندہ کرنا۔</p>	<p>مثال فارسی و خزینہ لاشمال ذکر این کرده اند</p>
<p>پیشینہ بقول انڈیوالہ فرنگ فرنگ</p>	<p>و از معنی و محل استعمال ساکت مؤلف عرض</p>
<p>بالفتح (۱۶) معروف و (۲۳) نوری از علوا</p>	<p>کند کہ مشتق است از (پشم در کلاه گذاشتن) کہ</p>
<p>مؤلف عرض کند کہ سکوت دیگر ہمہ</p>	<p>بجایش گذشت فارسیان چون کسی را مجلس و</p>
<p>محققین زبان دان و اہل زبان ازین</p>	<p>بی و قرینند کہ لباس درست ندارد و بیباغہ</p>
<p>لغت معروف بواجبی است۔ پارچہ</p>	<p>این مثل رازند (ارو) دکن میں کہتے</p>
<p>رانام است کہ از پشم ساختہ باشد اول</p>	<p>ہیں "ٹوپی تک درست نہیں ہے" یعنی نہایت</p>
<p>کنجینہ کہ یا ونون و ہای نسبت با پشم</p>	<p>مجلس اور بے عزت ہے۔</p>
<p>مرتب کردہ اند و بمعنی دوم اگر سند استعمال</p>	<p>پشمیدن بقول انڈیوالہ فرنگ فرنگ</p>
<p>پیش شود ہمان پشمک قندی است کہ</p>	<p>بالفتح پرانگندہ و پریشان کردن مؤلف عرض</p>
<p>تخریش بر معنی اول پشمک گذشت معاصرین</p>	<p>کند کہ معنی لغتی این موی موی کردن و کنایہ از</p>
<p>بر معنی اول بر زبان دارند و بمعنی دوم</p>	<p>پریشان کردن موافق قیاس است و اسم صاع</p>
<p>دلغ می لالہ و مانید</p>	<p>این پشم کہ فارسیان بہ ترکیب یای معروف</p>
<p>روز شنبہ ہمہ زاید شب آورینہ</p>	<p>و علامت مصدر و آن مصدری وضع کردند</p>
<p>گردشوی پر نیان پوشش مرید</p>	<p>و سالم التصریف می نماید کہ غیر از ماضی و مستقبل</p>
<p>پشمک ساختہ کار (ارو)</p>	<p>و اسم مفعول نیاید۔ دیگر محققین مصادر و اہل</p>
<p>پشمک بقول آصفیہ فارسی۔ اسم مذکر۔</p>	<p>و زبان دان این را ترک کرده اند (ارو)</p>

اولی کثیرا جیسے شال و خیرہ (۲) دیکھو شنگ کے پہلے معنی۔

پیشن بقول برہان بروزن چین (۱) نام موضعی است کہ در میان پیران ولیہ و طوس نوزر جنگ واقع شد و تورانیان فتح کردند و اکثر پیران گو در زوران جنگ کشتہ شدند و این جنگ را جنگ لادان و جنگ پیش گویند و (۲) مخفف شنگ ہم کہ نام پدرا فراسیاب است (طہ) چون عارض تو ماہ نباشد روشن ہا ماتدرخت گل نبود در گلشن ہا ترگانت ہی گذر کند از جوشن ہا ماند سنان گیو در جنگ پیش ہا صاحبان سروری و جہانگیری و ناصری و مؤید سراج و جامع و شریک بر معنی اول قانع۔ صاحب ناصری صراحت فرید کند کہ رباعی بالارا گویند کہ ہر مصرعش از شاعری است و مصرع آخرش از فردوسی مؤلف عرض کند کہ اسم جامد فارسی زبان و علم است۔ (ارو) دانا پیش ایک موضع کا نام ہے جس کو تورانیوں نے فتح کیا تھا جس کا ذکر شاہ نامہ میں موجود ہے۔ مذکر (۲) پیش افراسیاب کے باپ کا نام شنگ کا مخفف۔ مذکر۔

پیشن بقول برہان و مؤید و اندکبر اول و (ارو) دیکھو پیشین یہ اس کا مخارج ہے فتح ثانی و سکون نون و عیم مفتوح بذال نقطہ و پیشن بقول برہان و اندکبر وزن شکنجہ و زور یعنی آب و امثال آن پاشیدہ شود۔ گیا ہی باشد کہ شومالان و جولامکان با آن آہار مؤلف عرض کند کہ پیشین یعنی پاشیدن آہرتار افشانند مؤلف عرض کند کہ مبتدئ پیشین و شراب سدریت کہ می آید (کامل التصریف) کہ ہو عدہ گذشت چنانکہ اسب و اسب و پیشین مضارع آن بعض عربان ایران دال ہوا (ارو) دیکھو شکنجہ کے پہلے معنی۔

بذال سحر بدل کردہ اند چنانکہ آور و آور۔ (الف) پیشن (الف) بقول سروری

<p>(دب) پشچیدن</p>	<p>یعنی آب و مثل آن پاشیده</p>	<p>قبول برهان بر وزن پنگ (۱۱) نام</p>
<p>(ج) پشچیده</p>	<p>شد و (دب) بقولش پاشیدن</p>	<p>پدر افراسیاب است و نام پسر او که شید می گفتند</p>
<p>آب و امثال آن</p>	<p>صاحب بحریم ذکر این کرد</p>	<p>و نام مبارزی از ایران و نام پدر نوچه شاه</p>
<p>می فرماید که پشچید رضاعش</p>	<p>و اسم فاعل و امر و</p>	<p>۱۲۱ میل آهنی را گویند در از و مستیز که بنایا</p>
<p>نبی نیامده مؤلف عرض کند که ما بر پشچیدن</p>	<p>بدان دیوار را سوراخ کنند و (۳۱) یعنی زنبور</p>	<p>بوده گذشت مراحت ماخذش و اشاره این نیز آمده و آن گلیس یا تخته باشد که برد و سر آن</p>
<p>کرده ایم و (ج) بقول برهان و سروری هر روز</p>	<p>دو چوب تعبیه کنند و بدان خشت و گل و خاک</p>	<p>استمیده یعنی آب و شراب و خون و امثال آن</p>
<p>پاشیده شده (بسی س) بجز پشچیدن</p>	<p>را نیز گفته اند و (۵۱) ترشح آب و غیر آن را نیز گویند</p>	<p>و امثال آن کشند و (۴) جفا و ستم و جور و سخت</p>
<p>پیران خاک خولش پشچیده اند و ما می گوئیم که</p>	<p>و این معنی یکسر اول و ثانی هم درست است</p>	<p>پرو و تحقیقین با نام و نشان چرانی فرماید که اسم</p>
<p>مفعول (دب) باشد و مبدل پشچیده که در مفعول</p>	<p>معنی اول و دوم و سوم قانع صاحبان رشیدی</p>	<p>گذشت معنی میا و که تسامح سروری است که بر و جامع معنی اول و دوم و سوم و چهارم را آورده</p>
<p>الف معنی مفعولی بیان کرد و فور برین نکرده که (فردوسی ۱۵) چه بشنید سالار ترکان پشچید</p>	<p>معنی مطلق ب چرانی باشد (ار و و) دالف چنان خواست کاید با ایران بجنگ بود (حکیم سوزنی</p>	<p>پانی یا شراب و غیره چیرکا (دب) پانی یا شراب</p>
<p>و غیره چیرکنا (ج) پانی چیرکا هوا</p>	<p>که گزند توری در قبضه پشچید بود (وله ۱۵) آن ملک</p>	<p>پانی یا شراب و غیره چیرکا (دب) پانی یا شراب</p>

از تو خوردینا جا یک قناد پد برداشت از زمین چنانکہ اسپ و اسب و کاف فارسی بدل شد
 تو اندیش بی پشنگ پد (در ویش جبر علی ۵) پچیم چنانکہ گلنار و جلنار و این ماخذ و رای
 بی تیغ از ان اجل خپ ساز و عدوت را پد کز ماخذیت کہ بر مصدر رشنجیدن نوشته ایم و این
 خون فاسدش نرود بر کسی پشنگ پد خان آرزو بہتر از ان می نماید و موقع آن دست ندا و
 در سراج بذکر جلد معانی گوید کہ (۶) نام قلعه است کہ ذکر این در را بنی کنیم (ار و و) ۱۱) پشنگ
 در حوالی قند ہارطا ہر ابا کردہ پد را فراسیاب فراسیاب کے باپ اور بیٹے کا نام اور نیز ایک
 است و فرماید کہ بمعنی پنجم کسیر ترین گفتن خط است ایرانی پہاوان کا نام اور شاہ منوچہر کے باپ
 چر کہ آن پشنگ بیای تازی است و بغیر نون کا نام (۲) آذہ نقب - مذکر (۳) وہ چو کہشا
 بمعنی شبنم ریزہ کہ زمین را سفید کرد و اند چنانکہ گذر جس میں نواثر بن کر سامان کے نقل و حرکت میں
 و بعض معنی اقول گوید کہ نام مبارک از ایران اس سے کام لیتے ہیں - مذکر - (۴) جھانوث اور
 و نام پد منوچہر شاہ اصلی نذر و مؤلف (۵) ترشح - دیکھو بار ان نرم (۶) ایک قلعه کا
 عرض کند کہ بمعنی اقول علم است و بمعنی دوم نام پشنگ ہے - مذکر -
 مبتدل پشنگ کہ ہو عدہ اول گذشت چنانکہ تب پشوز اقول برہان و اند و مؤید بعین اول
 و تب و بدگیر معانی اسم جامد فارسی زبان و جا بروزن تصور نقرین و دعای بد صاحب برہان
 دار و کہ بمعنی پنجم اسم مصدر رشنجیدن گیریم کہ فرماید کہ باسین بی نقطہ ہم آمدہ مؤلف عرض
 ہو عدہ بمعنی پاشیدن و رفتن گذشت - فارسیا گذ کہ سور و سوریدن بہین جملہ و شولیدن
 بہ وضع مصدر بای فارسی را ہو عدہ بدل کر کے بشین دوم و لام عوض را بجایش گذشت

<p>و تسور اصل است که سراجت ماندش همدان کرده ایم و همان اسم مصدر تسوریدن و این مبتدل تسور که موقده بدل شد به بای فارسی چنانکه تب و تب و سین همله بدل شد به معجزه کشتی و کشتی و آنچه به لام آمده هم مبتدل (ارو) و کیو تسور</p>	<p>و تسور اصل است که سراجت ماندش همدان کرده ایم و همان اسم مصدر تسوریدن و این مبتدل تسور که موقده بدل شد به بای فارسی چنانکه تب و تب و سین همله بدل شد به معجزه کشتی و کشتی و آنچه به لام آمده هم مبتدل (ارو) و کیو تسور</p>
<p>ماضی و مستقبل و اسم مفعول نیاید صاحب</p>	<p>الف) پشول (الف) بقول برهان</p>
<p>چنانگیری نسبت (د) گوید که با اول مکسور و شین</p>	<p>ب) پشولش (ب) مرادف پشور و (د)</p>
<p>مضموم و واو مجهول یعنی پراگنده و پریشان</p>	<p>ج) پشولیدن (ج) بقولش یعنی پریشان</p>
<p>و زولیده (شرف شفرده) دل درویش</p>	<p>د) پشولیده (د) و زولیده و پراگنده</p>
<p>صاحب پرشیدی نسبت الف گوید که بالکسر است و مؤلف عرض کند که الف اسم یعنی برهم زدگی و پریشانی و امر از برهم زدگی مصدر و (ب) حاصل بالمصدر و (ج) حاصل و برهم زننده و (ب) هم یعنی برهم زدگی و برین که وضع شد از الف زیادت بای محروف قیاس است (ج و د) و فرماید که در لغت پشول و علامت مصدر و (د) زیادت بای تجزیه گذشت که در جمیع این صیغ بای تازی است ماضی (ج) افاده معنی اسم مفعول کرده و این هر پارسی (دین بین) بیان طره تو کردی و یک چهار مبتدل پشول و پشولش و پشولیدن و پشولیده و لم یوزیس پشول که دارد بکنه آن نرسید و ذکرش بجای خودش گذشت چنانکه باز گفته</p>	

و باشکونه دیگر هیچ تسامح رشیدی که (الف) نمی شود (ار و و) (الف) دیکو پزول
 یعنی اسم فاعل آورده و بر قواعد زبان غور کرده که پانچون معنی (ب) دیکو پزولش کے پہلے اور دیکو
 کہ بدون ترکیب امر حاضر با اسمی معنی فاعلی حاصل (ج) دیکو پزولیدن کے پہلے معنی (د) دیکو پزولیدہ۔

پیشہ مقبول برہان بفتح اول و ثانی مشد و جانوریست معروف گویند کہ چهل روز عمر کند و تقول
 بعض مہ روز بہار گوید کہ ہمین است عبری بق۔ آبی این طنین دار و وفا کی این طنین نزار
 (صائب س) درویش خامش است ز سرم کشند و ترہ از پیشہ ہانت پیشہ خاکی گزندہ ترہ صاب
 سروری گوید کہ از آب پیدا شود و صحنی از درخت (النوری س) توئی آکس کہ در سخا آید و پیشہ
 تو پیشہ گردون پیل کا صاحب محیطی فرماید کہ اسم فارسی زبان است و عبری بق و ناموس و اہل
 مصر وین و حجاز کتان و اہل عمان تیمارہ نامند و یونانی فواس و بہندی چتر با بجد آن بر خلقت
 پیل است الا اعضاء آن بسیار زیر کہ فیل را چہار پا و خرطوم و دم می باشد و آن را با وجود این
 اعضاء دو یا زیادہ و چہار بازوست۔ چون خرطوم خود بدن انسان فرور بخون بکشد و در جوف
 خود اندازد و آن گویا کہ حلقوم آنست۔ کوچک را العوض نام است و آن در جاہای تاریک و زیر
 دیوار ہای نمناک می باشد و بزرگ و کوچک بزرگ آن را بق و ناموس و آن در نی زار ہا و بچہ ہا
 پر آب و گیاه بسیار می باشد و گزندہ و با سمیت و سمیت خورد کترہ گرم و خشک در دوم و آن
 اعجاز زلوتشیت بخلق نماید چون با سر کہ یا شراب یا شامند (الخ) مؤلف عرض کند کہ ظاہر
 این مرکب معلوم می شود از پیش بہ معنی دوش و ہای نسبت۔ اسم جامع فارسی زبان است (ار و و)
 پیشہ۔ مذکر۔ دیکو بق۔

<p>پسته چور شد بزید پیل را مثل سماجان</p>	<p>پسته چور شد بزید پیل را مثل سماجان</p>
---	---

<p>خرزیه الامثال و امثال فارسی ذکر این کرده از بوزن و معنی پسته دار است که شجره البوق باشد</p>	<p>معنی و محل استعمال ساکت (مؤلف) عرض کند و در دیگر نسخ قلمی مؤید این اصطلاح را نیافتیم</p>
--	---

<p>که فارسیان این مثل را بجائی زتند که ضرورت</p>	<p>اطبا غریب و خشم ضعیفی باشد یعنی ناتوانی و ضعیفی هم</p>
--	---

<p>است و بر (در و دار) می فرماید که آن را درخت</p>	<p>چون غضبناک شود بر توانا و قوی غالب می آید</p>
--	--

<p>پسته (پسته) نیز مانند جهت آنکه در جوف ثمر آن پسته</p>	<p>و مقابله کند و کامیاب می گردد چنانکه پسته که</p>
--	---

<p>پیدا می گردد و بعربی (شجره البوق) و به اندلسی</p>	<p>هر گاه لخصه در آید پسلی را سر اسیمه می کند یعنی</p>
--	--

<p>(بشم اسود) و یونانی قطلالا و به فارسی کنجک</p>	<p>عادت است که به خرطوش داخل شده می گردد</p>
---	--

<p>و پند می بیاید و پیش بعضی گوگرد فرماید که چنین</p>	<p>و پیل برای دفعش علاجی ندارد و خیلی پریشان</p>
---	--

<p>نمیست و آن نوعی از غرب است - سرد و</p>	<p>می شود مقصود آنست که بر قوت خود نباید که</p>
---	---

<p>خشک در اول و ثمر آن گرم تر و پوست آن</p>	<p>و دشمن ناتوان را حقیر نگریست و ناتوانی هم گاهی</p>
---	---

<p>قالب می آید بر توانائی (ار و و) دکن مین کتبه</p>	<p>برهان بر کنجک می فرماید که نام درختی که آن</p>
---	---

درخت پیشه

پیشه خانه

جهاگیری و نوید و جامع و سراج درختی که برنی
شجره البق خوانند مؤلف عرض کند که همان
جامع و سراج نام درخت سده است که برنی که مراعتش بر پیشه خال کرده ایم اسم فاعل
شجره البق خوانند صاحب جهاگیری گوید که گرم ترکیبی است (ار و و) و کیهو پیشه خال

بجول بریان و بحر و
است و پیشه خال مؤلف عرض کند که کنایه
باشد و موافق قیاس (ار و و) و کیهو پیشه خال

پیشه راعل در هوا بندند

و آند به همان دو معنی که بر (شیم راعل در
پیشه خور و اصطلاح بجول بریان و بحر و هوا بندند) گذشت مؤلف عرض کند که بحث
جهاگیری و جامع و سراج بفتح خای نقطه دار کامل هم در اینجا کرده ایم و خیال ما اینست
و سکون و او معدوله و را و ال بی نقطه ریشی که این اصل است و آن تصحیف این معاصرین
و بر احتی باشد که بیشتر در ملک بلخ بهرسد و در عجم این را بر زبان دارند به معنی اولش و موافق
خوب شود و گمان مردم اینکه از گزیدن پیشه قیاس است (ار و و) و کیهو شیم راعل در
بهرسد و آن را برنی قرمه بلخی نام است هوا بندند

پیشه خور و اصطلاح بجول بریان و بحر و هوا بندند) گذشت مؤلف عرض کند که بحث
جهاگیری و جامع و سراج بفتح خای نقطه دار کامل هم در اینجا کرده ایم و خیال ما اینست
و سکون و او معدوله و را و ال بی نقطه ریشی که این اصل است و آن تصحیف این معاصرین
و بر احتی باشد که بیشتر در ملک بلخ بهرسد و در عجم این را بر زبان دارند به معنی اولش و موافق
خوب شود و گمان مردم اینکه از گزیدن پیشه قیاس است (ار و و) و کیهو شیم راعل در
بهرسد و آن را برنی قرمه بلخی نام است هوا بندند

پیشه زترین اصطلاح بجول بحر و آند
مؤید شراره آتش مؤلف عرض کند که مز
توضیحی است و کنایه باشد موافق قیاس که
مذکر شراره آتش مثل پیشه در هوا می پروازند
و می نماید و نظر باین شباهت آن را پیشه زترین

پیشه زترین اصطلاح بجول بحر و آند
مؤید شراره آتش مؤلف عرض کند که مز
توضیحی است و کنایه باشد موافق قیاس که
مذکر شراره آتش مثل پیشه در هوا می پروازند
و می نماید و نظر باین شباهت آن را پیشه زترین

پیشه و اس زخم کا نام ہے جو بلخ میں پھرون
کی وجہ سے جسم انسان پر عارض ہوتا ہے۔ مذکر شراره آتش مثل پیشه در هوا می پروازند
و می نماید و نظر باین شباهت آن را پیشه زترین

پیشه و اس زخم کا نام ہے جو بلخ میں پھرون
کی وجہ سے جسم انسان پر عارض ہوتا ہے۔ مذکر شراره آتش مثل پیشه در هوا می پروازند
و می نماید و نظر باین شباهت آن را پیشه زترین

<p>(ارود) شراره - مذکر و کیهو الگب - یاد در شران - (ارود) و کیهو پدخال -</p>	<p>(ارود) شراره - مذکر و کیهو الگب - یاد در شران - (ارود) و کیهو پدخال -</p>
<p>پشه زعفران اصطلاح - بقول اندوختی پشه که غزا کرد اصطلاح - بقول اندوختی</p>	<p>پشه زعفران اصطلاح - بقول اندوختی پشه که غزا کرد اصطلاح - بقول اندوختی</p>
<p>انگشت افروخته مؤلف عرض کند که همین معنی ای پشه که نرود را هلاک کرد به پیش زبون در</p>	<p>انگشت افروخته مؤلف عرض کند که همین معنی ای پشه که نرود را هلاک کرد به پیش زبون در</p>
<p>بر (پشه زعفران) گذشت هر دو مرکب اضافی مقرر سرش - دیگر کسی از تحقیقین اهل زبان</p>	<p>بر (پشه زعفران) گذشت هر دو مرکب اضافی مقرر سرش - دیگر کسی از تحقیقین اهل زبان</p>
<p>و کنایه ولیکن آن بهتر است ازینکه انگشت افروخته و زبانندان و گرا این نکر و معاصرین عجم زبان</p>	<p>و کنایه ولیکن آن بهتر است ازینکه انگشت افروخته و زبانندان و گرا این نکر و معاصرین عجم زبان</p>
<p>در هوایی پرد بلکه توده می نماید سرخ معلوم می شود نذرند مؤلف عرض کند که عادت ابراهیم</p>	<p>در هوایی پرد بلکه توده می نماید سرخ معلوم می شود نذرند مؤلف عرض کند که عادت ابراهیم</p>
<p>که در کتابت این تحریف شد که پشه را پشه نوشتند که پشه آوازی کند بعضی گویند که بعد گریه</p>	<p>که در کتابت این تحریف شد که پشه را پشه نوشتند که پشه آوازی کند بعضی گویند که بعد گریه</p>
<p>و تحقیقین بالا بران غوز نکر و نکر معاصرین عجمین و خون کشیدن از دوش آوازند و میهن</p>	<p>و تحقیقین بالا بران غوز نکر و نکر معاصرین عجمین و خون کشیدن از دوش آوازند و میهن</p>
<p>را بر زبان نذرند (ارود) و کیهو پشه غزا عادت را مشاهده کرده ایم پس (پشه غزادایا)</p>	<p>را بر زبان نذرند (ارود) و کیهو پشه غزا عادت را مشاهده کرده ایم پس (پشه غزادایا)</p>
<p>پشه خال اصطلاح - بقول برهان و بحر پشه را توان گفت که به اثر زهرش انسان میبرد</p>	<p>پشه خال اصطلاح - بقول برهان و بحر پشه را توان گفت که به اثر زهرش انسان میبرد</p>
<p>و جهانگیری و جامع و سراج با عین نقطه دار و اما ولیکن از (پشه که غزا کرد) مقصود از پشه خاصا</p>	<p>و جهانگیری و جامع و سراج با عین نقطه دار و اما ولیکن از (پشه که غزا کرد) مقصود از پشه خاصا</p>
<p>بمعنی پشه دار است که شجره البق باشد مؤلف قاتل نرود مراد گرفتن کنایه ایت خلاف قیاس</p>	<p>بمعنی پشه دار است که شجره البق باشد مؤلف قاتل نرود مراد گرفتن کنایه ایت خلاف قیاس</p>
<p>عرض کند که ما صراحت کامل بر (پشه خال) کرده بدون ملاحظه سزا استعمال بر مجرود قول و تحقیقین</p>	<p>عرض کند که ما صراحت کامل بر (پشه خال) کرده بدون ملاحظه سزا استعمال بر مجرود قول و تحقیقین</p>
<p>و این اصل است و آن مبتدل این و خال معنی هندی ترا دین را تسلیم کنیم (ارود) دو پنجر</p>	<p>و این اصل است و آن مبتدل این و خال معنی هندی ترا دین را تسلیم کنیم (ارود) دو پنجر</p>
<p>آشیا زنبوری آید و درین مرکب معنی مطلق جس نرود و کو هلاک کیا - مذکر -</p>	<p>آشیا زنبوری آید و درین مرکب معنی مطلق جس نرود و کو هلاک کیا - مذکر -</p>
<p>آشیا گرفته اند و آشیا پشه نام نهادند بر آیشی بقول برهان کبیر اول و سکون تخالی مختلف</p>	<p>آشیا گرفته اند و آشیا پشه نام نهادند بر آیشی بقول برهان کبیر اول و سکون تخالی مختلف</p>
<p>دخنی که پشه با بران بکثرت بران بکثرت می باشد پیشتر است که می آید و آن پول ریزه کوچک ثابت</p>	<p>دخنی که پشه با بران بکثرت بران بکثرت می باشد پیشتر است که می آید و آن پول ریزه کوچک ثابت</p>

<p>تنگ و نازک که از مس با برنج سازند و سکه و دیگر پیشیز به زای هوز -</p>	<p>بر آن زنند و خرج کنند صاحب جهانگیری بکر</p>
<p>پیشی و پیشیز و پیشیزه گوید که دو معنی دارد (۱) پول جهانگیری نسبت به دو معنی هر چه نوشته باشد</p>	<p>پیشی و پیشیز و پیشیزه گوید که دو معنی دارد (۱) پول جهانگیری نسبت به دو معنی هر چه نوشته باشد</p>
<p>ریزه بغایت تنگ (حکیم سوزنی) نزع جده بر پیشی کرده ایم و صاحبان ناصری و رشیدی و جامع</p>	<p>ریزه بغایت تنگ (حکیم سوزنی) نزع جده بر پیشی کرده ایم و صاحبان ناصری و رشیدی و جامع</p>
<p>از پیشی مسید به دیار که کار فروشنده رست وای و انند هم ذکر این کرده اند بهر دو معنی خان آند</p>	<p>از پیشی مسید به دیار که کار فروشنده رست وای و انند هم ذکر این کرده اند بهر دو معنی خان آند</p>
<p>خریدار که (۲) یعنی خلوس ماهی - صاحبان در سراج صراحت کند که این بهر دو معنی اصل است</p>	<p>خریدار که (۲) یعنی خلوس ماهی - صاحبان در سراج صراحت کند که این بهر دو معنی اصل است</p>
<p>سروری و ناصری و جامع و رشیدی ذکر این و پیشی مختلف این و فراید که بوته هم گذشت</p>	<p>سروری و ناصری و جامع و رشیدی ذکر این و پیشی مختلف این و فراید که بوته هم گذشت</p>
<p>کرده اند مؤلف عرض کند که پیشی مختلف پیشیز مؤلف عرض کند که این اسم جابد فارسی</p>	<p>کرده اند مؤلف عرض کند که پیشی مختلف پیشیز مؤلف عرض کند که این اسم جابد فارسی</p>
<p>و پیشیزه که می آید اما معنی دوم متعلق از پیشیزه که مراد زبان است و آنچه بوته گذشت سبدل این</p>	<p>و پیشیزه که می آید اما معنی دوم متعلق از پیشیزه که مراد زبان است و آنچه بوته گذشت سبدل این</p>
<p>همد را بنجا کنیم و در اینجا همین قدر کافی است که و معنی دوم مختلف پیشیزه (میر خسرو) آن را</p>	<p>همد را بنجا کنیم و در اینجا همین قدر کافی است که و معنی دوم مختلف پیشیزه (میر خسرو) آن را</p>
<p>این مختلف آنست و نظر باعتبار صاحبان جامع که بکسیه نسبت چیزی با خواری کشد از پی پیشیزی</p>	<p>این مختلف آنست و نظر باعتبار صاحبان جامع که بکسیه نسبت چیزی با خواری کشد از پی پیشیزی</p>
<p>و ناصری که اهل زبانندی گوئیم که معنی دوم مجانب (ارو) و دیگر پیشی که دونون معنی -</p>	<p>و ناصری که اهل زبانندی گوئیم که معنی دوم مجانب (ارو) و دیگر پیشی که دونون معنی -</p>
<p>معنی اول است (ارو) (۱) و دیگر پیشیزه که پیشیز نشان اصطلاح - بقول انند بجوال</p>	<p>معنی اول است (ارو) (۱) و دیگر پیشیزه که پیشیز نشان اصطلاح - بقول انند بجوال</p>
<p>پیشیزه معنی (۲) و دیگر پیشیزه</p>	<p>پیشیزه معنی (۲) و دیگر پیشیزه</p>
<p>پیشیزه همان پیشیز است که به زای هوز چهارم عرض کند که اسم فاعل ترکیبی است و درین</p>	<p>پیشیزه همان پیشیز است که به زای هوز چهارم عرض کند که اسم فاعل ترکیبی است و درین</p>
<p>می آید تصحیف انندی نماید تصحیف کاتبش مرکب لفظ پیشیز را مطلقاً معنی سکه بر سبیل همان</p>	<p>می آید تصحیف انندی نماید تصحیف کاتبش مرکب لفظ پیشیز را مطلقاً معنی سکه بر سبیل همان</p>
<p>که زانی هوز را رای هوز نوشته (ارو) گرفته اند و نشان امر حاضر نشانند و معنی حقیقی</p>	<p>که زانی هوز را رای هوز نوشته (ارو) گرفته اند و نشان امر حاضر نشانند و معنی حقیقی</p>

<p>این نشانه سکه که همان سکه زن باشد - ماهی ششم با صاحب سروری ؛ یعنی اول و چهارم (اردو) سکه ڈالنے والا سکه بنانے والا و پنجم قناعت کرده و صاحب نامری ذکر معنی پیشیزه بقول برهان (۱) یعنی اول پیشیزه صاحب اول و پنجم و ششم فرموده صاحب رشیدی بذکر بر معنی اول پیشی گذشت اما که پول نازک و بسیار معنی اول نسبت معنی ششم گوید که های نسبت است تنگ باشد گوید که بقول بعض (۲) زری و بول صاحب جامع هم بر معنی اول و ششم قناعت کرده بعض (۳) زری قلب در نهایت نازکی و خان آرزو در سراج گوید که تحقیق آنست که (۴) چیزی را گویند که از برنج و امثال آن در پیشیز و پیشیزه بیک معنی است و حیثیت در پول نهایت تنگی سازند که مابین دسته و تیغه کار و مجاز در درم ماهی چنانکه لفظ فلس و درم که وصل کنند و ده پوری باشد که بر دامن خمیده دوزید و در ماهی بجاز مستعمل و بحواله قوس معنی سوم در میان بدان گذارند صاحب جهانگیری پیشی و چهارم و پنجم را نقل کرده مؤلف عرض کند پیشیز و پیشیزه را به یکی نقل کرده بذکر معنی اول که ما بر پیشیز صراحت کرده ایم که اصل است یعنی گوید که (۶) فلوس ماهی باشد حکیم نامر خسر و لند اول و پیشیزه معنی اول فرید علییه به های زانده نامری (۷) سخن تا گوی بدینارمانی بود و لیکن و معنی دوم یعنی مطلق زری مجاز باشد و معنی سوم چون گفتی پیشیزه سینی بود (کمال اسمعیل ۷) چنانکه طالب سند استعمال می باشیم اگر درست آید آن را بر سپر خیزران پیشیزه سیم بود حباب و دائره آب هم مجاز دانیم و معنی چهارم هم مجاز که اول و اول و قطره باران بود (النوری ۷) سوم قهرتوبا دائره از طلا و نقره مثل سنگه تنگ ساخته بر و ششم آب گر حباب کند که پیشیزه دل غ شود بر مسام اسطوخودار برای زینت نصب کنند گویا این سکه قلب است</p>	<p>این نشانه سکه که همان سکه زن باشد - ماهی ششم با صاحب سروری ؛ یعنی اول و چهارم (اردو) سکه ڈالنے والا سکه بنانے والا و پنجم قناعت کرده و صاحب نامری ذکر معنی پیشیزه بقول برهان (۱) یعنی اول پیشیزه صاحب اول و پنجم و ششم فرموده صاحب رشیدی بذکر بر معنی اول پیشی گذشت اما که پول نازک و بسیار معنی اول نسبت معنی ششم گوید که های نسبت است تنگ باشد گوید که بقول بعض (۲) زری و بول صاحب جامع هم بر معنی اول و ششم قناعت کرده بعض (۳) زری قلب در نهایت نازکی و خان آرزو در سراج گوید که تحقیق آنست که (۴) چیزی را گویند که از برنج و امثال آن در پیشیز و پیشیزه بیک معنی است و حیثیت در پول نهایت تنگی سازند که مابین دسته و تیغه کار و مجاز در درم ماهی چنانکه لفظ فلس و درم که وصل کنند و ده پوری باشد که بر دامن خمیده دوزید و در ماهی بجاز مستعمل و بحواله قوس معنی سوم در میان بدان گذارند صاحب جهانگیری پیشی و چهارم و پنجم را نقل کرده مؤلف عرض کند پیشیز و پیشیزه را به یکی نقل کرده بذکر معنی اول که ما بر پیشیز صراحت کرده ایم که اصل است یعنی گوید که (۶) فلوس ماهی باشد حکیم نامر خسر و لند اول و پیشیزه معنی اول فرید علییه به های زانده نامری (۷) سخن تا گوی بدینارمانی بود و لیکن و معنی دوم یعنی مطلق زری مجاز باشد و معنی سوم چون گفتی پیشیزه سینی بود (کمال اسمعیل ۷) چنانکه طالب سند استعمال می باشیم اگر درست آید آن را بر سپر خیزران پیشیزه سیم بود حباب و دائره آب هم مجاز دانیم و معنی چهارم هم مجاز که اول و اول و قطره باران بود (النوری ۷) سوم قهرتوبا دائره از طلا و نقره مثل سنگه تنگ ساخته بر و ششم آب گر حباب کند که پیشیزه دل غ شود بر مسام اسطوخودار برای زینت نصب کنند گویا این سکه قلب است</p>
---	---

که بصورت سگه در دست ساخته و دسته اول را بدان نسبت است که معنی دوم تصنیف باشد چه بدین معنی چشم شدن
 همین باشد حقیقت معنی سوم که صاحب برهان آن لغت پیدا کرده چنانکه در رشیدی است و چون چشم باید
 و معنی خاص قائم کرد و معنی پنجم باهای نسبت مجاز است بدان معنی پریشان می شود و لفظ مذکور درین معنی مستعمل
 که پاره های مدبر هم نفس باهای را مانند معنی چشم به نسبت می گرد و اگر گویند که چشم شدن که در استعارات
 اصل است و موافق قیاس که نفس باهی هم مشابه پیشتر سگه باشد رشیدی واقع شده چه چشم به تختانی نباشد گوئیم که
 (ار و اولاً) دیگر پیشتر که سگه معنی (۲) سگه مذکور (۳) می درین صورت در استعارات آوردن خطاست
 سگه گویا سگه - مذکر - (۴) و ه طلانی یا تقرنی زیرا که برین تقدیر معنی حقیقی خود استعمال یافته باشد
 گویا جو متیاریون کے دست پرزیت کے لئے نصب و قابل اعتماد رشیدیت و ازین تحقیقی و غلطی محاسب
 کرتے ہیں۔ مؤنث جس کو دکن میں کوٹھی کہتے برهان حدی نیت (الخ) مؤلف عرض کند
 بین لیکن دہلی میں کوٹھی میان کے چھلے کا نام کہ سبحان اللہ چه خوش تحقیق است حق آنست که
 ہے (۵) چترے کے چھوٹے تے جو ڈیر وں این کنایہ باشد یعنی سوم یعنی جدائی - به توجیہی کہ
 میں سوراخ کی جگہ لگائے جاتے ہیں تاکہ سوراخ کو کرش در بیان خان آرزو گذشت و تختانی
 رتیوں سے کشاوه نہ ہو جائے (۶) دیگر پیکر - سوم زانداست کہ اکثر در کلمات فارسی آمده
 چشم بقول برهان بروزن نسیم (۱) مختلف چنانکه بست و بیت و معنی دوم مجاز مجاز
 پیشانی باشد و (۲) یعنی پراگندگی و (۳) جدا کی پراگندگی داخل پریشانی است و معنی اول
 صاحب جامع تذکر ہر سہ معانی بالا گوید کہ معنی (۴) بین ندامت و شرم است کہ آن ہم مجاز باشد
 شناختن ہم سخنان آرزو در سراج گوید کہ فلب و حاصل پراگندگی و پریشانی است تعترف قواعد

<p>فارسیان بجا است که این را به معنی وهم استعمال کردند و پشیم یعنی پریشان که در (پشیم شدن) یعنی پریشان شدن گذشت مخفف پشیم شدن است که می آید و معنی چهارم ناشناسی است طرز بیان جامع پسندیده نیست و با اعتماد او این معنی را تسلیم کرده بگوئیم که نتیجه پراگندگی است صاحب رشیدی در فرهنگ خود برای استو در آخر هر یک ردیف بای قرار داده پس اگر (پشیم شدن) را که کنایه است و اشیع بذیل آن جا داد و چه خطا کرد و اصلا معنی حقیقی نیست چنانکه خیال خان آرزوست و برهان در معانی صحیح غلط نگردد و صاحب جامع که اهل زبان است با او هم زبان نمیدانیم که خان آرزو چه حرف برومی نهد چه خطا از او سرزد و بشد که مورد و الزام کرد و نمیداند که خود حق تحقیق را داد انکر و خاتل مخفی مباد که (۱۵) پشیم در فارسی قدیم معنی شرم است چنانکه بعضی معاصرین سالخورده و نیست بلکه در لغات این با و دیگر مصداق هم می آید</p>	<p>دستوران زردشت تصدیق این می کنند و همین اسم مصدر پشیدن که می آید و متروک (التصریف) است و پشیمان یعنی نادم برستم اسم حال همان مصدر پشیدن که با و گار است پس آنانکه پشیم را معنی پشیمان گرفته اند بخیل شان مخفف پشیمان است و آنانکه پشیم را اصل و معنی نادم گیرند پیش شان پشیمان فرید همیشه و با برمن معنی ندامت همین که معنی اول مخفف پشیمان باشد (ارو) (۱) و یکپوشیمان (۲) پراگندگی - مؤنث (۳) جدائی - مؤنث (۴) ناشناسی - مؤنث (۵) شرم - ندامت - مؤنث پشیمان بقول بهار یعنی نادم و فرماید که با غلط شدن مستعمل مؤلف عرض کند که بحسب است از دیگر همه محققین که این را ترک کرده اند - اسم حال پشیدن است چنانکه ذکرش بر پشیم کرده ایم و خصوصیت استعمال این با مصدر شدن هم نیست بلکه در لغات این با و دیگر مصداق هم می آید</p>
---	--

جمهوری (س) توبه فرمائی ظهوری از تو بود کج هم (ار دو) پیشیان پانا -

تو فکری کن پیشیانیم ما در محض مباد که همین است **پیشیان شدن** استعمال - صاحب آصفی فکر

اسم مصدر **پیشیانیدن** که بجایش می آید (ار دو) این کرده از معنی ساکت مؤلف عرض کند

پیشیان لقبول آصفیه - فارسی - نادوم - شمرنده - **منفعل** که بمعنی منفعل و خجل شدن است (دول) دشت

پیشیان بودن استعمال - صاحب آصفی فکر بیامنی (س) هرگز جمع نشود که پریشان نشم

این کرده از معنی ساکت مؤلف عرض کند که هرگز آسوده نگشتم که پیشیان نشدم (ظهوری

معنی نادوم بودن و خجل شدن است و بحالت (س) گاه بجزانش پیشیان می شود که هیچ در قتلش

پیشیانی بودن موافق قیاس (نقی کرده (س) کرده تا خیریت (پ) (ار دو) پیشیان هونا - نادوم هونا

بودم بدو مستوجب حرمان بودم (پ) اینقدر بود **پیشیان کردن** استعمال - صاحب آصفی

که از کرده پیشیان بودم (پ) (ار دو) پیشیان ذکر این کرده از معنی ساکت مؤلف عرض کند

رهنما - پیشیان هونا - بمعنی نادوم رهنما - نادوم هونا که بمعنی نادوم کردن و خجل ساختن است (آهی

- خجل هونا - سیزواری (س) قتل آهی گفته بود آن ره که

پیشیان دیدن استعمال - صاحب آصفی فردا می کنم (پ) گویا امروز اغیارش پیشیان کرده

ذکر این کرده از معنی ساکت مؤلف عرض (پ) (مطامی (س) زردگوی بد گفته پنهان کنم (پ)

کند که خجل دیدن و نادوم یافتن - موافق قیاس - پاداش نیکی پیشیان کنم (پ) (ار دو) نادوم کرنا

است (خروس) مارا ندید هرگز از عشق او - خجل کرنا پیشیان کرنا -

پیشیان (پ) گیتی بخت و غم پر آرزو دارا (پ) - **پیشیان گردیدن** استعمال - صاحب آصفی

پشیمان گشتن از گریه و گریه کرده از معنی ساکت پشیمانی اشاره این کرده موافق قیاس است

مؤلف عرض کند که مرادف پشیمان شدن است از قبیل غم خوردن (میر خسرو) تناولی گریه

که گذشت (اسدی طوسی) هر آنکو بهر کار نسازی لقمه را زود پشیمانی خوری کی دانست

بند ز پیش پشیمان گردد و از خویش بگریه سودا (سجراکاشی) نیست باک از گشتن

(فغانی شیرازی) سحر را بگسل فغانی گریه ترسم پشیمانی خوری با آنکه فتوای هلاک دوست

گشته با کاغذ در تبیح زاپه است در زنا نیست از دشمن گرفت با (اردو) پشیمان بودم

(اردو) دیکو پشیمان شدن - بونا پشیمانی مین مبتلا بونا -

پشیمانی بقول بهار زادت و فرماید که لفظ پشیمانیدن مصدر است که محققین مصداق

خوردن استعمال صاحب اند نقل مخارش - این را ترک کرده اند و بر زبان معاصرین عجم

مؤلف عرض کند که حاصل بالمصدر پشیمان است لازم و متعدی هر دو آمده اگر از پشیمان

است که می آید ویای مصدری است بر لفظ گیریم که می آید بقاعده فارسی متعدی است

پشیمان (ظهوری) پشیمانی دلم صبر و سکون یعنی پشیمان کردن و اگر از پشیمانی یا پشیمان

با بهر و ماه سیمانی رساند است (اردو) گیریم لازم است یعنی پشیمان شدن ولیکن

پشیمانی - بقول آصفیه - فارسی - اسم مؤنث - عجم استعمال این معنی متعدی می کنند می گویند که

شرمندگی - چچاوا - ما پشیمانیدیم او را مگر بی حیاست اعتدالی

پشیمانی خوردن مصدر اصطلاحی بقول نگرد و سجراکاشی که از معاصرین ما بود می فرماید

بهر نام شدن مؤلف عرض کند که بهار زاید (سجراکاشی) پشیمانیدش از منقص بهایش خطا کردم

(۱۰۲۱)

که اصلا سر فرد از روی تابانش پیشانی و بارها متقدّمین و متاخرین هم این را ترک کرده اند
 در مکالمه هم استعمال این از زبانش شنیده می شود که استعمالش از نظر مانگدشت و گبوش مانخور و
 خدایش بیامرز و کلمات دیگر بود و منظر ظهور و پیشانی که گذشت اسم حال همین مصدر است
 که بر پیشانی گذشت استعمال مشتقات این کرده که بعضی آن را فرید علیّه شمیم هم گویند و اشاره
 و پیشانی حاصل بالمصدر همین است (ارو) این همدراجا هم کرده ایم (ارو) شرمند
 پیشانی کرنا - شرم و لانا - شرمند کرنا - پیشانی هونا - شامل به تمام معنی لازم پیشانیدن پر -
 هونا - نخل هونا - نام هونا -
پیشیم شدن استعمال - بقول برهان و بحر امین (۱۱) پسر بزرگ کی قباد است و سهراب و
 و اند یعنی (۱۱) پیشانی شدن باشد و (۲۶) یعنی لهر اسپ پسران اویند و بعضی گویند سومی پسر
 پرگندگی و (۳) جدائی و زیدین هم و (۴) کی قباد و صاحب جهانگیری فرماید که پسر کی قباد
 شناختن مؤلف عرض کند که موافق قیاس است (۱) کی پیشین (نیز می گفته اند صاحب سروری
 که پیشیم که اسم مصدر پیشیم لغت بجایش گذشت متفق با بیان آخر برهان - صاحب ناصری با لغت
 و صراحت ماخذش همدراجا کرده ایم (ارو) جهانگیری می فرماید که آروند نریکی از اولاد او است
 (۱) پیشیان هونا (۲) پرگنده هونا (۳) جدائی فردوسی (۴) بدار ونداز گوهر کی پیشین و
 اختیار کرنا (۴) نه پچاتا - که خواندی پدر بر پیشین آفرین یکم و فرماید که (۲)
پیشیمیدن مصدر است متروک التصرف که بر اول یعنی ذات است اهم از نیکه منظور
 که حالا بر زبان معاصرین هم استعمالش نیست و ذات واجب باشد یا ممکن و صراحت فرماید کند

(۱۱۲۱)

کہ معنی دوم در جہانگیری اور شہیدی نیست از بدین اسم و این موافق قیاس می نماید کہ پیش
 فرسنگ دستیر بدست آمد صاحبان جامع و مؤید یعنی طره آمده و مرکب است بایا و فون یعنی فرسنگ
 بر سپر کیتبا و قانع خان آرزو در سراج ہم ذکر بہ طره و اللہ اعلم بحقیقۃ الحال بمعنی مباد کہ ہمین
 این کرده مؤلف عرض کند کہ معنی دوم اسم لغت بمؤلفہ ہم گذشت و معرین نیست کہ آن
 جامد است و معنی اول علم بعضی از دستوران مبتدل این است چنانکہ تب و تب دار و و
 معاصر گویند کہ سپر کیتبا و سجد طره بر سر دستار ایشان کیتبا د کے بڑے لٹکے یا تیرے لٹکے
 شاہان است ولہذا فارسیان اور ائمہ کتب کردگان نام یا لقب بزرگوار ذات مؤلف دیکھیں

بای فارسی باطای حملی

پطرز پورخ اصطلاح بقول روزنامہ جوالمہ سفرنامہ ناصرالدین شاہ قاجار پائی تخت
 سلطنت روس را نام است مؤلف عرض کند کہ مفترس است کہ اصل این در زبان غیر
 (سنت پترس برگ) بود و فارسیان سنت را حذف کرد و بہ تبدیل و اضافہ حروف (پترس برگ)
 را (پطرز پورخ) کردند صاحب رہنما مجروح (پطر) را ہم بدین معنی گنہ و درین تخفیف لفظ
 ہم راہ یافتہ و ذکر این ہم بحدف زای ہوز فرمودہ یعنی (پطر پورخ) کہ درین تخفیف حرف
 است و بس (ارو و) پترس برگ) پائے تخت روس کا نام ہے بزرگوار اور اس کے
 نقلی معنی پترس برگ کی مجلس اعلیٰ۔

بای فارسی باغین مجسمہ

پغار بقول برہان و نامری و مؤید نصیم اول بروزن د چار (۱) مجب و کتبر و (۲) خود ستا

خان آرزو در سراج ذکر این کرده، ہمین را کبیر اول گوید کہ (۳) یعنی چوبکی کہ بخاران در میان
 چوبکی کہ بشکافند گزارند و (۴) گفتگران در کالبد کفش فرو برند تا شاوہ گرد و آن را پانہ و
 خانہ ہم نامند مؤلف عرض کند کہ باعتبار صاحب جامع کہ محقق اہل زبان است این را
 اسم جامد فارسی قدیم دانیم و تسامح خان آرزو کہ بپناز را کہ بہ زامی ہوز آخری آید و رینجا
 بہ زامی مہملہ نوشتہ و بر معنی سوم و چہارم این جا و او و دیگر ہمہ محققین اہل زبان و زباندان
 ازین ساکت ظاہر لغت ترکی می نمایند ولیکن محققین ترکی زبان ذکر این نکرده اند (ار و و)
 (۱) تکبیر مذکور دیکھو باو کے دسویں معنی (۲) خود ستائی نوشتہ بقول آصفیہ اپنی آپ
 تعریف۔ اپنے منہ میں ٹھہرو (۳ و ۴) دیکھو بپناز۔

<p>پناز صاحبان برہان و جہانگیری و نامری و رشیدی و مؤید بفتح اول و نون و سکون ثانی و رشیدی ذکر این کرده اند کہ مرادف بپناز است پتہ و پایہ زینہ و نروبان را گویند (شہاب مہرہ بہر دو معنی کہ بوقدہ گذشت و بقول بعض بہر اس (۵) پختہ بام دولت باشد و این چہار ہلہ در آخر آمدہ مؤلف عرض کند کہ این بہر اس شیخ و ہفت فلک و مؤلف عرض کند کہ بپناز باشد کہ بوقدہ و زامی ہوز گذشت و ہمراہ ظاہر لغت ترکی می نماید ولیکن محققین ترکی نماند ہمدرا بخا کردہ ایم و زامی ہوز آخر را صحیح پناز زبان ازین ساکت اند اسم جامد فارسی قدیم و اشارہ این ہم ہمدرا بخا گذشت (ار و و) دانیم (ار و و) زینہ مذکور دیکھو بامہ دیکھو بپناز کے پہلے اور دوسرے معنی۔ پختہ بقول خان آرزو در سراج بفتح اول پتہ نروبان پختہ بقول برہان و نامری و سروری و جہانگیری مؤلف عرض کند کہ اگر تصحیف کتابت دانیم</p>	<p>پناز صاحبان برہان و جہانگیری و نامری و رشیدی و مؤید بفتح اول و نون و سکون ثانی و رشیدی ذکر این کرده اند کہ مرادف بپناز است پتہ و پایہ زینہ و نروبان را گویند (شہاب مہرہ بہر دو معنی کہ بوقدہ گذشت و بقول بعض بہر اس (۵) پختہ بام دولت باشد و این چہار ہلہ در آخر آمدہ مؤلف عرض کند کہ این بہر اس شیخ و ہفت فلک و مؤلف عرض کند کہ بپناز باشد کہ بوقدہ و زامی ہوز گذشت و ہمراہ ظاہر لغت ترکی می نماید ولیکن محققین ترکی نماند ہمدرا بخا کردہ ایم و زامی ہوز آخر را صحیح پناز زبان ازین ساکت اند اسم جامد فارسی قدیم و اشارہ این ہم ہمدرا بخا گذشت (ار و و) دانیم (ار و و) زینہ مذکور دیکھو بامہ دیکھو بپناز کے پہلے اور دوسرے معنی۔ پختہ بقول برہان و نامری و سروری و جہانگیری مؤلف عرض کند کہ اگر تصحیف کتابت دانیم</p>
---	---

کہ فون سوم را حذف کرده اند همان (یعنی) کہ مجرد قولش بدون سدا اعتبار را شاید از نیکو باشد کہ گذشت و اگر تحقیق دانیم سدا استعانت ^{بیشتر} ہند ترا د است (ار و و) دکیو یعنی۔

بای فارسی بافا

پف بالضم مقبول سروری و رشیدی و سراج و بہار بادیکہ در ہنگام چراغ گشتن وغیرہ از وہان بیرون کنند (ملا جامی سے) ہر کہ بر روی مہ فشانڈٹف ہے یا کند بر چراغ انجم پف کہ مؤلف عرض کند کہ از سدا بالا (پف کردن) بہ ہمان معنی پیدا است (محمد سعید اشرف سے) فی زمین زاخوان عزیزان شکوہ چون یوسف کنند پشد چراغ ہر کہ روشن در زمانش پف کنند (ار و و) آف۔ یہ آواز صوت ہے جو چراغ بجھانے کے لئے منہ سے نکلتی ہے۔ صاحب آصفیہ نے اس کو آہ اور افسوس کے معنی میں لکھ کر صراحت کی ہے کہ چونکہ آتش دل کے بجھانے کے واسطے منہ سے یہ آواز نکلتی ہے اسلئے یہ لفظ کبھی آہ سرزدگی اظہار درد کبھی افسوس کے موقع پر بولتے ہیں۔ مؤلف عرض کرتا ہے کہ آپ نے معنی حقیقی کی صراحت نہیں کی لیکن دکن میں چراغ بجھانے کے لئے (آف کرنا) کہتے ہیں اور کثرت استعمال سے الف حذف ہو کر آوا (فوا) زبانوں پر ہے۔

پف پوز اصطلاح۔ بقول بہار بہر دو با ^گ گر کوہ شود از پف پوزی شکند کہ زمین گند فارسی و واو مجہول (۱) پیرامون دہن یعنی باد کو ز پشت خیزد آواز پک کاین باد بروت ہا بگو ^{دہن} دہن (۲) کنایہ از اقل اشیا است (میر تقی میر) شکند کہ صاحبان وارثہ وانڈیم ذکر ہمیں ^۳ (۳) چون رونق بخت مرد روزی شکند ^۴ معنی بسد ہمیں شعر کردہ اند صاحب نسبت معنی

اول بر باد و دهن قانع و معنی دوم را هم آوردیم **مؤلف** عرض کند که چون کاسه گری
مؤلف عرض کند که پف یعنی او که گذشت و بر چرخ کاسه پاتیا رکنند یعنی از دهن بروزند
 پوز یعنی پیرامون و اگر در دهن می آید پس معنی تا از عبار پاک و صاف شود و جدا گیرد و این
 نقلی این آواز دهن مطلقا و باد و دهن و همین عمل در طرقة العین می شود فارسیان از همین
 باشد معنی اول صاحب بحر تعریفش درست کرد عادت این اصطلاح را معنی طرقة العین استعمال
 و معنی دوم کنایه باشد بجزاز (ار و و) **مؤلف** کردند بعضی از معاصرین هم گویند که گو دوکان از
 کی آواز بیوتش (۲) اقل اشیا کم مقدار است لب خود لعاب و دهن را مثل کاسه و حباب می برانند
پف کاسه گری اصطلاح - بقول بهار و در طرقة العین می شکند فارسیان این را **پف**
 بالضم کنایه از زمان اندک چیزی و فرماید که از کاسه گری می گویند و بجزاز متعل شد برای اندک
 اهل زبان به تحقیق پیوسته (صائب) می کنند اشاره و همان ماخذ اول الذکر بهتر است از آخر
 جام علاجش به **پف کاسه گری** و هر سری کنز و الله اعلم بحقیقه اکمال - معاصرین هم تقدیر می کنند
 خرد خام غباری دارد و (با فر کاشی) آن ماخذ می کنند و معنی اسناد هم از همین تاویل درست
 و لبر کاسه گری چون حور و پرست که جان در می نماید (ار و و) ذرا سا اشاره و جیسے
 تن من ز شوم رویش سفری است که گریب آپ کے ذرا سے اشاره و میں میرا کام تکلت ہے
 به لیم نند ز سر جان یا هم که کارم موقوف یک **پف** بقول اتند و خیاث بالضم یعنی پف کردن
پف کاسه گریست که صاحب بحر تعریف این **مؤلف** عرض کند که حاصل بالمصدر **پف**
 کند که فرصت کم و زمان اندک است و وارث یعنی حرکت **پف** و **پف سازی** - طالب سند

استعمال می باشیم (ارو) چراغ بچکانه و غیره از پ که اسم این مصدر باشد و یای معروف و علامت
 کی حرکت (مؤنث) حاصل بالمصدر - مصدر زون (کامل التصریف) می نماید و مضارع این
 بچیدن بقول اندکجواز فرنگ فرنگ با بچید و حاصل بالمصدر همین است بچو که گفتند غلام
 یعنی بچ کردن مؤلف عرض کند که اگر چه قیاس مخفی مباد که این مصدر اصلی است که اسم
 دیگر محققین مصادر ذکر این نکرده اند ولیکن مؤلف مصدرش مال فارسی زبان است (ارو)
 قیاس و معاصرین عجم بر زبان دارند مرکب است بچو کنا چراغ بچکانه و غیره کئے -

بای فارسی باقاف

بچ خندیدن | مصدر اصطلاحی - صاحب رهنما بزرگ حال این معنی (بچ می خندد) گوید
 که خنده بی اختیار می کند که آواز بچ از دهن می برآید مؤلف عرض کند که معنی این مصدر همین
 که خنده بی اختیار کردن چنانکه آواز بچ از دهن برآید - موافق قیاس و بر زبان معاصرین عجم است
 (ارو) بی اختیار خندنا - کھل کھلانا - تهنوته مارنا - شھی شھی هشتا - (اصفیه)

بای فارسی باکاف تازی

پک بقول برهان و جامع نفع اول و سکون ثانی (۱۱) بی هزو (۲) خود آرای و خود پسند
 صاحب برهان فرماید که باین معنی بضم اول هم گفته اند و (۳) بربک از پله های نزدیک رانیز
 گویند و بضم اول (۴) بچیز گنده و نامهور و ناتراشیده و مرادف کک چنانکه گویند کک و یک
 و (۵) مختلف پوک هم که بی مغز و پوچ و میان تهی باشد و (۶) بچک و سطاق آمیگران و
 (۷) نام یک طرف بکول هم که آن را عاشق گویند و (۸) بر جستن و فرو جستن و کبر اول (۹) بند

انگشت دست و پای صاحب ناصری بر معنی اول و دوم و چهارم و ششم و ہفتم و ہشتم قانع
 و معنی پنجم را داخل معنی چہارم می شمارد (پور بہای جامی ص ۲۰۵) ای شور بخت مدبر معلول شوم
 پی و دوی ترش روی ناخوش کمر و لک و یک و تیزی و بی طعام و تغذہ چون پیرو دوغ و
 بی ذوق و خشک مغز و ہتی مچو چور یک و با من مشو چو آمین و پولاد سخت چشم و تا شکم سرتو
 چونندان بنخم یک و صاحب رشیدی بذکر معنی اول تا ہشتم می فرماید کہ (۱۱) بالفتح یعنی
 اسباب خانہ ہم آمدہ (شاعر ص ۵) دست در شش عیال سبک نزدی و نخوری ریو چار یک
 نزدی و خان آرزو در سراج گوید کہ عجب کہ در فصل بای تازی نیز یہ ہمین معانی آمدہ و
 یعنی ناہموار مجاز است بنا سبت سطربری و گذگی و بہ بحث بی کاری فرماید کہ در تہذیب (۱۱)
 یعنی تک و پوی و بقول قوسی (۱۲) یعنی پاشندہ نیز ز کہ بردارش بہارہ بالکسر بر معنی چہارم
 قناعت کردہ و وارستہ ہمزانش مؤلف عرض کند کہ یعنی اول بوحدہ ہم گذشت و آن
 اصل است و این سبب لفظ چنانکہ تب و تپ و صراحت ماخذش ہمدرا بخا کردہ ایم و معنی
 دوم مجاز معنی اول و یعنی سوم و چہارم اسم جامد فارسی زبان و یعنی پنجم مختلف پوک و یعنی
 ششم مختلف یک و یعنی ہفتم متبدل یک کہ بوحدہ گذشت و یعنی ہشتم کہ مقصود محققین بالا از
 چندگی و حبت باشد نیز اسم جامد است و همچنین یعنی نہم و دہم و یازدہم و دوازدہم و سز
 (۱) بے ہمز (۲) خورد پسند (۳) میسر پی کا تپہ مذکر (۴) سز ناہموار اور نا تراشیدہ چیز مؤنث
 (۵) و کھیر پوک (۶) و کھیر تپک (۷) و کھیر یک کے گیا رہوین معنی (۸) جست - مؤنث (۹)
 پور - مؤنث (۱۰) آصفیہ (۱۱) گھر کا اثاثہ مذکر (۱۲) و وادوی - دوڑ و ہوپ - مؤنث (۱۳)

کجا بقول انندجو الہ فرہنگ فرنگ نام درختی است۔ صاحب محیط این را بکاف عربی آورده گوید کہ بغتم بیا فتح آن و تشدید کاف و الف درختی است معروف بارض مکه زاد ہاوند تعالی شرفا شبیبہ بہ بشارم و برگ آن الطول ازان و بقولی ریزہ تر ازان شبیبہ بہ برگ مسعر سفید و ثمر آن مثل ثمر انجیر۔ مائل باستدارت و مدورتر و بزرگتر۔ گرم و حار بسیار و چون ثمر آن را کوفتہ نہا و نمایند و مایل سخت را نفع دید و تحلیل اورام بلغمی رطب و مرکب و سایر صلابات نماید و اگر بچوب آن سواک سازند تقویت لثہ و دفع درد دندان و منع صدقہ آفات ازان سازد (الخ) مؤلف عرض کند کہ فارسیان ہمین درخت را بہ بای فارسی استعمال کرده باشند حیف است کہ اسم این در لثہ غیر یافتہ نشد ما این را مغزس دانیم (ارو) بجا۔ ایک درخت کا نام ہے۔ مائل بجزارت۔ مذکر۔

پکاوج بقول بہار بفتح اقل و واو و آخر جم تازی نام سازی معروف در ہند (ملاحظہ فرمائیں) ندادی پکاوج گرش از شمیم پکاوج نوازی نگردی نسیم پکاوج عرض کند کہ لغت ہندی۔ پکاوج بہای سوم است و این مغزس باشد (ارو) پکاوج۔ بقول تصنیف ہندی۔ اسم نوٹنٹ۔ ایک قسم کی ڈھولک۔ مندل۔ مردنگ آپ نے مردنگ کو بھی ہندی کہا ہے۔

پکمال بقول برہان و سروری و ناصری و جامع و مسراج بفتح اول و سیم بالف کشیدہ بر وزن بد حال افزا رکش گران باشد کہ بدان خط کشند و عبری خط گویند صاحب مؤید جو الہ دستور راحت فرید کند کہ آہنی است کہ چرم دوزان بدان خط کشند و نقش کنند مؤلف عرض کند کہ اسم جاہ فارسی زبان دانیم و آنچه بوقدہ گذشت مبتدل این چاکتیب و تیب

(اردو) دیکھو بکال۔

لیکن بقول سروری کہ از تحقیقین اہل زبان است (بذیل مکنی کہ می آید) در فارسی زبان
از زن را گویند کہ بحث آن در الف مقصورہ گذشت مؤلف عرض کند کہ منظر بر اعتبارش
این را اسم جامد فارسی زبان دانیم (اردو) دیکھو ارجن اولار زن۔

لیکن بقول برہان و ناصرہ و جامع بروزن سمند بلغت و ولایت خوارزم نام را گویند
و بحر بی خبر۔ صاحب جہانگیری صراحت کند کہ بزبان خمیوق نام نام است و سوپ نام
(انوری ۵) محنت سوپ و کپند او کہ از پیچ مکنند با طبع موزون ہم ہی ز اندیشہ ناموزون
کند صاحب رشیدی گوید کہ در نسخہ سروری بکسر با آورده و آن اصح است خان آرزو
در سراج ذکر ہر دو اعراب کردہ۔ صاحب سروری این را بکسر اول بہ کاف فارسی آورد
و مزاجت کاف فارسی ہم کردہ و این برخلاف دیگر بہ تحقیقین است عجب آنت کہ سندبالا را
ہم نقل قہرودہ در ان کاف فارسی نقل کند مؤلف عرض کند کہ باعتبارش این را مبدلش
دانیم چنانکہ کند و کند (اردو) نان بقول آصفیہ۔ فارسی۔ اسم مؤنث روٹی چپاتی
پھلکا۔ خبز۔ تنور کی روٹی۔

لیکن بقول برہان و سروری و ناصرہ و جامع و رشیدی و سراج و اند بلغت اول
و نون و سکون ثانی مردم فریبہ کوتاہا را گویند (انوری ۵) آن دختر کینہ عصمت الدین پ
سرانیہ زہد و نیکنایست پ مؤلف عرض کند کہ اسم جامد فارسی زبان دانیم و گیر پیچ
(اردو) موٹا اور کوتاہ قد آدمی۔

پکینی بقول ناصر و انند یعنی شرابی است کہ از ارزن سازند زیرا کہ منسوب است پکین و پکین و پکین یعنی ارزن باشد (حکیم نزاری قہستانی ۵) است گشتم ز جبرہ پکینی پاشد مزاجم ز بنگ مستغنی و مؤلف عرض کند کہ مرگب است از پکین و یای نسبت و موافق قیاس (ارو) وہ شراب جو گنگنی سے بنائی جاتی ہے۔ موث۔

پک و چک اصطلاح۔ بقول بہار نقوشی استخوان کعب است کہ بدان بازی کنند۔ و چک است بجل بازان را (میر لطفی شیدا و چوس) بر معنی ہفتش یعنی یک طرف بچول مذکور شد کہ آنرا شیدا کہ ز پشت پدر آمد شرک و زین روی صلوفا عاشق ہم گویند و چک ہم نام یک جانب و صوم را شد تارک و گزشتہ بچولیت بعلم از چہار جانب بچل می آید کہ آن را اوزو نام پک و چک کہ خود قابل جہل و نظم و فشرش است پس فارسیان ترکیب ہر دو بہ واو ملحق معنی پک و (شانی تکلوس) دو بچولندی المثل نقوشی خاص را نام نہادند کہ از نقوش بچل باشد علی پک و خواہر عزیز ملک و کز نقاب تھا از تعریف فرید قاسم (ارو) پک و چک فساد و آہن کی پک پسند و این پک و چک فارسی میں ایک خاص نقش کا نام ہے جو مؤلف عرض کند کہ بچل بجایش گذشت قرعہ بازون کی اصطلاح ہے۔ مذکور۔

پلوک بقول بہان و جہانگیری و جامع و سراج بفتح اول و ضم ثانی و سکون واو و کاف (۱) پک آہنگران باشد کہ عبری مطراق خوانند و (۲) غرفہ و مخارجہ بالا خانہ را نیز گویند و (۳) پلوک چوبین کہ بر کنار بہام نصب کنند و آن را عبری مخور خوانند صاحب ناصر می بزرگ ہر سہ معنی نسبت معنی سوم گوید کہ این را پلوک نیز گفتمہ اند صاحب رشیدی بزرگ معنی اول و دوم می فرماید کہ

این را چوک ہم نام است و ذکر معنی سوم ہم کند مؤلف عرض کند کہ ما بہر سہ معنی این را اسم جامع فارسی زبان دانیم (ارو) (۱) دیکھو تک (۲) دیکھو باو گانہ کے دوسرے معنی (۳) لکڑی کا گاؤں کیہ جو کنارہ ہام پر لگائیں۔ مذکر۔

پچول | قبول برہان بروزن قبول (۱) مالار پچوک کے تیسرے معنی (۲) دیکھو بالاخانہ (۳) کہ بر بالاخانہ سازند صاحب سروری گوید کہ دیکھو پاشنہ۔

ہمان چوک کہ گذشت۔ صاحب جامع (۲) بر پک و لک استعمال۔ بقول برہان بضم ہمان بالاخانہ قانع۔ صاحب مؤید بحوالہ معنی لغت اول و لام بروزن لک و پک (۱) معروف بہت چوک گوید کہ (۳) در اوقات یعنی پاشنہ فقط کہ گذرہ و درشت و نامہوار باشد و بفتح اول خان آرزو در سراج مذکور معنی بیان کردہ برہان (۲) یعنی تک و پوی و گرد مردم بر آمدن باشد می فرماید کہ اغلب کہ از دو لغت چوک و پچول (۳) بی منبری و (۴) چیرہ ای لا طائل ولی حاصل کی تصحیف و غالب کہ بہ لام تصحیف بود کہ تنہا و (۵) آلات خانہ و فرماید کہ باین معنی بہ تقدیم لک در برہان آمدہ مؤلف عرض کند کہ معاصرین بر پک ہم گفتہ اند و مشہور نیز ہمین است۔

ہم ہم برینند کہ چوک اصل است و پچول سبب صاحب سروری بر بی منبری و رعنائی قانع چنانکہ اکماک و الماک و آنچه صاحب جامع و بحوالہ تحفہ فرماید کہ یعنی تک و پوی و آلات بر مجر و معنی دوم قناعت کردہ نظر باعتبار ش خانہ ہم آمدہ اما شمس فخری یعنی آلات خانہ تصحیف گوئیم کہ مجاز معنی اول است و برای معنی سوم لک بر پک آورہ و این اصح بواسطہ اینکہ طالب سند استعمال می باشیم (ارو) (۱) دیکھو حال ہم (لک پک) می گویند اما در اوقات

مسطور است که یک بضم پای هندی درون قانع مؤلف عرض کند که (بک لک) و کبر باینده گشت باشد و در فرهنگ یک (بک و لک) بجایش گذشت و صراحت بضم بار ایهه معنی آورده (که بجایش گذشت) کافی بمدر اینجا کرده ایم و بر یک هم اشیاء (شمس فیزی) جهان چو خاک در تست این مذکور شد جزین نیست که ما این را و عرصه ملک و چو انکو پر عقلش به بهمت یک سبزش دانیم چنانکه اسب و اسب - لک و صاحب بحر مرادف (بک و لک) (ار دو) دیکو یک لک -

پلوی | بقول جهانگیری با اول مفتوح و ثانی مضموم و او مجهول بود را گویند که (۱۱) و (۱۲) و عالم و صاحب دیر آتش پرستان باشد مؤلف عرض کند که دیگر محققین زمین لغت ساکت باعتبار جهانگیری این را اسم جامد فارسی قدیم دانیم معنی اول تحقیق است و معنی دوم مجاز آن و تکمیل این بحث بر گوی کنیم که بکاف فارسی می آید (ار دو) و (۱۳) و عالم (۱۳) حاکم دیر آتش پرستان -

بای فارسی باکاف فارسی

یک | بقول برهان و ناصری و مؤید و جامع بفتح اول و سکون ثانی (۱۱) زن نارستان و (۱۲) کلوه و بندقی که طفالان بدان بازی کنند و (۱۳) یعنی کادرس صاحب سروری نیز که هر دو معنی اول نسبت معنی دوم گوید که آن را اگر همه نیز خوانند صاحب ناصری در لطافات بر معنی سوم قانع مؤلف عرض کند که همه معانی اسم جامد فارسی زبان باشد صافی محیط بر (کادرس به کاف فارسی) گوید که همان کادرس و بر کادرس هر چه نوشته ما در کاش

بر تسبل کرده ایم (ارو و) (۱) جوان عورت بونث (۲) گولا گیند بنگر (۳) دیکو تسبل

چگاه بقول برهان و چنانگیزی بر وزن پناه این بگاه بو صده است بمعنی بر وقت	ن
سحر و صبح زود را گویند (این بین ۵) از چه بقاعده تبدیل چنانکه تب و تب این را بمعنی	
روشنای رسد خورشید را بر اختران بد خاک اول صبح استعمال کنند و آنانکه این را بمعنی پیش	
در گاه از بورد بنده و ارش هر چگاه در صبح از صبح گرفته اند خطا کرده اند و علی خراسانی	
سروری می فرماید که بخاطر این فقیر می رسد که (چگاه صبح) را بمعنی عین وقت صبح یعنی اول	
ببای تازی است صاحب نامری معنی صبح آورده و این متصرف محاوره باشد که	
همر بانس - خان آرزو در سراج می فرماید صبح را حذف هم کرده به همین معنی استعمال	
که بمعنی سحر و صبح است و ببای تازی بمعنی کرده اند (ارو و) ترکا بقول آصفیه هم	
زود و بر وقت و وجه اشتباه آنست که بیگانه ذکر علی الصباح - سویرا -	

مقابل هر دو آمده پس بعضی را گمان شده بکنند بقول سروری همان بکنند که کاف عربی	
که چگاه هم یک لغت است و آن خطاست گذشت مؤلف عرض کند که ماصراحت این	
به پار گوید که زمان پیش از صبح را گویند علی همد را بنا کرده ایم و این مبتدل آن باشد	
خراسانی (۵) آن خسروی که تیغ زرا اندود (ارو و) دیکو بکنند -	

مهر را با برفرق دشمن تو ز ند هر چگاه صبح بکنی ای همان بگنی است که بو صده گذشت	
مؤلف عرض کند که اول وقت صبح را و اشاره این هم همد را بنا کرده ایم که این	
فارسیان چگاه گویند و شک نیست که اصل مختلف بگنی است و بگنی بو صده مبتدل این	

<p>(اروو) دیکھو گئی بوعدہ۔ افزوخت ہ (اروو) دیکھو پگاہ۔</p>	<p>(اروو) دیکھو گئی بوعدہ۔</p>
<p>پگھوی بقول برہان و ناصر بنفتح اول و ثانی پگھین بقول برہان و ناصر بنروزن نصین</p>	<p>پگھوی بقول برہان و ناصر بنفتح اول و ثانی پگھین بقول برہان و ناصر بنروزن نصین</p>
<p>یو اور رسیدہ و بہ تختانی زردہ بلغت زند و بارہ بلغت زند و پازندار زن را گویند و آن</p>	<p>یو اور رسیدہ و بہ تختانی زردہ بلغت زند و بارہ بلغت زند و پازندار زن را گویند و آن</p>
<p>سود و حکیم و دانا را گویند صاحب جہانگیری غلہ ایست معروف (ناصری) گزنجو</p>	<p>سود و حکیم و دانا را گویند صاحب جہانگیری غلہ ایست معروف (ناصری) گزنجو</p>
<p>در طحقات این را آورده مؤلف عرض کند ملک بر فلک رود خشمش کہ چو اہر پینی لعین</p>	<p>در طحقات این را آورده مؤلف عرض کند ملک بر فلک رود خشمش کہ چو اہر پینی لعین</p>
<p>کہ اسم جامد فارسی قدیم است و ہمین اصل است کہ از رجم شہاب مذنگ او ہابط شود از</p>	<p>کہ اسم جامد فارسی قدیم است و ہمین اصل است کہ از رجم شہاب مذنگ او ہابط شود از</p>
<p>و آنچه بہ کاف عربی بہ ہمین معنی گذشت مبتدل چرخ بر زمین کہ در لشکری آرد برای رزم</p>	<p>و آنچه بہ کاف عربی بہ ہمین معنی گذشت مبتدل چرخ بر زمین کہ در لشکری آرد برای رزم</p>
<p>این چنانکہ کند و کند (اروو) دیکھو کپس بی مزجنگی خرمن پگھین کہ شدہ راست سواران</p>	<p>این چنانکہ کند و کند (اروو) دیکھو کپس بی مزجنگی خرمن پگھین کہ شدہ راست سواران</p>
<p>مرد خوار شدہ راست فرو سان دانہ چین ہ</p>	<p>کے پہلے معنی۔</p>
<p>پگھ بقول برہان و سروری و رشیدی صاحب جہانگیری در طحقات این را آورده</p>	<p>پگھ بقول برہان و سروری و رشیدی صاحب جہانگیری در طحقات این را آورده</p>
<p>و جہانگیری مراد ف پگاہ کہ گذشت مؤلف مؤلف عرض کند کہ اسم جامد فارسی</p>	<p>و جہانگیری مراد ف پگاہ کہ گذشت مؤلف مؤلف عرض کند کہ اسم جامد فارسی</p>
<p>عرض کند کہ مختلف آن (ابن یسین) آنگہ قدیم است و صراحت کامل برارزن</p>	<p>چون صبح از گپہ خیزی کہ در دل از ہر حق چرخ کردہ ایم (اروو) دیکھو ارزن۔</p>

بای فارسی بالام

پہل بقول برہان و نوید و سراج بضم اول و سکون ثانی (۱) طاقی باشد کہ بر رو و خانہ آب
 بندند و آن را بربی قنطرہ خوانند و (۲) مختلف پہل ہم کہ عرب فلوس می گویند و کبیر اول
 (۳) پاشنہ پارا گویند و (۴) اشکل خمیہ رانیز و آن چوبکی باشد بقدر چہار انگشت کہ

ریسمانی بر کمر آن بندند و بدان بالا و پائین خیمه را بهم وصل کنند و آن بمنزله گوی گریبان
 و تکه کلاه باشد در خیمه و ده چوبکی را نیز گویند که طفلان ریسمانی در میان آن بندند و
 در کشاکش آرندها صدائی از آن ظاهر گردد و در هر چیز که ریسمان بر کمرش بندند و در
 کشاکش آرندها صدای کندیل نام است و (۷) چوبی است بمقدار یک وجب یا کمتر از آن و
 هر دو سر آن را تیز کنند و بدان بازی کنند باین طریق که آن را بر زمین گذارند و چوبی دیگر بمقدار
 سه وجب بدست بگیرند و بر یک سر آن زنند تا از زمین بلند شود و در وقت برگشتن بر کمر آن زنند
 تا دور رود و عرب آن را قلعه گویند و بفتح اول (۸) بمعنی مرز باشد و آن زمینی است که
 بجهت سبزی کاشتن یا چیزی دیگر مهیا سازند و کناره های آن را بلند کنند صاحب جهانگیری
 بر معنی اول و دوم و سوم قانع (ناصری ۱۵) ز پها بران رود پیدایشان و چو در تیره شب
 بر فلک کهکشان (حکیم نزاری ۱۵) بار حسرت می کشم از بی موی خاک بر سر می کشم از
 بی بی (حکیم فردوسی ۱۵) در یخ این بر و بز و بالای تو یک دراز و پل پای تو
 (شمس فخری ۱۵) مانده در سنگ لایح و محنت و غم آبله کرده پاشکافه پل صاحب
 سروری ذکر این بدو جا کرده و معنی اول و دوم و سوم و هشتم را آورده نسبت معنی سوم صراحت
 کند که همان پیشرو نسبت معنی هشتم گوید که مرز که فاصله باشد میان قطعه های کشت صاحبان
 ناصری و رشیدی بر هر سه معنی اول قناعت کرده صاحب جامع ذکر هر شش معنی مقدم الذکر فرموده
 مؤلف عرض کند که معنی اول اسم جامد فارسی زبان است و بمعنی دوم محقق پول که می آید
 و بمعنی سوم هم اسم جامد است و آنچه بل بموحده بر معنی چهارم به معنی گذشتت است

این کہ اشارہ این ورا بجا کردہ ایم و بدگیر جملہ معانی ہم این را اسم جامد فارسی زبان دانیم اور وہ
 (۱۱) پل۔ مذکر۔ وکیو پشہ بند (۲۱) وکیو پول (۳) وکیو پاشنہ (۴) خمیہ کی وہ مختصر سی لکڑی جو پودوں
 اور اجزای خمیہ کے جوڑ کے مقام پر دونوں کے وصل کے لئے قائم کرتے ہیں۔ مؤنث۔ (۵)
 لڑکوں کا کہلونا وہ چھوٹی سی لکڑی جس میں لڑکے رسی باندھ کر کھینچا کرتے ہیں اور اس سے
 آواز نکلتی ہے جس کو دکن میں گرگرہ کہتے ہیں۔ مذکر (۶) ہر چیز جس میں رسی باندھ کر کھینچنے سے
 آواز پیدا ہو (۷) ایک مختصر لکڑی جس کے دونوں سر تیز ہوتے ہیں جس کو زمین میں گاڑ کر دندے
 کے وسیلہ سے دور پھینکتے ہیں جس کو عربی میں قایہ کہتے ہیں اور بقول آصفیہ گلی۔ ہندی۔ مؤنث
 (۸) کیاری۔ بقول آصفیہ۔ ہندی۔ اسم مؤنث۔ کھیت یا باغ کا وہ چھوٹا حصہ جو پانی دینے
 کے واسطے ہر ایک قطعہ میں بنا لیتے ہیں جس کو دکن میں مڑی کہتے ہیں۔

پل آبکون آشبار اصطلاح۔ بقول بکر استعمال می بشیم (ارو) (۱) وکیو آسمان	پل آبکون آشبار اصطلاح۔ بقول بکر استعمال می بشیم (ارو) (۱) وکیو آسمان
دا، آسمان و (۲) کرہ اشیر۔ صاحب مؤید بر (۳) کرہ آتشی۔ مذکر۔	دا، آسمان و (۲) کرہ اشیر۔ صاحب مؤید بر (۳) کرہ آتشی۔ مذکر۔
فلک اشیر قانع مؤلف عرض کند کہ اشیر یعنی	فلک اشیر قانع مؤلف عرض کند کہ اشیر یعنی
عالی و بلند و بناسبت بندی فلک را گویند و اندکنا یہ از ہرزہ و بی فائدہ چہ پل بہت	عالی و بلند و بناسبت بندی فلک را گویند و اندکنا یہ از ہرزہ و بی فائدہ چہ پل بہت
بمعنی کرہ نار ہم چہ اگر کرہ نار بلندترین عناصر گذشتن از آب است و ہر گاہ آن طرف شدہ	بمعنی کرہ نار ہم چہ اگر کرہ نار بلندترین عناصر گذشتن از آب است و ہر گاہ آن طرف شدہ
است پس بہر دو معنی موافق قیاس و کنایہ باشد محض لغو و لاطائل خواهد بود از نیجاست	است پس بہر دو معنی موافق قیاس و کنایہ باشد محض لغو و لاطائل خواهد بود از نیجاست
و مرکب توصیفی بد و صفت و بلحاظ معنی حقیقی است کہ میرحیدر معانی در مخرجات خود آورده کہ	و مرکب توصیفی بد و صفت و بلحاظ معنی حقیقی است کہ میرحیدر معانی در مخرجات خود آورده کہ
ترجمینی اقل و از برای معنی دوم مشتاق سندہ شاطر و رکابداری کہ لوندناشد پل آن طرف	ترجمینی اقل و از برای معنی دوم مشتاق سندہ شاطر و رکابداری کہ لوندناشد پل آن طرف

مؤلف عرض کند که خلاف قیاس نیست و گیاه سبز دانه‌ها بالای آب می‌نماید و نه بر مخفی
 (اردو) هرزه - بقول آصفیه - پیچیده - لغوی پائین آن نظر بحالات مقامی از جانی که بدین نام
 پوچ - نامقول - اونٹ پانگ - یاوه - موسوم شد عجیبی نیست که همین مقام مراد باشد
 پل ابریشم اصطلاح - بقول بهار و آند (اردو) شهر بسطام کے ایک خاص مقام
 در کتب سیر نام جانی که نزدیک بسطام کا نام (پل ابریشم) ہے - مذکر -
 است مؤلف عرض کند که بیان این چیز پلارک بقول برهان و رشیدی بر وزن
 بھل بہتر از ترک نیست مرگب اضافی است تبارک دایم جنسی از فولاد جوہر دار و (۲) شیر
 باشد کہ بلحاظ بلندی مقام و دفع پیش کہ بالا (۳) جوہر شمشیر رانیز گویند صاحب جہانگیری
 آب باشد بدین اسم موسومش کرده باشند بر معنی دوم و سوم قانع و فرماید کہ پلاگک بہ
 بسطام بقول حیات نام شہر است کہ مولد لام مرادف این (حکیم خاقانی ۱۵) حصرم
 حضرت بائزید است صاحب انڈگوید کہ دیدی کہ زوچکدی پاد در معرکہ من پلارک وی
 درین شہر کسی را در چشم عاید نشود و اگر جان (۱۵) پلارک چنان تافت از روی
 وارو آن شہر شود از عشق تسلی یابد یکی از تیغ ۴ کہ در شب تارہ بتاریک منبج ۶ -
 معاصرین گوید کہ حوالی شہر نہری روئست صاحب جامع گوید کہ مرادف همان پلارک
 از بلندی سلسلہ کوه پاد رغایت فراخی کہ یک کہ بوجہ گذشت - خان آرزو در سراج
 کہ وہ عرض آنست و عمق ندارد و آب بقد می فرماید کہ حقیقت در فولاد است و در شمشیر
 یک وجب بلکہ کمتر از ان دانه روان باشد چنانکہ شہرت یافته و در جوہر نیز مجاز و لیکن غیر

<p>و پلارک که می آید مبدل آن مؤلف عرض پلارک داری استعمال بقول بهمان</p>	<p>کند که همین لغت به همین معنی در موصوفه بسیار و آنند معنی تیغ داری (شیخ اثره) عبت و</p>
<p>عربی گذشت و ما همدرا بنجام راحت ماخذش بند تیغش آفتاب است پلارک داری از</p>	<p>کرده ایم که بلاگک اصل است و این مبدل</p>
<p>پلارک چنانکه تب و تب (ار و و) دیکو پلارک و متعلق معنی دوم پلارک (ار و و) تیغ داری شمشیر زنی</p>	<p>افزایا بست پ مؤلف عرض کند که موافق قیاس است</p>

پلاس بقول برهان و ناصری و جامع بالفتح بر وزن حماس (۱۱) معروف است که پشمینه بود
 سطر که در ویشان پوشند و پشمینه گسترده یعنی جاجم و (۲۱) یعنی مکر و حیل و استن که عبری
 نگار گویند صاحب سروری گوید که گلیمی و پشمینه که صحرانشینان از آن خانه سازند و نیز
 پوشند و اکثر سیاه باشد (جامی ۱۵) برکنی از شاد اطلس لباس پ اطلس و پوشش لباسی
 از پلاس پ (سوزنی سمرقندی ۱۵) گرایر من بساط پلا سین نگبتر و پ این کو دکان پلاس
 بکون برهمی تند پ و صاحب ناصری بذر معنی دوم گوید که مردی مغلس مقروض در جواب
 مطالبه طلبکاران خیر این مکر جواب نداد و حل بر جنون او کرده از در گذشتند کمال اصنفانی
 (۲۰) کرده اند ارسیده کری غلغی پ با همه کس پلاس و با ما هم پ (انوری ۱۵) خواستم گفتن
 که دست و طبع او بچاند و کان پ عقل گفت این طرح باشد نیز با من هم پلاس پ خان آند و
 در سراج گوید که بیای تازی هم گذشت و این مبدل است نه بر دارش بهار بر نوعی
 از جامه پای ورشت و کم بهای قانع و فرماید که بالخط بافتن مستهل مؤلف عرض کند که بابر
 پلاس بیان ماخذ این کرده ایم و این را اصل قرار داده ایم و آن را مبدل این درینجا

ہمیں قدر کافی است کہ این اسم جامد است یعنی نشیدہ و معنی دوم مجاز آن کہ مکاران لباس
 پلاس چون در ویشان در بر کرده مکر و فریب می کنند و فارسیان پلاس یعنی مکر و فریب
 استعمال کردند عجب آنست کہ اکثر اسناد بالابری پلاس موجودہ ہم منقول و این متعین مختصراً
 است کہ یک سند را بہ دو جا موافق خود می گیرند خصوصیت این با مصدر بافتن نباشد
 و استعمال این در طحقات می آید (ار و و) (۱۱) پلاس - فارسی - مذکر - ایک پشونہ کا
 نام جس کا لباس بھی ہاتے ہیں اور فرش کے کام میں بھی لاتے ہیں (۲۱) مکر و فریب - مذکر

پلاس افکندن	مصدر اصطلاحی تہو مجاز خوب ظاہریت مؤلف عرض کند
بہار و اندو آصفی کنایہ از متفرق و پرگانہ کہ معاصرین عجم بر زبان دارند و موافق قیاس ساختن مؤلف عرض کند کہ بدون سند است فارسیان گویند کہ ۱۱ این مکار پلاس	استعمال این مصدر مرکب خلاف قیاس را بر ماسی اندازد یعنی مکر و فریب می دہد یعنی تسلیم نہ کنیم ہر سہ تحقیقین بالامند ترا و اندو بہا لباس پلاس مثل در ویشان در بر کرده بہا
موجد این بدون سند (ار و و) پریشان کرنا مکر و فریب می کند و ہمین است معنی مجازی این	پلاس انداختن
بہار و اندو آصفی ۱۱ مراد ف پلاس افکندن مجاز و لیکن این را بدون سند استعمال تسلیم یعنی پرگانہ ساختن صاحبان برہان و بحر نہ کنیم کہ تحقیقین اہل زبان از مجاز مجاز سکت	پلاس انداختن
ورشیدی و (جہانگیری در طحقات) ذکر این اند و بحر و مجاز متعلق بمعنی دوم پلاس موافق کر وہ اندخان آرزو در سراج گوید کہ علا قیاس است (ار و و) (۱۱) پریشان کرنا	پلاس انداختن

۱۲) دہوکا دینا۔ دکن میں (ٹوپی ڈالنا) دوسرا اسے پلاس انداختن کا ترجمہ ہے۔ مگر اردو معنون میں مستعمل ہے اور وہ قریب قریب کامی اور اس سے ساکت۔

پلاس باستی | اصطلاح۔ صاحب رہنما بحوالہ سفرنامہ ناصر الدین شاہ قاجار گوید کہ نام شہر پلیمیں باستیل است مؤلف عرض کند کہ غیر از مخرس نباشد کہ بہ تبدیل و حذف استعمالش کروند (اردو) پلیمیں باستیل۔ ایک شہر کا نام۔ مذکر۔

پلاس بافتن | استعمال۔ صاحب آصفی موافق قیاس است اسم فاعل ترکیبی (اردو) ذکر این کردہ از معنی ساکت و بہار ہم ذکر این در رویش سر بزیل پلاس فرمودہ مؤلف عرض کند کہ بمعنی پلاس در گردن کردن | مصدر اصطلاحی۔

حقیقی است معنی (۱) بافتن پشمینہ پلاس۔ و بہار ذکر این کردہ از معنی ساکت و صاحبانند (۲) کنایہ از مکر و فریب کردن متعلق بمعنی لول نقل نغارش مؤلف عرض کند کہ نوحہ کردن

دووم پلاس (ظہوری ۵) ز موجی جہان با عادت است کہ غمگینان روارا چاک زدہ یہ باقم پلاس بہ زخشتی بہ کیوان بر آرم اساک در گردن می اندازند گویا کفن پوشیدہ انداز

کو (اردو) (۱) پلاس جتا (۲) دہوکا دینا۔ ہمین عادت است این اصطلاح (سیرزا) فریب کر نہ مکر کرنا۔ دفا دینا۔ رفیع در مرثیہ شاہ عباس (۳) از مردن شاہ

پلاس پوش | اصطلاح۔ بقول بجز دریش دین فلک شیون کردہ و ز مہر فلک داغ

ظہوری (۵) در صومعہ پلاس پوشان پہنچان بدل روشن کردہ و در صبح غرا چرخ گریبان بت پند پوش است بہ مؤلف عرض کند کہ بدریدہ و در ظلمت شب پلاس در گردن آید

دارو (غم کرنا - دکن مین (گفتنی گلے مین
وانا) فرط غم سے مرنے پر تیار ہونا۔

بعضی فریب وادون ازان پیدائیت و دور از
معاورہ می نماید بدون سند صریح این را تسلیم نکنیم

پلاسک بقول برہان و جامع ورشیدی

(دارو) فریب کرنا - وہو کا پینا و خاکنا۔

بروزن تبارک بمعنی فلاکت و نکبت (شرف

پلاک بقول برہان و جہانگیری و سروری و

شفرودہ) در گوشمال خصم محاربا و امدار

فارسی و جامع و سراج ورشیدی مرادف ہمان

بل مکان سید گلیم سزای پلاسک است

پلاک کہ گذشت مؤلف عرض کند کہ ہمیں اصل

آرزو در سراج گوید کہ ظاہر اکاف و ریجی ہر اکاف

است و ما صاحبش بر پلاک کردہ ایم کہ بوجدہ

نسبت است مؤلف عرض کند کہ درست گو

گذشت و اشارہ آن بر پلاک ہم کردہ ایم (ظاہر

کہ گدایان مفلوک غیر از پلاس لباس دیگر ندارند

در نشان یکی تیغ چون چشم کورہ پلاک بر

(ارو) نکبت - فلاکت - بوٹت۔

تافت چون پرمورہ (ارو) دیکھو پلاک۔

پلاس گفتن مصدر اصطلاحی - بقول بہا

پلان بقول انڈیوارڈ فرنگ فرنگ بالسر

وانند و آصفی کنایہ از فریب وادون و فرماید

بمعنی خوگیر وزین و صراحت کند کہ اسم جامد

کہ ظاہر ایسای از نیست چنانکہ گذشت مؤلف

فارسی زبان است مؤلف عرض کند کہ پلانی

عرض کند کہ ما بر پلاس حقیقت پلاس عرض کردہ

کہ بیای نسبت بعد ازین می آید ازان تصدیق

و پلاس بجایش گذشت غالباً از سدا نوری کہ

این می شود و دیگر محققین اہل زبان و زباندان

بہد را بخاند کور است بہار این مصدر اصطلاحی

ازین ساکت اندکی از محاصرین عجم گوید و درست

باقائم کردہ باشد حال آنکہ (پلاس گفتن) گوید کہ بالضم است و الف و فون زائدان بر

نقطة

پل زیادہ کردہ اندوزین و خوگیر ہم مثل پل
 در میان بلند باشد کہ ہوا داخل آن می گذرد
 و پشت اسپ ہم آریں بلندی محفوظ می ماند از بار
 سوار (ارو) خوگیر مؤنث. دیکھو ابدو۔ است و یکی از معاصرین عجم بایربان اتفاق دارد
 صاحب آصفیہ نے خوگیر پرند زین لکھا ہے لیکن
 گوید کہ بلندی کہ معنی اولیٰ بالضم است کہ بای نسبت بر لفظ
 و کن میں مستقل زین کو بھی کہتے ہیں جو چرمی نہ ہو بلکہ
 پلان زیادہ کردہ اند کہ معنی زین و خوگیر گذشت معنی
 اونی یا پشمی ہو۔
 نقلی این غسوب بزین و کنایہ از اسپ تذر و

پلانی بقول برهان بفتح اول بزین پلانی کہ فارسیان استعمال زین برای اسپ تند می کنند
 اسپ تذر و و گمراه صاحب سروری و بر اسپ غریب و مطیع بدون زین سوار شوند
 گوید کہ ظاہر مختلف پالانی باشد یعنی ۱۲۱ اسپ بمعنی دوم خرب نیست کہ مختلف پالانی گیریم کہ گذشت
 اتفاق پالان و کندرو صاحب رشیدی بلا پالانی و لیکن بقول معاصرین استعمال این بدین معنی بسیار کم
 کہ گذشت ذکر این ہم کرده و صاحب جامع ہم است (ارو) را انداو تیز گھوڑا ذکر انا و کھوپالانی

پلاؤ بقول اندوخیات بالفتح بمعنی نعمت و طعام معروف نہ بالضم مؤنث عرض کند کہ
 اسم جامد فارسی زبان پیش نیست و حادثاً بارج و روغن و گوشت درست کرده می شود و
 خصوصاً پلاؤ ایرانی بہتر از پلاؤ ہند است کہ طباقان ایرانی در ہند ہم درست می کنند و
 ماخوردہ ایم (ارو) پلاؤ۔ بقول آصفیہ فارسی۔ اسم مذکر۔ ایک قسم کا کھانا جو گوشت
 اور چاول ملا کر پکاتے ہیں جیسے پختی پلاؤ۔ قورسہ پلاؤ وغیرہ۔

<p>پیل پهنک بقول انند بجواله فرسنگ و سز عربی مونت - پاک - بجام - لگام - نعام - بان و دور و هیا بفتح اقل و رابع و سکون نون و کاف تازی و کیمورس کے چوتھے معنی - یعنی عنان و چهار و رسن مؤلف عرض کند پیل بستن استعمال - بقول بہار و اتند و کہ اگر چه دیگر ہمہ محققین ازین ساکت اند اصفی معروف (نہوری سے) ز تارش و لیکن معاصرین عجم تصدیق این می کنند و گویند بران نغمہ پر و روده رود پاک کہ پیل بستہ بر در عنان و چهار ہم شکل پیل است و آہنگ چشمہ سار سرد پاک مؤلف عرض کند یعنی ششمش کہ خمیدگی است و از شیکه عنان کہ قائم و درست کردن پیل باشد بر رود و چهار شکل پیل خمیدگی دار و فارسیان بہ و نالہ یا بمعنی حقیقی است (ار و و ایل بانڈینا متعرف در اعزاب استعمال این مرکب برای بقول اصفیہ در یاکار استہ بنامانندی نالہ کے او پر آن کردند (ار و و) عنان بقول اصفیہ - کہ پیل یا گریا عمارت کتری کر کے راستہ نکالتا پار ہینا</p>	<p>پیل بقول بہان و سروری و ناصری و جامع و چہا گیری و رشیدی و سراج و نوید بابای فارسی بر وزن و معنی فعل است کہ ادویہ گرم باشد و فعل معرب ہمین (منوچہری سے) نگار من جو حال من چنان دید کہ بیارید از قرہ باران و ابل کے تو گفتی پیل سودہ کف داشت کہ پر آگندہ کف اندر دیدہ پیل کے صاحب محیط پیل و پیل ہی ہر دور امرادف فعل گوید و بر فعل منیر یاد کہ معرب پیل فارسی است و یونانی باباری و فارسی و ارتقیس و یہ سریانی پیل و بیوہ ترکی استرا و و در انگریزی بلاگ پیل و ہندی گول مرچ - ٹرنڈی است کہ در بعض بلاد ہند و بنگالہ و جزائر ملک دکن بہم می رسد بہترین آن تند طعم و</p>
---	--

پیل بقول بہان و سروری و ناصری و جامع و چہا گیری و رشیدی و سراج و نوید بابای
 فارسی بر وزن و معنی فعل است کہ ادویہ گرم باشد و فعل معرب ہمین (منوچہری سے)
 نگار من جو حال من چنان دید کہ بیارید از قرہ باران و ابل کے تو گفتی پیل سودہ کف
 داشت کہ پر آگندہ کف اندر دیدہ پیل کے صاحب محیط پیل و پیل ہی ہر دور امرادف فعل
 گوید و بر فعل منیر یاد کہ معرب پیل فارسی است و یونانی باباری و فارسی و ارتقیس و
 یہ سریانی پیل و بیوہ ترکی استرا و و در انگریزی بلاگ پیل و ہندی گول مرچ - ٹرنڈی
 است کہ در بعض بلاد ہند و بنگالہ و جزائر ملک دکن بہم می رسد بہترین آن تند طعم و

تیزبوی۔ نوع سیاہ آن گرم خشک در سوم و سفید آن گرم در سوم خشک در چارم و سفید در حرارت کمتر از سیاہ و قوت فضل سخن است و سفید قابض تر از سیاہ و سیاہ در حرارت شدید تر از آن و لانس تر و آن کا سرریاح و موافق سرد مزاجان و مزیل آروغ ایشان و میدرق اغذیه و قاطع جملہ طعام غلیظ و باید که از آن صاحبان جگر گرم و خشک قلیل الذم و قرصه باطنی و ورم یا الم در مجاری بول اختیاب نمایند و منافع بی شمار دارد (الخ) مؤلف عرض کند کہ اسم جامد فارسی زبان است (ارو) فضل بقول آصفیہ معرب۔ اسم مؤنث۔ مرجع اس کے تین قسم ہیں (۱) دراز جو رنگ میں سرخ یا زرد ہوتی ہے (۲) سیاہ جو گول ہوتی ہے (۳) سپید وہ بھی گول اور وہی مرجع کے نام سے کہتی ہے

<p>پل حکیم اصطلاح۔ بقول بحر و مؤید نامہ ملی تکمیل بحث این بر پل حکیم (می آید ارو) است در سیراز گویند مردم باج گیر و راہدار (پل حکیم) شیر زمین ایک پل کا نام ہے۔ مذکر سر پل نشسته اند و ہر گزری و مسافری کہ آجائے افسوس ہے اس ندی کا نام معلوم نہ ہو سکا می رسد بی اختیار می گویند کہ (چکنم) کی انہ جس پر پہ پل ہے۔</p>
--

<p>که شتریت با چون بنزدیک اهل عقل کنون با حرف تصغیر است از کثرت استعمال و برای مرد پچی فروش جوهریت با صاحب سروری سهولت تلفظ های متوز بدل شد به تخانی چنانکه ذکر الف کرده و شد اب آورده (دولت) بدره و بدری) نامی گوئیم که همین ماخذ بهتر از بر سر بازار دانش چون هندوگان که هست و اول است (ار و و) الف کوثری نوشت رونق پچی فروشان بیشتر از جوهری با صاحبان کوثریان بچینه والا صاحب اصفیه نے نامری و جامع ذکر الف کرده اند و صاحب کوثری پر پچی کا ذکر کیا ہے۔</p>	<p>که شتریت با چون بنزدیک اهل عقل کنون با حرف تصغیر است از کثرت استعمال و برای مرد پچی فروش جوهریت با صاحب سروری سهولت تلفظ های متوز بدل شد به تخانی چنانکه ذکر الف کرده و شد اب آورده (دولت) بدره و بدری) نامی گوئیم که همین ماخذ بهتر از بر سر بازار دانش چون هندوگان که هست و اول است (ار و و) الف کوثری نوشت رونق پچی فروشان بیشتر از جوهری با صاحبان کوثریان بچینه والا صاحب اصفیه نے نامری و جامع ذکر الف کرده اند و صاحب کوثری پر پچی کا ذکر کیا ہے۔</p>
<p>رشدی ذکر اب) هم خان آرزو در سراج پل حکیم اصطلاح بهار بچواله ملحات ذکر بکر الف فرماید که ظاهر امر کب است از این بجای خطی سوم کرده گوید که جناب سراج کوچی که کله نسبت است در ترکی و چون از تذاتی می فرماید که آنچه بر فقیر محقق شده (پل حکیم) چیم اختلاف فارسیان با تراک شده این قسم الف فارسی و نون بین الکاف و المیم نام ملی است ترکیب می گردد مؤلف عرض کند که پل مختلف که تا جری مال خود را صرف می و معشوق کرده بر پول است که بجایش گذشت و چی لغت ترکی است سران پل نشسته چکنم چکنم می گفت از ان باز یعنی صاحب و دارنده پس معنی پوچی و مختلفش به دلیل چکنم شهرت گرفته مؤلف عرض کند پچی پول دارنده و صرف و مجاز اخر مبره را که آنچه درین باب رای صاحبان بگوئید بود گفتند ازین که خرمبره هم پول دارد که رانج بر (پل حکیم) نوشته شد و آنچه تحقیق بهار و مکر است مثل پول کی از معاصرین عجم گوید که اصل خان آرزو است درینجا مذکور افکر کس تقدیر این پوچی و مختلفش پچی بود چه در فارسی زبان با اهمیت اوست اما توجیه معاصرین عجم را می پسندیم</p>	<p>رشدی ذکر اب) هم خان آرزو در سراج پل حکیم اصطلاح بهار بچواله ملحات ذکر بکر الف فرماید که ظاهر امر کب است از این بجای خطی سوم کرده گوید که جناب سراج کوچی که کله نسبت است در ترکی و چون از تذاتی می فرماید که آنچه بر فقیر محقق شده (پل حکیم) چیم اختلاف فارسیان با تراک شده این قسم الف فارسی و نون بین الکاف و المیم نام ملی است ترکیب می گردد مؤلف عرض کند که پل مختلف که تا جری مال خود را صرف می و معشوق کرده بر پول است که بجایش گذشت و چی لغت ترکی است سران پل نشسته چکنم چکنم می گفت از ان باز یعنی صاحب و دارنده پس معنی پوچی و مختلفش به دلیل چکنم شهرت گرفته مؤلف عرض کند پچی پول دارنده و صرف و مجاز اخر مبره را که آنچه درین باب رای صاحبان بگوئید بود گفتند ازین که خرمبره هم پول دارد که رانج بر (پل حکیم) نوشته شد و آنچه تحقیق بهار و مکر است مثل پول کی از معاصرین عجم گوید که اصل خان آرزو است درینجا مذکور افکر کس تقدیر این پوچی و مختلفش پچی بود چه در فارسی زبان با اهمیت اوست اما توجیه معاصرین عجم را می پسندیم</p>

که فکرتش بر دین حکیم گذشت (ارو) و کیوین حکیم -

ب بقول بهمان و جهانگیری و سروری و جامع و نامری و رشیدی و مؤید و سراج و اندرینج
اول و ثانی و سکون خای نقطه دار حلق و گلو را گویند (حکیم نزاری سه) از بس افغان و ناله و
فریاد که مردمان را فرود گرفت و بیخ و مؤلف عرض کند که اسم جامد فارسی قدیم است و بیخ
فرود گرفتن (بعضی بنده شدن گلو) (ارو) حلق - بقول آصفیه عربی - اسم مذکر - گلا - گلو -
تا که پیشوا - حلقوم -

الف بقول بهمان یعنی اول و ثانی و سکون ثالث و سیم فلاخن را گویند و آن گفته است
که از چشم یا ابرویشم بافتد و بر دو طرف آن دور لیمان بندند و شبانان و شاطران بدان سنگ
اند از ندویم او می فرماید که -

وب پلچان با هم بر وزن فلک سان یعنی فلاخن - (مؤید الدین الفاسه) گفته بانان
او نهند از قدر که هر دو را چون سنگ در پنجم صاحبان جهانگیری و رشیدی و نامری و جامع
ذکر این کرده اند - خان آرزو و در سراج بزرگ هر دو می فرماید که اعراب بیان کرده برهان
خلط است که یعنی اول و فتح خاست چنانکه در سند بالاستقل مؤلف عرض کند که الف
اسم جامد فارسی زبانت و (ب) مزید علیه آن و مراحت ماخذ این بر پنجم کرده ایم که در
سوقه گذشت (ارو) الف وب - گویند کیوینج -

پ بقول سروری به لام و رای جمله بوزن و معنی فکر ز که در فاصح الترامی آید یعنی
خورونی که در دوستان و غیره بسته باشند و فرماید که پیرزه با ضافه با نیز آمده مؤلف

عرض کند که ظاهر این مبدلش معلوم می شود و صراحت ماخذش هم در اینجا کنیم که آن مخفف پستک
می نماید (ارو) و ماکولات جو و ستمال مین باند که لیجایه من - بزرگ و کچوف رنگ او فلز

پل زون استعمال - بقول بهار و اندر آورده معنی پرستک است و آن را پرستوک نیز خوانند

پل ساختن مؤلف عرض کند که همان (پل) خان آرزو در سراج می فرماید که مبدل پرستک

بستن است که گذشت و ازینکه فارسیان و مخفف پرستوک است معنی خطاف که جانور

(پل زون) بهین معنی آورده اند که می آید این معروف مؤلف عرض کند که ما صراحت ماخذ

هم درست باشد معنی (پل بستن) (ارو) پرستک بجایش کرده ایم و پرستوک را فرعی

دیکھو پل بستن - آن خیال کرده ایم و جا دارد که این را مبدل

پل ساختن استعمال - بقول بهار و اندر پرستک دانیم چنانکه چار و چنال ولیکن بهتر

مرادف پل زون که گذشت مؤلف عرض از آنست که این را مخفف (پل پرستک)

کند که معنی پل بستن - موافق قیاس (مساب) خیال کنیم چنانکه (پرستک) را مخفف (خانه پرستک)

(۵) خم چو گرد و قد افراخته می باید رفت بچو پل خیال کرده ایم و خطاف چنانکه در سقف

برین آب چو شد ساخته می باید رفت بچو پل خانه با مقام خود قائم کند در سقف پل ما هم

دیکھو پل بستن و پل زون - و الله اعلم بحقیقه الحال (ارو) دیکھو پرستک

پرستک بقول جهانگیری و رشیدی و جانی **پل سه چشمه** اصطلاح - بقول بول چال

و ناصری و برهان و اندر با اول و ثانی کسور پل که سه رواق دارد صاحب رهنما بخواه

ببین زده و تالی قنات فوقانی مضموم به کاف سفرنامه ناصرالدین شاه قاجار هم ذکر این

کرده مؤلف عرض کند کہ ہای ہوز در آخر موافق قیاس است (ار و و) تین خانہ
 این زائد است مرکب اضافی است یعنی یا تین کانون کاپل۔ مذکر یعنی وہ پل جس
 پل کہ سہ چشم یعنی سہ دریا سہ رواق دار کے چار پائے ہوں۔

پلشت بقول برہان لفتح اول و ثانی و سکون شین و تالی قرشت (۱۱) پلید و مردار چر
 و (۲) نکبتی۔ صاحب سروری بر معنی اول قانع (استاد کسائی لے) بادل چاک مر جانی
 ناپاک رواست کہ مدبران زاکہ دل و دیدہ پلید است و پلشت کہ صاحبان ناصری و
 مؤید و جامع ہمزبانش۔ خان آرزو در سراج ذکر معنی اول کردہ می فرماید کہ معنی دوم
 مجاز آنت۔ صاحب رہنما بچوالہ سفر نامہ ناصر الدین شاہ قاجار ہم این را بمعنی اول آورد
 مؤلف عرض کند کہ اسم جامد فارسی زبان است و شک نیست کہ معنی دوم مجاز معنی اول
 باشد (ار و و) (۱۱) پلید۔ ناپاک۔ غلیظ (۲) نکبتی۔ وہ شخص جو نکبت زدہ ہو۔ بد حال
 مفلس۔ ذلیل۔ خوار۔

پل شکستن مصدر اصطلاحی۔ بقول بسی داری پل ہمہ بر من گذار شکستی پل دولہ
 برہان و جامع (۲۳) کنایہ از محروم ماندن و (۲۵) فلک پل بردلم خواہ شکستن پل کز آب
 (۲) بی طاقت شدن صاحب بجز بزرگ ہر دو عافیت بونی ندارم (تنظامی لے) ازین
 معنی بالامی فرماید کہ (۳) محروم کردن و (۴) سیلگام چنان در گزار پل کہ پل شکند بر من
 غرق نمودن ہم۔ بہار بر بی طاقت ولی بہرہ این رو و بار پل صاحب جہانگیری در لطحات
 گردانیدن قانع (خاقانی لے) عاشق شکستن بر معنی اول و دوم قانع و صاحب رشیدی

همزبانش حیف که هر دو محققین اسناد بالارا همین گوید که به بای عربی هم گذشت ولیکن صحیح
متعلق یعنی اول و دوم می دانند و فرق واقوی به بای فارسی است مؤلف عرض کند
در لازم و متعدی نمی کنند خان آرزو البته که ظاهر این مبتدل بلغده که موقده گذشت
غور برین کرده فرماید که معنی سوم صحیح است یعنی دوش چنانکه اسب و اسب و اصل
و سند خاقانی را هم متعلق بدین معنی دانند و این همان بلغده که در موقده مذکور شد
عرض کند که مصدر شکستن لازم و متعدی هر چه معنی حقیقی هر چه نسبت و ضایع شده مثل خون
آمده معنی چهارم کنایه حقیقی است و دیگر معانی بسته پس این را مبتدل و مخفف آن گوئیم و هر دو
مجاز مجاز (ار ۹۹) (۱۱) محروم هونا (۲۱) معنی خاص این مجاز آن و اشاره این همه در مجاز
به طاقت هونا ۱۳ محروم کرنا در غرق کرنا کرده ایم عجب است از محققین که همین سند
بلغده **القبول برهان و رشیدی و جامع و** را بر بلغده هم آورده اند (ار ۹۹) (۱۱) و دیگر
بفتح اول و ثانی و وال بی نقطه و سکون ثالث بلغده که دوسری معنی (۲۱) شرا هو میوه مذکر
که ضمیمه نقطه دار باشد (۱۱) تخم مرغ و میوه بلغده **القبول مؤید مطبوعه مطبع نوکشور باقم**
که درون آن گنبدیده و ضایع شده باشد (۱۱) یعنی فراهم آورده و بر بالای هم نهاده و
(حکیم سوزنی ۱۵) دو خایه گنبدیده بلغده بشد (۲۱) بفتح اول یک بسته و یک بار و یک شتوارة
هم اندر وقت شکست و ریخت هم آنجا پیید و یک بقا سباب مؤلف عرض کند که اگر چه
وزروده که صاحبان سروری و نامری بر معنی در دیگر نسخ قلمی این لغت را نیافتیم ولیکن معانی
اول قانع - خان آرزو در سراج بزرگ هر دو هم گویند که بلغده به موقده و بلغده به بای

فارسی هر دو یکی است و ظاهر این مبتدل آن بر دو صاحب نام صریحین را بدال مبدل عوض
 باشد چنانکه آسب و اسپ و آنچه بپخته گذشت فوقانی آورده صراحت خوشی کند که هر گاه
 همان اصل است و تفرقه که در معنی می نماید آتش در خانه گاه پوش افتد گلوله های گاه
 لم التعانی صاحب مؤید است این هم بهمان و علف که هنوز آتش در میانش باشد بهوا
 سه معنی صحیح باشد که بر بختند مذکور شد در اول و دوم و همین را بختند گویند صاحب
 در کتب بختند -

الف (الف) پلغته	الف بقول برهان و
دب (ب) پلغته	جهانگیری و رشیدی بفتح

اول و ثانی و سکون فافتح فوقانی پارچه با اصل است و دب، مبتدل آن چنانکه زرتشت و زنده
 و گلوله های علف سوخته را گویند که چون آتش و بر دو اسم جمله فارسی زبانست در دو الف و ب گاه
 در خانه علفی افتد زور آتش آنها را بر هوا گاه و بولاجوآل گننه که بعد موامین آتش بر آید

پلک بقول برهان و جامع بفتح اول و ثانی بر وزن فلک دایمک چشم را گویند و
 در معنی او بخت هم آمده و بفتح و کسر اول و سکون ثانی هم معنی اول است که آن را طایفه
 چشم میگویند و عبرتی بجن صاحب جهانگیری می فرماید که با اول و ثانی مفتوح و با اول کسور
 ثانی زده بر دو اعراب صحیح است هر دو معنی (امیر خسرو سلمه) تیرت سواد چشم حد و حک
 کند چنانکه پند آگهی به دیده و نذر پلک بودم (دولت سلمه) پلک همی نند و دل همی بر حشمت
 و چو جاده می که لب اندر فنون یکنانند صاحب سروری کبیر با ترجمه بفتح گفته (خواج

سلمان (۱) پلک که بود ز کس چشم پر آب من ، نیلوفریت کو کند میل آفتاب ، و فرماید که
 بحرکت لام نیز آمده صاحب نامری هم زبان برهان صاحب رشیدی نسبت معنی اول معروف
 گوید و ذکر معنی دوم هم کند . صاحب بوید معروف را معنی سوم قرار داده و ذکر معنی اول
 و دوم هم کرده . خان آرزو در سراج می طراز و که بالفتح بام چشم اما مشهور بکسر اول و سکون
 دوم و بحواله قوسی گوید که بفتح اول و سکون ثانی لحاف چشم و فرماید که آنانکه ترجمه جعفر
 نوشته اند خطا کرده اند چرا که جعفر مرغان را گویند و آن موئی است و این پوست و خیال خود
 طاهری کند پل و پلک بندی نیز همین است و دور نباشد که در فارسی اصل نیز همین معنی آمده
 و پلک تصغیر تل و فاقیش از کثرت استعمال تصغیر لفظ اصلی مجور شده و درین تصغیر تعریفی هم برآید
 تخفیف لعل آمده و میرعلیه رحمه نظر بلفظ اصلی پلک بجهتین بسته (انتهی کلامه) زله برداشتن
 بهار بر بام چشم و لحاف چشم قانع (امیر خسرو) درین گفتن پلک بر هم غنودش ، و در آمد
 خواب مرگ و خوش ر بودش ، (اوله) نهادن ز کس بر خط سبز چشم چنان ، که پلک هم تنو
 زوان که حیران است ، (ملاشانی تکلوسه) اگر ز روی تو نظارگی به بند چشم ، از پلک
 دیده کشاید در بچه نظرش ، (واله مروی) و اگر ده ز پلک چشم گریان ، در پاسباری
 قرب نیروان ، (داراب بیگ جو یا) از پلک دو چشم تر برویم ، گو یا که رباعی شمسیتا
 ، مؤلف عرض کند که صاحب غیاث این را در بعضی موی مرغان گفته پس تسامح خان
 آرزو است که بر تحقیقی که ترجمه جعفر عربی گفته اند ایراد می کند و جعفر را در عربی یعنی موی
 مرغان تسلیم کند و مقصودش خبرین معلوم نمی شود که پلک بخیاش خلاف و بام چشم است نه موی

ترکان معاصرین عجم ملک را الفظ فارسی زبان تسلیم کنند و بعضی موی ترکان صحیح دانند اما در
 محاوره حال مستقل نیست و در کلام متأخرین بصراحت موی ترکان یافته می شود (خسر و سلف
 سوزن پلکان کد ام سوئی و پینه و مینا کد ام روئی و افتاده هزار یوسف و هر پدای چه وقت
 کد ام کوئی و بعضی محققین اردو که این را لغت فارسی ندانند از سکندری خود و او
 و معنی دوم مجاز باشد و باعتبار محققین اهل زبان تسلیمش کنیم که مقصود از آویرش است
 نه آویخته که آویرش در موی چشم هم باشد (اردو) (۱) اپوٹا۔ نگر دیکھو بام چشم۔
 (۲) آویرش۔ ٹوٹ (۳) پلک بقول آصفیہ ہندی۔ اسم ٹوٹ۔ ٹرو۔ آنکہ کے بال
 مؤلف عرض کرتا ہے کہ آپ کا تاج ہے کہ آپ نے اس کو ہندی خیال کیا۔

پلکان بقول بہار بالکسر و تشدید لام و درجہ و مرتبہ و ہر مرتبہ و پایہ از نردبان می
 کاف تازی نردبان و زینہ پایہ (اردو) پس این ظاہر جمع آن است بقاعدہ فارسی
 واضح (۵) از دیدہ ہا ہنوز اثر پلکان بجاست کہ ہای ہنوز حذف کردہ بجایش کاف فارسی
 یک شام آن نگارہ طرف بام بود کا خان آوردند قبل الف و نون جمع بچب آنست
 آرزو در چراغ ہدایت صراحت فرید کند کہ محققین بانام و نشان این را بصورت اسم
 زینہ چوبین پایہ باشد (ملاحظہ) ہند چوبی جادی آوردند و غور بر حقیقت نگردند
 خرمی فصل را بطاق بلند و پلکان چارہ خصوصیت نردبان چوبین کہ قائم کردہ خان
 است نردبان بہار و مؤلف عرض کند آرزو است بقول معاصرین عجم ضرورت نداشت
 کہ پدہ بفتح اول و ثانی مشد و بروزن غلج (اردو) سیر ہی کے ٹپے۔ نگر۔ سیر ہیان

پیل کردن استعمال - بقول بہار و **پیل کشیدن** بقول آصفیہ عربی - پلک چھپکانے میں -
 معروف (استاد فرخنی سے) بر آب حیون پلک مارنے میں - دم کے دم یا آن کے
 پیل کردن و گذارہ شدن پلک بزرگ معجزہ آن میں - ذرا سی ویر میں -
 باشد و قوی برہان پلک مؤلف عرض کند **پیل کشیدن** مصدر اصطلاحی - صاحب آصفی
 کہ مرادف (پیل بستن) است کہ گذشت - ذکر این کردہ از معنی ساکت مؤلف عرض کند
 (ظہوری سے) ابر رائست میسر کہ زور یا کہ مرادف پیل کردن و پیل بستن است کہ گذشت
 گذر و پل موج سیلاب بر شک من اگر پیل (قاسمی گونا بادی سے) محیط از سپہ و مظلزل کشم پل
 کند پل (ارو) دیکھو پیل بستن - ز پشت ہنگام بر وہ پل کشم پل (ارو) دیکھو پیل
پلک زدن مصدر اصطلاحی - بقول پلکین اما جان برہان و ناصر و سراج بذیل پلک
 بحر اندک مدت کہ طرفہ العین باشد مؤلف ذکر این کنان تکلیف بحث این سما کی تمیم (ارو) دیکھو پلک
 عرض کند کہ معنی حقیقی و مصدری این مژدہ زدن **پیل کشدن** استعمال - بہار و آندہ ذکر این از معنی
 و حرکت مژگان کردن است و بمعنی حاصل ساکت (الوطالب کلیم سے) طیارہ چارہ گران تند
 بہ مصدر طرفہ العین چنانکہ فارسیان گویند تلخ بثیر است پلک کہ زور پیل ہمہ صرف کردن پل کشدن
 و پلک زدن ایضا کہ در دم یا معنی در مؤلف عرض کند کہ پل را از پایہ بر آندہ سخن و خواب
 طرفہ العین و بجملت تمام تر (ارو) طرفہ و ضائع کردن است (ارو) پل گران پل کھیرنا
پیلکوش بقول آندہ بحوالہ فرہنگ و رنگ بفتح اول و ضم ثالث نوعی از گل است مؤلف
 عرض کند کہ معاصرین عجم بزبان نذرند و دیگر ہمہ محققین ازین ساکت و صاحب محیط کہ

محقق مفردات طب است این را بنیاوردہ حیف است کہ تحقیقت مزید این معلوم نشد
 (اردو) پکوش۔ فارسی میں ایک پھول کا نام ہے۔ افسوس ہے کہ اس کی تعریف
 مزید معلوم نہ ہو سکی۔ مذکر۔

ملکہ | بقول برہان و ناصر بنظم اول و ثانی و فتح کاف بمعنی طعنہ و سرزنش و سخنان
 درشت ناہمیدہ گفتن و سخنان کنایہ آمیز کہ استنباط معانی بد از ان توان کرد و کسی گفتن
 و فرماید کہ ملکہ ہم بنظر آمدہ کہ بجای ہای ہوزنون باشد۔ صاحب جامع بر طعنہ و سرزنش
 قانع۔ خان آرزو در سراج ہم ذکر این کردہ مؤلف عرض کند کہ معاصرین عجم ملکہ را
 اسم جامد فارسی قدیم دانند و این را مبدلش چنانکہ کران و گراہ و چوتان و چوتاہ حالابر
 زبان فارسیان نیست (اردو) طعنہ۔ مذکر۔ سرزنش۔ مؤنث۔

ملکہ | بقول برہان و جہانگیری و سروری و ناصر بنظم اول و جامع و سراج بفتح اول
 و سکون ثانی و میم۔ خاک را گویند و عبری تراب خوانند (زرشت بہرام سے) کہا تورو
 کہا ایرج کہا سلم کہا اجل پاشید بر رخا رشان پلم کہ مؤلف عرض کند کہ اسم جامد
 قدیم است و حالابر زبان معاصرین عجم نیست (اردو) خاک۔ مؤنث۔ مٹی۔

پل مالان | اصطلاح۔ بقول بہار و انند کند کہ وجہ تسمیہ این بوضوح نہ پیوست۔
 بحوالہ طحات بہیم و نون آخر پل و بندیت (اردو) پل مالان۔ ایک پل کا نام ہے
 بہ نزدیک ہرات سکندر اول آن پل راسا جو ہرات کے قریب واقع ہے جس کا بانی
 و بعد از ان ہرات بنا کرد مؤلف عرض سکندر اول ہے۔ مذکر۔

پلموده	اسطلاح - بقول انند بجواله فرنگی قیاس است که زای فارسی به لام بدل نمی شود
بفتح اول و ضم ثالث و فتح دال هاء معنی پیرود	بدون سزا استعمال تسلیم نکنیم معاصرین عجم بر واferده مؤلف عرض کند که تبدیل خلاف زبان ندارند (ارود) و کیهو پیروده -

الف) پلس	الف - بقول بر بان و جامع بر وزن کر کس یعنی دال مضطرب شد
----------	---

ب) پلمسه	دست و پا کم کردن و (۲۱) شتم ساختن و دروغ گفتن و هم او
----------	---

بر (ب) گوید که بر وزن و سوسه یعنی الف است صاحب انند همربالش در هر دو

صاحب ناصر ی نذکر (الف) ذکر (ب) هم بذیل آن کرده با بر بان متفق - صاحب جهانگیری بر

(ب) قانع - صاحب سروری نذکر (ب) بهر دو معنی گوید که در مؤید الفضا لیه بخذف نیین آورد

صاحب رشیدی هم (ب) را آورده و خان آرزو در سراج هم نقلش کرده مؤلف عرض

کند که (ب) اصل است اسم جامد فارسی زبان یعنی اضطراب و اتهام و دروغ گوئی و

(الف) مخفف آن و اگر سزا استعمال

ج) پلمه	پلمه بهم بدین معنی حاصل شود آن را هم مخفف (ب) دانیم (ارود) (الف) و
---------	--

(ب) و (ج) (د) اضطراب - نذکر (۲۱) اتهام - نذکر - دروغ گوئی - مؤلف -

پلمه	(۱۱) بقول سروری بجواله مؤید و بقول (۲۱) تخمه و لوجی که ابجد و غیره بران نویسد
------	---

مؤید مراد ف پلمه که گذشت و اشاره این تا اطفال و غیره بختند (خواجہ عمید لویکی ۱۵)

معنی همدرانجامد کور - صاحب جهانگیری گوید نخست چون پدرم پلمه در کنار نهادم و پلمه چو علیها

که با اول مفتوح بانی زده و میم مفتوح و لخم که نخوازم از ان بغیر زبان که نسبت معنی

اول برہمت قانع۔ صاحب سروری بذکر معنی عرض کرده ایم کہ این محفف آنت و بمعنی دوم
دوم نسبت معنی اول دروغ و ہمت گوید۔ اسم جامد فارسی زبان دانیم و تصدیق معنی
صاحب ناصر بر معنی دوم قانع۔ صاحب جامع اول باعتبار تحقیق اہل زبان می گویم (اردو)
این را مرادف پلے ہم گفته و بمعنی دوم ہم آورده (۱۱) و کیو پلے (۱۲) و تخی جو متبدیان نوشت و تخی
خان آرزو در سراج بذکر معنی دوم می فرماید کہ مشق کتابت کے لئے کام میں لاتے ہیں۔ صاحب
معنی اول بدون سین گفتن خطاست مؤلف آصفیہ نے تخی پر فرمایا ہے۔ اردو۔ اسم
عرض کند کہ ما حقیقت این معنی اول بر پلے۔ مؤلف۔ چھوٹا تخی۔ لوح۔ پٹی۔ تخی مشق۔

پلندی بقول رہنما بحوالہ سفر نامہ ناصر الدین شاہ قاجار بالضم کسی کہ باشندہ پولند باشد
مؤلف عرض کند کہ پولینڈ بہ وال ہندی در انگلیسی زبان مکی است در یورپ مغرب
روس فارسیان بہمان پولینڈ را بحدف و تبدیل مفرس کردند پس از ان یای لغت در
آخرش زیادہ کردہ پلندی کردند چنانکہ مینی و عربی (اردو) پولینڈ کار ہنے والا۔

پلندین اصطلاح۔ بقول انڈو نوید بفتح و بمعنی اول و سوم مجاز (اردو)
اول و ثانی و سکون نون و کسر وال جملہ و قبل (۱) اطراف (۲) و کیو پلندین کے پہلے
بکسر اول بمعنی (۱) پیرامون و (۲) چوب بالا یعنی۔ اسی کو دروازے کا داسا کہتے ہیں۔
درخانہ (۳) بعضی چہار چوب درخانہ را ہم صاحب آصفیہ نے داسا پر فرمایا ہے۔ مندا اسم
گفتہ اند مؤلف عرض کند کہ مبتدل پلندین وہ لکڑی کا ٹکڑا یا بیہل جسے دیوار پر رکھ کر اوپر سے
چنانکہ اسب و اسپ و بمعنی دوم گناہ حقیقی کہ زبان ڈالتے ہیں (۳) و کیو پلندین کے دوسرے معنی

پلنگ

اقول برهان بفتح اول بر وزن خدنگ (۱۱) جانوریست معروف و (۲۶) نوعی از رنگ کبوتر و (۳۱) جانوری که دشمن شیر است و (۴۱) جانوری که آن را زرافه گویند و (۵۱) هر چیزی که در آن نقطه ها از رنگ دیگر باشد و (۶۱) چارپائی را نیز گویند و آن چهار چوبست بهم وصل کرده که میان آن را بانوار و امثال آن ببافند و بران بخوابند و این در هندوستان بیشتر متعارف است و (۷۱) بکسر اول و ثانی از پیش آسانه تا نهایت صفا دیوار را گویند یعنی میان در صاحب جهانگیری بر معنی اول و ششم و هفتم قناعت کرده صاحب سروری بذكر معنی اول و دوم و پنجم نسبت معنی ششم گوید که آن را کت هم گویند. صاحب نامری ذکر معنی اول و ششم و هفتم کرده (حکیم فرخی ۱۵) بزرگواری جنسی است از فحاشا امیر و چنانکه همت نوعی است از خصال پلنگ و از سندش معنی پنجم هم پیدا است (ازرقی ۱۵) از رشک زین پلنگش ز چرخ بدرغیر و سیاه و زرد نماید همی چو پشت پلنگ و معنی سباده که در اینجا از پلنگ اسپ ابلق مراد است که داخل معنی پنجم است صاحب رشیدی هم باین معنی در بر سه معنی صاحبان جامع و مؤید در هر هفت معنی مشفق با برهان. خان آرزو در شرح بدایت بذكر معنی اول برای معنی ششم سندی آورده (اشرف ۱۵) پی خواب بهارش غرض گوید که پلنگ بیدار از سایه بیدار و هم لاد در سراج بذكر معنی دوم و سوم و چهارم و ششم و هفتم گوید که معنی چهارم گرفتن خطاست و بدین معنی (اشرف گاو پلنگ) است و ظاهر و ششم شیر همان پلنگ بود که آن را عبری ترم نام است و جانور دیگر نبود. زلف بردارش در این معنی اول و ششم قناعت کرده صاحب رهنما بجزا سفرنامه ناصرالدین شاه قاجار

(۸) یعنی یوز آورده که بهندی چیا گویند. صاحب محیط بر پلنگ گوید که بفتح بای فارسی
 اسم فارسی زبان ترم عربی است و بترکی فیلان و بهندی تیند و او آن حیوانی است شبیه
 به یوز در شکل و رنگ و صورت آن شبیه به شیر الا آن کوچک تر از آنست در جبهه و بزرگ تر
 از سگ و طبیعت تر از شیر گرم و خشک بچسب اجزای خود و برای بعضی امراض مافع (الخ)
 مؤلف عرض کند که آنچه صاحب محیط تعریف کرد متعلق به معنی اول است که محققین بر
 جانور معروف قناعت کرده اند و همین است در بهندی تیند و او. و معنی دوم داخل معنی پنجم
 است که کبوتری را در بهندی چیت گویند و بر خوانند فارسیان پلنگ گویند و اسپ ابلق را هم
 پلنگ گفته اند و این هر دو داخل همان تقسیم معنی پنجم باشد و از معنی سوم همان ترم اول است که
 دشمن شیر است که ذکرش بر معنی اول گذشت که بهندی تیند و اناام دارد و بعضی محققین به بی
 تحقیقی آن را جانوری و رای معنی اول دانسته اند نسبت به معنی چهارم عرض می شود که خان آند
 درست گوید که زرافه را هم پلنگ گفتند درست نیست فارسیان آن را (اشتر پلنگ) و
 (اشتر گاوی) و (اشتر گاو پلنگ) نامند و با مراحت این بر (اشتر گاو پلنگ) کرده ایم و بحث
 مختصر بر (اشتر پلنگ) و (اشتر گاوی) هم و بعضی پنجم مجاز معنی اول که ترم رنگ زرد و سیاه مخلوط
 دارد همچون شیر از نیاست که فارسیان مطلق هر چیز ابلق را پلنگ گفتند بر سبب مجاز نسبت
 معنی ششم عرض کنیم که پلنگ بدین معنی لغت سنسکرت است و صاحب دلیل ساطع ذکرش
 کرده فارسیان تقریباً استعمال این کرده اند و بعضی هفتم اسم جامد فارسی زبان و بعضی هشتم
 محاوره معاصر است که یوز را پلنگ گفتند و این دلیل بی خبری شان است از حقیقت معانی پلنگ

صاحب رہنما کہ پھنکاش گم نام است (ارو) (۱) تیندوا بقول آصفیہ ہندی ہم
 نگر۔ ایک درندہ کا نام جس کو فارسی میں پلنگ کہتے ہیں۔ ایک قسم کا چیتا۔ باگہ مؤلف
 عرض کرتا ہے کہ جو شیر قد میں چھوٹا اور چیتے سے بڑا ہوتا ہے وہی تیندوا ہے (۲) چنگبر بقول
 آصفیہ ہندی۔ ابلق۔ سفید اور کالے رنگ کا۔ داغدار۔ چیتا۔ مؤلف عرض کرتا ہے کہ
 دکن میں اس کو ترکو کہتے ہیں جس میں زرد اور سیاہ پرٹے ہوئے ہوں جو رنگ میں شیر
 کا مشابہ ہو۔ نگر (۳) دیکھو پہلے معنی یہ تیندو کے سوا کوئی دوسرا جانور نہیں ہے۔
 شکار یون کا قول ہے کہ تیندوا شیر سے زیادہ غصیلدا ہوتا ہے اور جب بگڑتا ہے تو شیر کی
 پر وائہین کرتا اگرچہ اس سے مارا جاتا ہے لیکن مقابلہ ضرور کرتا ہے (۴) دیکھو اشتر پلنگ
 (۵) ابلق (۶) پلنگ۔ بقول آصفیہ ہندی۔ نگر۔ چارپائی۔ بڑے پاؤں کی اونچی چارپائی
 جو نواڑ سے بنی جاتی ہے۔ مؤلف عرض کرتا ہے کہ زبان سنسکرت کا لغت ہے (۷) دیوار
 کی ضخامت جس کو دکن میں مندم کہتے ہیں۔ مؤنث۔ مندم غالباً تلنگی زبان کا لفظ ہے۔
 (۸) چیتا۔ ہندی۔ اسم نگر۔ دیکھو ارے۔

پلنگ اقلن اصطلاح۔ بقول بہارو پلنگان گوزن اقلن اصطلاح۔ بقول	پلنگ اقلن اصطلاح۔ بقول بہارو پلنگان گوزن اقلن اصطلاح۔ بقول
انڈکناہ از مرد شجاع و دلاور از عالم شیراز و بروجہان و (جہانگیری درمختات) و رشیدی	انڈکناہ از مرد شجاع و دلاور از عالم شیراز و بروجہان و (جہانگیری درمختات) و رشیدی
و پیل اقلن مؤلف عرض کند کہ اسم فاعل و سراج و جامع دلاوران و بہادران	و پیل اقلن مؤلف عرض کند کہ اسم فاعل و سراج و جامع دلاوران و بہادران
ترکیبی است دیگر پیچ (ارو) دلاور۔ صاحب مؤیدی فرماید کہ باہرہ متجانس فارسی	ترکیبی است دیگر پیچ (ارو) دلاور۔ صاحب مؤیدی فرماید کہ باہرہ متجانس فارسی
شبیج صفت۔	یعنی (۲) مردان دین (کذا فی الاوات) و معنی

ترکیبی شیران آهو گیر و کنایه از معنی اول مؤلف پلنگ که او بود سالار رنگ و بدانت کامد
 عرض کند که همین است تا نید فضلا که تغلیط است ز دریا نهنگ و مرکب است از پلنگ معنی
 نمی دانیم که (از هر سه متجانس) مرادش چیست اولش و گر که افاده معنی قوت و توانائی کند
 و اگر بوجود سند این را اورامی معنی اول یعنی دو معنی لفظی این قوت پلنگ دارند و کنایه از قوت
 هم گیریم بهر دو معنی استعاره است کنایه ازین رنگیان و بنجیال بالقب باشد نظریه توانائیش
 که (گوزن افکن) صفت حقیقی پلنگ است پس یک کاف فارسی از دو کاف جمع شده حذف
 کنایه نباشد و در ترجمه این گوزن را یعنی آهو کردند (ار و و) پلنگ رنگیون که شهر آهو
 آورده و این بی تحقیق است گوزن چار پایه کا نام یا لقب مذکر -
 است کلان تر از آهو و دوازده شاخ دارد **پلنگ رنگ** اصطلاح - بقول انند
 خاقل (ار و و) (۱) دلاور اور بهادر لوگ بحواله فرنگ فرنگ - اسپه که رنگ پلنگ
 (۲) مردان دین - دیندار - داشته باشد مؤلف عرض کند که ظاهر اسم
پلنگ بقول برهان و جامع و سروری و مؤید فاعل ترکیبی است به معنی عام ولیکن تصرف
 و سراج و (جهانگیری در لطائف) کبر اول بر ماوراء باشد که معنی خاص مستعمل شد معاصرین
 وزن سنگر نام پادشاه زاوه رنگیان بود هم تصدیق این می کنند و گویند که این قسم اسپه
 و در میدان بدست سکن در کشته شد صاحب در اسپان ترکی اکثر یافته می شوند (ار و و)
 برهان گوید که بفتح اول هم گفته اند مؤلف و ده گویا جس کارنگ مثل شند و س که موند
 عرض کند که صحیح لغتین است (نظامی) **پلنگ مشک** اصطلاح - بقول برهان

وجامع (۱۱) مرادف فلنجشک بفتح اول و کشم کہ در نقوش مشابہ پوست پلنگ می باشد
 نام داروئی و فرماید کہ گل این دارو بگلہای مؤلف عرض کند کہ پلنگ یعنی منسوب بہ پلنگ
 (پشت پلنگ) و برنگ آن می نماید و بوسے و کنایہ از پوست پلنگ می توان گرفت و
 مشک می دہد و (۲) بیدمشک را ہم گفته اند مجاز مجاز باشد نوع جامہ - ہای ہونہ آخر
 صاحبان جہانگیری و مؤید و رشیدی ذکر این زائد - معاصرین ہم تصدیق این می کنند و
 کردہ اند - صاحب سروری بذکر معنی اول دیگر ہمہ محققین اہل زبان و زبانان ازین
 گوید کہ عبری سخلاط گویند و فرنجشک و فلنجشک ساکت (ارو) پلنگینہ - فارسی زبان مین
 سرب آنت (حکیم خاقانی ۵) حل کرتند از اس کپڑے کا نام ہے جس کا نقش تیندوے
 پلنگ مشک بہ بغداد و واپس ہوی مشک آید کے پوست کا سا ہوتا ہے - مذکر -

از فضای صفایان و خان آرزو در سراج **پلو** ارجٹ این بذیل پلوان می آید چنانکہ صاحب
 بذکر ہر دو معنی گوید کہ آنکہ قوسی یعنی دوم ہم نامری ذکر کردہ مرادف ہمان پلوان کہ می آید
 نوشتہ خطاست مؤلف عرض کند کہ ما صراحتاً یعنی اولش مؤلف عرض کند کہ صراحتاً
 کامل جدا فرنجشک) کردہ ایم و اشارہ این ہمہ ہمین کہ یعنی مثل پل است (ارو) و کیو پلوان
 ہمدراجا (ارو) و کیو فرنجشک **پلو** اس بقول برہان و جامع با و او بروزن
 (۲) و کیو بیدمشک -
 الماس یعنی (۱) چا پلوسی و (۲) فریب صاحب

پلنگینہ اصطلاح - بقول اندوخیات نامری بذکر این می فرماید کہ این را پلوس ہم
 با بفتح مشابہ بہ پوست پلنگ و نوعی از جامہ گویند مؤلف عرض کند کہ بلوس بہ موخندہ

بمعنی دوم گذشت و پلوس که می آید مستدل آن هم نوعی از فریب است صراحت مانندش
چنانکه تب و تب و این فریب همیشه زیادت هم در اینجا مذکور (ار و و) (ا) چالپوسی
الف بعد و او و معنی اول مجاز آن که چالپوسی مؤثرت (۲) فریب مذکور -

پلوان بقول برهان بضم اول بروزن نقصان (۱۱) بلندی اطراف زمینی را گویند که در میان
آن زراعت کرده باشند و فرار جان بیابان آن آمد و شد کنند تا زراعت پامال نه شود و معنی
ترکیبی این پل مانند چه و آن بمعنی شبیه و مانند هم آمده و (۲) پشتواره گاه را نیز گویند صاحب
جنگگیری ذکر معنی اول کرده گوید که پلوان هم همین معنی می آید (امیر خسرو) عجب نبود گر انبار
ار فروریزد به آب و گل و که بختی لوک لغز چون گذر باشد به پلوانش (اول مع) که گریه از
شتر بهتر تواند رفت بر پلوان (صاحب سروری معنی دوم را ذکر کرده گوید که معنی اول هم
بنظر رسیده صاحب ناصری بذکر معنی اول گوید که این در حقیقت پلوار است (که بجایش مذکور
شد) صاحبان رشیدی و جامع بر معنی اول قناعت کرده اند خان آرزو در سراج بذکر معنی
اول گوید که معنی دوم هم قریب بمعنی اول است مؤلف عرض کند که معنی دوم اصل است
و کنایه عادت است که جالی که روانی آب می باشد همچون نهرو ناله - مزارعین در پشتواره گاه
ور و و طرفش اندازند و بالای آن از چوب بار بگری سازند که مثل پل عارضی قائم می شود
در زمانه باران و بعد از وقت معنی در و دیگر فصل با ضرورت آن نمیباشد و همین را پلوار
و پلوان گویند که وار و آن هر دو یعنی مثل و مشابه آمده و آن مختلف و آن است و معنی
اول مجاز آن که پشتواره خاکی هم که در میان قطعات کشت برای آمد و شد قائم کنند که

پلوانی مختصر قائم گنہد تا آب از یک قطره قطعہ دیگر رسد قوان مجاز است کہ مطلق
 آن پستانہ خاکي را ہم پلوان نام کردند (ار و و) (۱) منڈیر بقول آصفیہ مؤنثہ
 وہ بلند راستہ جو کیار نیون کے در میان آمد و رفت کے لئے قائم کیا جاتا ہے جس میں پانی
 کے لئے راستہ بھی ہوتا ہے جس کو اوپر سے پاٹ دیتے ہیں (۲) وہ عارضی کچا پل جو ٹھکانا
 گھانس کے دو گٹھون پر لکڑیاں بچھا کر بنا لیتے ہیں تاکہ نہریا نالیوں کا پانی ایک کھیت سے دوسرے
 کھیت میں گزر جائے۔ مذکر۔

پلوانہ بقول مؤید بالام موقوف بہان پرستو کہ گذشتہ گذافی الشرفا سے دور زفا نگویہ
 یعنی فراشک مؤلف عرض کند کہ غیر از نسخہ مطبوعہ مطبع نو لکشور این را اور دیگر نسخہ
 نیافتیم و در نسخہ مطبوعہ ہم لحاظ ردیف معروف بجایش نیست معنی لفظی این مثل پل کہ بعد
 ترکیب پل با و آن ہای زائد است و معنی بلار را ہیچ مناسبت با ترکیب یافتہ نمی شود
 و بدون سند استعمال این را تسلیم کنیم کہ لغت تخریفی یافتہ می شود یعنی نیست کہ (پلوانیہ) را کہ بہ
 تخانی عوض فون می آید بہ تخریف کاتب این صورت پیدا شد و گمان غالب ہمین است۔
 و اللہ اعلم بحقیقہ الحال اگر سند استعمال این بدست آید این را محض پلوانہ تو انیم گفت
 (ار و و) دیگر پرستو۔

پلوانیہ بقول سروری بفتح با و یا ہمان نقل کرد کہ معنی پرستو کہ گذشتہ مؤلف عرض	پلوانیہ بقول سروری بفتح با و یا ہمان نقل کرد کہ معنی پرستو کہ گذشتہ مؤلف عرض
پلوانیہ کہ گذشتہ و فراید کہ در فرہنگ بیایا کند کہ درینجا ہمین قدر کافی است کہ این سبیل تازی آورده۔ صاحب رشیدی این را پلوانیہ پلوانیہ است کہ بموقعہ گذشتہ چنانکہ اسب	پلوانیہ کہ گذشتہ و فراید کہ در فرہنگ بیایا کند کہ درینجا ہمین قدر کافی است کہ این سبیل تازی آورده۔ صاحب رشیدی این را پلوانیہ پلوانیہ است کہ بموقعہ گذشتہ چنانکہ اسب

و صراحت ماخذ این بر بالوانه کرده ایم که به **پلو** (شش خری سه) یا پلو سی خود را می کند بر کار با بانی پیش
 نون عوض تختانی بجایش نذورشده (ار دو) بود کار چا پلوس پلوس یا مؤلف عرض کند که
 و یکوی بالونه - پلوس بود که گذشت و صراحت ماخذش **پلو**
پلوس بقول برهان بر وزن فلوس مختلف کرده ایم در اینجا همین قدر کافی است که
 چا پلوس که فریب دادن است بجزب زبانی است این مبتدل آن است چنانکه تب و تب
 سروری فرماید که بجزب زبانی و فریب را گویند (ار دو) و یکوی پلوس -

پلوع بقول انند بجواز فرنگ فرنگ بضم تین یعنی شیردوشی و شیر کشی دیگر همه محققین اهل
 زبان و زبان دان و معاصرین عجم ازین ساکت اند مؤلف عرض کند که بعضی معاصرین عجم
 گویند که این لغت فارسی قدیم است و در بعضی رسائل زردشتان یافته می شود و حالابر
 زبان متروک ظاهر اوضع لغت ترکی است ولیکن محققین ترکی زبان ازین ساکت اند
 مشتاق سندی باشیم (ار دو) شیردوشی - مؤلف -

پلوک بقول برهان بفتح اول و ثانی بواد عربی عوض لام دوم گذشت - صاحب نامری
 مجهول رسیده و یکاف زده (۱۱) غره و مخارج این را تصحیف بکوک نوشته که بموقده گذشت
 و (۲۱) تالاری که بر بالاخانه سازند و (۳۱) تک مؤلف عرض کند که صراحت ماخذ بر پلوک
 و چکش آهنگران هم که عبری مطراق نام است کرده ایم و این مبتدل آنست چنانکه الگاک
 صاحب جهانگیری بر معنی اول و سوم قانعینا و الگاک (ار دو) و یکوی پلوک که نمون سخن
 سروری این را مرادف پلوک گفته که بجا **پلون** بقول برهان و جهانگیری و رشیدی بضم

اول و فتح ثالث و سکون ثانی و نون یعنی پلوان کشاد و پلونده یک صاحب نامری گوید که این تبدیل است مؤلف عرض کند که حقیقت این بر همان پرونده است و آن بتدل پرونده که پلوان بیان کرده ایم این مخفف آنست - در موصوفه مذکور مؤلف عرض کند که صراحت (ار دو) دیکھو پلوان -

(الف) پلوند خان آرزو در سراج ذکر نامری بر اب) ماخذی دیگر گوید که قرین قیاس (ب) پلونده (الف) کرده می فرماید که و بهتر از ماخذ مذکور می نماید می فرماید که اصل پرونده بفتح بروزن ارونڈبته جامه و قماش که بر بنده باشد که موصوفه بدل شده و او چنانکه بتازی رزم خوانند و پروند و پرونده بتدل آب و او بر بنده مرادف بر لبته یعنی لبته شده آن یا بر عکس آن - صاحبان برهان و جهانگیری از مصدر بنیدین که بجایش گذشت و نسبت اب) هم همین معنی نوشته اند (حکیم سوزنی) (الف) مخفف اب) (ار دو) الف (س) راه باید برید و رنج کشید کیسه باید و (ب) دیکھو پرونده کے پہلے معنی -

پلیم مقبول برهان بفتح اول و ثانی مخفف بروزن و معنی فله (۱) شیر حیوان نوزائیده و (۲) نام درختی است خور و که برگش بی پنجه آدمی ماند و گلش بناخن شیری نماید و بیخ آن گل سیاه و برگ آن نارنجی که در جنگل های هندستان بسیار است و (۳) یعنی بضاعت قلیل و اندک هم و (۴) سوی اطراف سر و (۵) چوبکی که ریسمان بر کمر آن بندند و در کشش آرنده تصدائی از ان ظاهر گرد و (۶) کتفه ترازو هم و کبر اول و فتح ثانی مخفف بروزن صله (۷) ابریشم بود و آنچه گرم ابریشم بر خود تمینده باشد و (۸) درخت بیدی که برگش خنجر

ماند و بعضی گویند درخت بید مشکلی است که بید مشک آن پنجه دار است و (۹) چونکی رانیز
گویند بمقدار یک قبضه و هر دو بر آن تیزی باشد و آن را بر زمین گذارند و چوب درازی
بمقدار سه وجب بر سر آن زنند تا از زمین بلند شود و در وقت فرود آمدن بر کمر آن زنند
تا دور رود و آن بازنی است مشهور که آن را (پله چوب) خوانند و بفتح اول و ثانی مشدود
بر وزن غله (۱۰) بمعنی درجه و مرتبه و (۱۱) هر مرتبه و پایه نردبان رانیز گویند و باین معنی
با ثانی مختلف هم درست است و فرماید که باین وزن و باین معنی بجای حرف اول تالی مشدود
نیز بنظر آمده است و الله اعلم صاحب ناصری بذكر معنی اول گوید که بغای اول هم می آید و
این شیر را چون گرم کنند بسته می شود مانند پنیر و لذیذ هم باشد و برای معنی دوم از امیر خسرو
سندی آرد (۱۲) پنجه کشاده گل لعل پله با غرق نخون ناخن شیر پله با و بر ذکر معنی ششم
و یازدهم قناعت کرده (فلک شیر وانی ۱۳) خسر و مملکت ستان بار گهش بر آسمان کو با هم
در از نردبان چرخ فروترین پله با (حکیم سوزنی ۱۴) همه به پله نیکی من از سپندان کم به پله
بدی اندر هزار چند انم با صاحب جامع ذکر همه معانی کرده (باستغای معنی دهم) صاحب
سروری ذکر این معنی سوم کرده معنی چهارم راموی سرین گوید و نسبت به هفتم می فرماید که مختلف
پایه است و ابریشم و گرم ابریشم هر دو را گویند و بجای دیگر با پایه مرادف قرار داده می طراز
که (۱۵) پلک چشم هم و بجای سوم این را بمعنی کیم و هشتم و یازدهم آورده صاحب رشیدی
بر ذکر معنی اول و دوم و ششم و یازدهم قناعت کرده بهار بمعنی ششم و یازدهم قناعت و فرماید
که بدین معنی بعضی کبیر گفته اند و اضافت آن بسوی تراز و میزان شایع و با نغز است

مستعمل خان آرزو بکر معنی اول نسبت معنی دوم گوید که در فارسی بودن این محل ترزود و
 ذکر معنی سوم و چهارم و پنجم و ششم و هفتم و نهم و یازدهم بحواله برهان کرده صاحب ^{نام} بوز
 بحواله سفرنامه ناصرالدین شاه قاجار گوید (۱۳) بمعنی مجرور و زبان هم و صاحب ^{شغفت} رهنما
 با او و صاحب بول چال بحواله معاصرین عجم ذکر معنی دهم و سیزدهم فرموده مؤلف عرض
 کند که اختلاف اعراب در معانی که در میان محققین واقع است ناقابل لحاظ که تصرف محاوره
 مقامی است از اینجا که مابحث این اختلاف را ترک کرده ایم و این لغت به جمله معانی اهم جا
 فارسی زبانست و آنچه در معنی چهارم اختلاف در میان سرورنی و دیگر محققین راه یافته
 که او موی سرین گوید و اینها موی اطراف سر ظاهر اعظمی کتابت می نماید حیف است که
 نسخه دیگر سرورنی نذاریم که تصفیه آن کنیم معاصرین عجم با سرورنی اتفاق ندارند و معنی پنجم
 و نهم این را فرید علی پل و انیم که در اینجا بر معنی پنجم و هفتمش همین معنی گذشت و جا دارد که
 آن را مخفف این گوئیم و نسبت معنی هفتم عرض می شود که مخفف پسته یافته می شود که می آید و معنی
 ابریشم مطلق مجازش و معنی سیزدهم معنی نروبان عام است و معنی یازدهم به تخصیص مجاز
 آن مخفی مباد که صاحب محیط اعظم بر پله گوید که پلاس است و همین است حقیقت معنی دوم
 و بر پلاس می فرماید که اسم هندی است برگ آن گرم تر و با عفو صفت بسیار لهذا شتهی طعم
 و مبهی و محلل دلی و شور و ریاح شکم و منافع بسیار دارد (الخ) مای گوئیم که جا دارد که پله
 مفرس از همین پلاس باشد به تخفیف و تبدیل از یکدیگر این را شهر هندی گفته اند و آنچه نسبت
 بیدمشک خیال صاحب محیط است بر معنی ششم بان ذکرش گذشت و آن متعلق به معنی هشتم

می نماید و اللہ اعلم بحقیقۃ احوال (اردو) (۱) چک کا دودھ۔ وکن میں گائے اور بھینس کے دودھ کو کہتے ہیں جو جتنے کے بعد پہلے سفیدہ میں حاصل ہوتا ہے جو گرم کرنے سے جم جاتا ہے اور شکر کے ساتھ نہایت ذائقہ دار ہوتا ہے۔ مذکر (۲) پلاس بقول ساطع ایک درخت کا نام ہے جو گرم۔ طین ہشتہی اور محلل ہے۔ مذکر (۳) تھوڑی سی پونجی۔ بضاوت قبل۔ مؤنث (۴) اطراف سر کے بال یا اطراف سرین کے بال۔ مذکر (۵) دیکھوپل کے پانچویں منے (۶) ترازو کا پلڑا۔ مذکر (۷) ابریشم۔ مذکر۔ دیکھوپل (۸) مٹک۔ دیکھوبان کے چھٹے منے (۹) دیکھوپل کے ساتویں منے (۱۰) درجہ۔ مرتبہ۔ مذکر (۱۱) میٹھی کا ٹپہ۔ درجہ۔ مذکر۔ (۱۲) دیکھوپلک (۱۳) میٹھی۔ مؤنث۔

پلہ خوردن | مصدر اصطلاحی۔ صاحب رہنما کہ موافق قیاس است (ظہوری سے) مذہب است بحوالہ سفر نامہ ناصر الدین شاہ قاجار ذکر مضامین مذکورہ میں کوہکن مکن سکم پل بسنج عشق مرابی ستونش این کردہ می فرماید کہ معنی قائم شدن نزدیک است (اردو) مرتبہ رکھنا۔ درجہ است صاحب روزنامہ ہم ذکر این کردہ رکھنا۔ برابر ہونا۔

لیکن تعریف خوشی نکر وہ مؤلف عرض کند | بل بفت طاق | اصطلاح۔ بقول برہان کہ موافق قیاس است (اردو) شیربان و رشیدی و مؤید و اندوسراج (۱) کنایہ از قائم ہونا۔ لگائی جانا۔ نصب ہونا۔

پلہ داشتن | مصدر اصطلاحی۔ یعنی مرتبہ (۲) آفتاب ہم مؤلف عرض کند کہ معنی قول داشتن و ہم مرتبہ شدن مؤلف عرض کند موافق قیاس و برای معنی دوم مشتاق سند تھا

(۱۲۰۲)

<p>بر هم کردن پخته باشد و از سندیش یعنی بر هم کردن پخته نیز ان پیدا است و مجرور (پکه گسمن هم یعنی مذکور خلاف مجاوره نیست) (النوری ص) علم ترا پکه گسستن صاحب آصفی ذکر این کرده که آسمان پگ بست هر دو پخته نیز ان رو گوید از معنی ساکت مؤلف عرض کند که معنی (ار و و) پشه تو ز دنیا</p>	<p>می باشیم که دیگر همه محققین فارسی زبان و حاضرین مجرم بر زبان ندارند (ار و و) (۱) سادات آسمان - مذکر (۲) و کیهو آفتاب - از معنی ساکت مؤلف عرض کند که معنی (ار و و) پشه تو ز دنیا</p>
--	---

پلیت بقول بهار و اند تبدیل پدید چنانکه زردشت و زرتشت مؤلف عرض کند
 که اگر سندا استعمال بدست آید قابل تسلیم است (ار و و) و کیهو پلید -

پلیت بقول برهان جهانگیری و سروری و ناصری و جامع بفتح اول و فوقانی بروزن خریطه
 پنبه و لته تاب و اده را گویند و معرب آن فلتیده خواه آن فلتیده چراغ بوده باشد یا آنکه
 فلتیده داغ یا امثال آن (ناصر خسرو ص) چون دل اندر چراغ خواهی افروخت با علم و
 عمل بایست پلیت و روشن بخان آرزو در سراج گوید که فلتیده عربی است ما خود است
 از فلتیل معنی رسیمان تا فتن مؤلف عرض کند که ما صراحت ما خداین بر فلتیده کرده ایم که فلتیده
 و فوقانی و دم گذشت و شک نیست که این لقب معض است و مبتدیش چنانکه اسطرخ و
 و اسطر و آب و استپ (ار و و) و کیهو پلید -

<p>پلید بقول برهان فتح اقل و کسر ثانی یعنی زده و وال ابجد بروزن نیزید (۱) یعنی درار یعنی اقل مبتدل پلیت که گذشت مؤلف و پنجم (۲) محقق پالید هم که ماضی پالید عرض کند که معنی اقل اسم جامد فارسی زبان</p>	<p>پلید بقول برهان فتح اقل و کسر ثانی یعنی زده و وال ابجد بروزن نیزید (۱) یعنی درار یعنی اقل مبتدل پلیت که گذشت مؤلف و پنجم (۲) محقق پالید هم که ماضی پالید عرض کند که معنی اقل اسم جامد فارسی زبان</p>
---	---

است و بمعنی دوم ماضی مطلق (پلیدن) که می گویند این بدون نون پیش شود تا انیم گفت که مخفف
 و صراحت ماخذش هم در اینجا کنیم (ارو) (۱) پلیدی که می آید (ارو) ناپاکی - مؤنث
 مردار نجس (۲) پلیدن کا ماضی مطلق و کبیر (۳) و کبیر پلیدی -

پلیدن -
 پلیدن بقول برهان بفتح اول و وال ایجاب بفتح معنی بلید که بموقده گذشت مؤنث

و کسر ثانی به تخانی زده و نون بر وزن رسیدن عرض کند که اگر سندا استعمال این پیش شود
 مخفف پلیدن صاحب بحر هم ذکر این کرده تا انیم عرض کرد که مبدل آن است چنان
 مؤلف عرض کند که مراحت ماخذ این بر پایه است و تب معاصرین هم بر زبان ندارند
 مذکور موافق قیاس است (ارو) و کبیر (ارو) و کبیر بلید -

پلیدی بقول اند و ناصری (۱) بمعنی نجاست پلیدی بقول برهان و ناصری و جامع
 و مردار (سعدی ۵) پلیدی کندگر به درجا و جهانگیری بر وزن فرزندی نام نوعی از

پاک با چو زشتش نماید پوشد خجاک با صاحب خربزه که عربان بطنج گویند - خان آرزو
 رشیدی گوید که (۲) نوعی از خربزه و فرمایند که در سراج گوید که بعضی بفتح با و سکون لام

در فرنگ بعد از یای اول نون ساکن زیاده و فتح تخانی و وال کسور و یای معروف بدو
 کرده و الله اعلم مؤلف عرض کند که معنی همین چون هیچ نموده اند مؤلف عرض کند که اسم

اول زیادت تخانی بر لفظ پلید است که جامد فارسی زبان است و اگر برای حذف
 گذشت و بمعنی دوم اگر سندا استعمال نون سندا استعمال پیش شود مخففش و انیم (ارو)

خزیرہ کی ایک قسم جس کو عرب بطنج کہتے ہیں صاحب منتخب نے بطنج یعنی خزیرہ لکھا ہے۔

ہامی فارسی باتون

پن بقول برہان وناصری وابتدو جامع و سراج بفتح اول و سکون ثانی یعنی آتا ولیکن مؤلف عرض کند کہ اسم جامد فارسی قدیم است ولیکن بر زبان معاصرین عجم نیست (ارو) لیکن بقول آصفیہ۔ حرف استثنا۔ پر۔ مگر۔ پر استوا۔ الا۔ اندولے۔ ولیکن۔ پنا و بقول برہان وناصری و جامع و سراج بروزن سواد یعنی ہوا و آن کرہ ایست از عناصر اربعہ کہ احاطہ آب و زمین کردہ۔ صاحب سفرنگ بشرح (بست و یکی فقرہ مانہ شت ساسان نخت) این را یعنی کرہ ہو گفته۔ مؤلف عرض کند کہ فارسی قدیم است کہ زند و پازند باشد و حالا بر زبان معاصرین عجمیت (ارو) ہوا و کھو باد کے پہلے معنی۔

پناغ بقول برہان وناصری و سروری و جامع کہ اول بروزن چراغ (۱۱) فشی و دبیر و نویندہ را گویند و (۱۲) تارا بریشم و (۱۳) بیضہ مانندی کہ از رسیان خام کہ در دوک چپیدہ شود و (۱۴) ماشورہ را نیز گویند (منصور شیرازی ۱۵) ضمیر تو بود آن بلبل کہ گاہ بیان پو پیش او بود اکلم زبان تیز پناغ پنا (شاعر ۱۶) توسیمین قنی من چور زین پناغ پنا تو تابان ہی من چو سوزان چراغ پنا خان آرزو در سراج بذکر ہر چہار معانی بالا گوید کہ این خطا و بطنج معانی۔ ہامی موحده است مؤلف عرض کند کہ حیف است کہ محققین غیر محققین ہند منصور شیرازی را در موحده بر پناغ ہم آورده اند و وہی بناشد کہ این را باعتبار صاحبان

نصری و سروری و جامع کہ ہر سہ از اہل زبانند مبتدل بناغ بمعنی اقول و سوش نگیریم
 چنانکہ اسب و اسپ۔ خان آرزو دخل بمعقولات کند و بلا وجہ موجبہ قول محققین را
 خطا داند و نداند کہ خطای خود اوست۔ بائی حالی بہر چہ اسم جامد است (ارو)
 (۱) و کچو بناغ کے دوسرے معنی (۲) و کچو ابریشم (۳) و کچو بناغ کے پہلے معنی (۴) وہ
 چھوٹی سی تلی جس پر جولا ہے تار پٹیتے ہیں۔ و کچو ماشورہ۔

پنا گاہ استعمال۔ بقول انڈجوالہ فرنگ فرنگ جامی پناہ وامن را گویند مولف عرض کند
 کہ مخفف پناہ گاہ است موافق قیاس (ارو) جامی پناہ مؤنث۔ وامن۔

پنا گیر استعمال۔ بقول انڈجوالہ فرنگ فرنگ بالفتح و کسر کاف فارسی بمعنی بازار بیع و
 شرا مولف عرض کند کہ دیگر ہمہ محققین فارسی زبان ازین ساکت و پنا بیع معنی ندادہ
 لفظ ہر این را مخفف (پناہ گیر) تو انیم گرفت کہ اسم فاعل ترکیبی است و لیکن بیع تعلق
 بازار بیع و شرا ندادہ و ندادہ استعمال بر محو دقوں صاحب فرنگ فرنگ این را تسلیم
 کنیم کہ خلاف قیاس است و معاصرین عجم بدین معنی بزبان ندادہ (ارو) عزیز و فروخت
 کا بازار۔ مذکر۔

پنا ہم بقول برہان و جامع بفتح اول بر وزن کلام دان تعویذی باشد کہ بچتہ و دفع چشم زخم
 کا پدارت و اعمالی کہ بچتہ و دفع چشم زخم کنند (استاد شہیدان) بتا۔ نگارا از چشم بدترس ہی
 و پناخواہی یا خوشین تو چشم پناہ (۲) یعنی پوشیدہ و پنهان و (۳) بلغت ژند و پناژند پنا
 پناہ گوشہ کہ در دو گوشہ آن دو بند و وزند و متابعان زردشت در وقت خرابی ژند و پنا

راستا آنرا بر روی خود بندند. صاحب جهانگیری بذكر معنی اول برای معنی دوم از کمال
 اسمعیل سدا آورده (سک) به اکابر مجلس خلوت بگفتگویی پیام می خواهم و برای معنی
 سوم از بهرام بزدی (سک) بشد بر تخت زراروای ویراف بپیامی بر رخ و کستیش بر
 ناف و فرماید که از نیکه پارچه چهار گوشه روی رامی پوشد بنامش نامیده اند هم او در مختار
 ذکر معنی سوم کرده صاحب رشیدی بر معنی دوم و سوم قانع و فرماید که معنی دوم مخفف پنهام
 است که می آید و صاحب سروری بر معنی اول و سوم صاحب ناصر می فرماید که این مخفف
 پنهام و پنهام معنی پنهان و ذکر معنی سوم هم کرده نسبت معنی اول مراحت کند که (چشم پیام)
 است زیرا که از چشم بد پناه دهد. خان آرزو در سراج درست گوید که پنهام سبیل پنهان
 (چنانکه کجین و کجیم) و این مخفف پنهام و فرماید که معنی اول (چشم پیام) است نه مجرد پیام
 و ذکر معنی سوم می فرماید که اول و سوم مجاز معنی دوم که تعویذ مذکور بر پرده چشم بد است و
 پرده را از ان پیام گفتند که روی را پنهان کند مؤلف عرض کند که ماخذ معنی اول
 بیان کرده خان آرزو خوش نباشد اگر پیام را مبدل پناه گیریم چنانکه با سره و با سرم
 بهتر ازین است و شک نیست که اصل این (چشم پیام) یعنی (چشم پناه) اسم فاعل ترکیبی
 است ولیکن قول محققین اهل زبان اظهاری را شاید که مجرد پیام هم معنی چشم پیام مستقل است
 و قول محمد شان سدی را مانند (ار و و) داده تعویذ یا ده عمل در چشم زخم کنی بماند چنانچه
 این پاکر تے پن - ذکر (۲) مخفی - پوشیده (۳) ده چار گوشه کپڑا جوز روشت عبادت
 کے وقت منہ پر باندہ لیتے پن - ذکر -

پناج | صراحت این بر پناج مذکور کہ عوض نون چہارم بہ یا وجمیم فارسی در آخر می آید (اردو) دیکھو پناج۔

پناک | بقول برہان و نامری و رشیدی و جامع و سراج و انڈ بانوں بروزن تبارک صمغ درخت را گویند مؤلف عرض کند کہ ظاہر مرکب معلوم می شود از پنا و کاف تصغیر ولیکن معلوم می شود کہ اسم جامد فارسی زبان است یکی از معاصرین عجم گوید کہ این مفرس است و مرکب از زبان عربی کہ بمعنی انگشت آمدہ و باضافہ کاف تصغیر در آخرش بمعنی انگشت کوچک کہ صمغ ہم بر تنہ درخت انگشت کوچکی را ماند (واللہ اعلم بحقیقہ ای) (اردو) گوند نگر۔ دیکھو اردو۔

<p>پناور اصطلاح۔ بقول انڈ بوازہ فرنگ بقول بفتح اول بروزن سر اسر دہل بزرگ را گویند و فرماید کہ این لفظ بیابی ابجد ہم آمدہ مؤلف عرض کند کہ ما آن را اسم جامد فارسی زبان گفتہ ایم و این مبتدش باشد بناور۔ موقدہ کے ساتھ۔</p>	<p>چنانکہ اسب و استپ و یکی از معاصرین عجم با ما گوید کہ سکندری خوردہ اید این اسم جامد و اصل است و آن مبتدل این اسم جامد (اردو) دیکھو</p>
--	--

پناہ | بقول برہان و نامری و جامع بفتح اول و ثانی بالف کشیدہ و بیای زودہ (یعنی حمایت باشد حافظہ) بحدیدین در زنی حشمت و جاہ آمدہ ایم کہ از بد حادثہ ایجا بہ پناہ آمدہ ایم (۲۱) سایہ دیوار ہم (۳۱) امر باین معنی پناہ بر و پناہ بگیر صاحب سروری بذر معنی اول و سوم از حکیم فردوسی مسند و ہد (۱۱۵) زہر بد بہ زوال و بہ رستم پناہ

ہے کہ پشت سپاہند و زیبای گاہ و صاحب بجز بزیل مصدر پناہیدن ذکر معنی اول و دوم ہم کرده۔ خان آرزو و در سراج گوید کہ بمعنی اول اصل است و معنی دوم مجاز آن و نسبت معنی سوم می فرماید کہ اگر چه اسم جامد است و لیکن قدما اشتقاق افعال از ان نموده اند۔ بہار بجز بمعنی اول و دوم می فرماید کہ بمعنی پناہ گرفتن نیز آمده و این مجاز است و بالفاظ آوردن و بردن و داشتن و گردن و گرفتن مستقل مؤلف عرض کند کہ اصلا بمعنی پناہ گرفتن نیامده و جزین نیست کہ بمعنی اول اسم جامد است و اسم مصدر پناہیدن و حاصل بالمصدر ہم معنی پناہ گیری و پناہ دہی و بمعنی دوم مجاز معنی اول از نیکہ غربا در سائہ دیوار پناہ گیرند و از ہمین عادت بمعنی دوم مستقل شد معنی مباد کہ از اسم جامد اشتقاق افعال نمی شود چنانکہ خان آرزو نوشته بلکہ مصدر وضع می شود از ان و از مصدر اشتقاق پیدا می شود آنچه بہار این را بمصادر خاص مخصوص کرده تعریفش در ملحقات می آید و تخصیص بیان کرده اش باقی نماند و بادیگر مصادر ہم مرکب می شود و بمعنی سوم امر حاضر مصدر پناہیدن است کہ لازم و متعدی ہر دو آمده (ار و و) پناہ۔ بقول آصفیہ۔ فارسی۔ ہم مؤنث و اہلشتی۔ حمایت۔ بہار (۳۶) دیوار کا سایہ۔ ظل۔ سر (۳۶) پناہ وے۔ پناہ لے۔ و کیو پناہیدن یہہ اس کا امر حاضر ہے۔

پناہ آوردن استعمال۔ صاحب آصفی و حمایت کسی خواستن (اثر شیرازی)	ذکر این کرده از معنی ساکت مؤلف عرض ازین از من نمی آید کہ آوردم پناہ بجز از تلف کند کہ بمعنی پناہ جستن و بہ پناہ کسی آمدن و دوزخ بجاک آستان این جناب ہزار و
---	--

<p>پناه من آنا - پناه لینا - دیکھو بہ زہنا آمدن - عرض کند کہ این مراد پناه جستن است و سند بالا برای پناه</p>	<p>پناه من آنا - پناه لینا - دیکھو بہ زہنا آمدن - عرض کند کہ این مراد پناه جستن است و سند بالا برای پناه</p>
<p>پناه برون استعمال - صاحب اصفی ذکر</p>	<p>پناه بودن باشد برای پناه خواستن البتہ برای این بند</p>
<p>این کردہ از معنی ساکت مؤلف عرض کند</p>	<p>از ظہوری و ایم (س) جانظہوری بکوی عشق مگر در خطا</p>
<p>کہ بمعنی حمایت گرفتن و پناه جستن - مراد مصدر</p>	<p>پناہ می خواهد کہ جاوارو کہ این سند را متعلق بمصدر</p>
<p>گذشتہ لفظ شیرازی (س) بحسن عارض و قد</p>	<p>پناہ خواہیدن (گیریم) (ارو) دیکھو پناہ جستن خواہیدن</p>
<p>تو بردہ اند پناہ پڑ بہشت و طوبی طوبی لہم و</p>	<p>پناہ بقول برہان و سروری با با و وال انجد</p>
<p>حسن آاب پ (ارو) پناہ لینا - دیکھو مصدر</p>	<p>بر وزن صباحت یعنی پناہ می آورد (حکیم لیدی</p>
<p>پناہ جستن استعمال - صاحب اصفی ذکر این</p>	<p>از گیتی بدین در پناہ ہمی پڑ جاست می</p>
<p>کردہ از معنی ساکت مؤلف عرض کند کہ بمعنی</p>	<p>خواہد ہمی پڑ صاحب ناصر گوید کہ بمعنی پناہ می</p>
<p>حمایت خواستن و بہ پناہ آمدن است و راحت</p>	<p>مؤلف عرض کند کہ این است تحقیق محققین</p>
<p>گرفتن و حاصل کردن (ظہیر فارابی س) خوشی</p>	<p>کہ در اسم جامد مشتق اقیازی ندارند مصدر</p>
<p>زیر سایہ حنٹ پناہ جستن پڑ گردون بگردم کن پناہیدن می آید کہ لازم و متعدی ہر دو است</p>	<p>حکمت دار کرد پ (ارو) دیکھو پناہ آوردن یکی از مشتقاتش مضارع رامی نویسد و دیگری</p>
<p>پناہ خواستن استعمال - صاحب اصفی ذکر ماضی را و بعضی اسم مفعول را و درینجا بمعنی لازم</p>	<p>پناہ خواستن استعمال - صاحب اصفی ذکر ماضی را و بعضی اسم مفعول را و درینجا بمعنی لازم</p>
<p>این کردہ از معنی ساکت و از خان آرزو سند گفتا گردن کمی قوت آتش است کہ بمعنی پناہ</p>	<p>و پ (س) از محتسب شہرچہ خواہان پناہی پڑ و ہمچہ باشد نظر بہ تقسیم مصدر کہ می آید (ارو)</p>
<p>از سایہ تاگ است گرت افسر شاہی پ مؤلف</p>	<p>پناہ لیوسے - پناہ دیوسے -</p>

<p>پناه وادون استعمال صاحب آصفی ذکر این ساخته از بهر امتحان (ارو) پناه کرنا - کرده از معنی ساکت مؤلف عرض کند که حمایت حامی بنا لینا -</p>	<p>پناه وادون استعمال صاحب آصفی ذکر این ساخته از بهر امتحان (ارو) پناه کرنا - کرده از معنی ساکت مؤلف عرض کند که حمایت حامی بنا لینا -</p>
<p>کردن است (ناظم پروی) پنجم در بزرگ پناه شدن استعمال صاحب آصفی ذکر این وامن من بز شتر نفس یا خیر الثبیین (ارو) کرده از معنی ساکت مؤلف عرض کند که پناه دنیا - حمایت کند - اپنی حمایت میں لینا حامی شدن و حمایت کردن (اثر شیرازی)</p>	<p>کردن است (ناظم پروی) پنجم در بزرگ پناه شدن استعمال صاحب آصفی ذکر این وامن من بز شتر نفس یا خیر الثبیین (ارو) کرده از معنی ساکت مؤلف عرض کند که پناه دنیا - حمایت کند - اپنی حمایت میں لینا حامی شدن و حمایت کردن (اثر شیرازی)</p>
<p>پناه داشتن استعمال صاحب آصفی درین زمان که بزرگان پناه کس نشوند پنجم ذکر این کرده از معنی ساکت مؤلف عرض از چه بخود داده بود رخشه عار (ارو) کند که بمعنی حمایت داشتن است و در پناه کسی پشت و پناه هونا - حامی بنا - حمایت کرنا -</p>	<p>پناه داشتن استعمال صاحب آصفی درین زمان که بزرگان پناه کس نشوند پنجم ذکر این کرده از معنی ساکت مؤلف عرض از چه بخود داده بود رخشه عار (ارو) کند که بمعنی حمایت داشتن است و در پناه کسی پشت و پناه هونا - حامی بنا - حمایت کرنا -</p>
<p>بودن و حاصل بودن پناه (معنی نیشاپوری) پناه کردن مصدر اصطلاحی - صاحب کسی کوز جا بهت نذار و پناه بکسی کو آصفی ذکر این کرده از معنی ساکت مؤلف ز عدلت نذار و سپرد (ارو) پناه رکھنا - عرض کند که بمعنی پناه گرفتن و در حمایت آمدن حمایت میں هونا - و پناه قرار وادون کسی را (النوری) آسمان</p>	<p>بودن و حاصل بودن پناه (معنی نیشاپوری) پناه کردن مصدر اصطلاحی - صاحب کسی کوز جا بهت نذار و پناه بکسی کو آصفی ذکر این کرده از معنی ساکت مؤلف ز عدلت نذار و سپرد (ارو) پناه رکھنا - عرض کند که بمعنی پناه گرفتن و در حمایت آمدن حمایت میں هونا - و پناه قرار وادون کسی را (النوری) آسمان</p>
<p>پناه ساختن استعمال صاحب آصفی گزشتگی ماندی اگر بباشات دولتت کردی ذکر این کرده از معنی ساکت مؤلف عرض پناه (ارو) پناه لینا - حمایت میں آنا - کند که بمعنی پناه کردن و پناه خود قرار وادون پناه گاه استعمال بقول انند بکواره فرنگ و حامی گردانیدن (از رقی پروی) ساقی فرنگ بمعنی جای پناه وامن مؤلف عرض ز عکس نورش گوئی سیاوش است بآتش پناه کند که موافق قیاس است قلب اصناف</p>	<p>پناه ساختن استعمال صاحب آصفی گزشتگی ماندی اگر بباشات دولتت کردی ذکر این کرده از معنی ساکت مؤلف عرض پناه (ارو) پناه لینا - حمایت میں آنا - کند که بمعنی پناه کردن و پناه خود قرار وادون پناه گاه استعمال بقول انند بکواره فرنگ و حامی گردانیدن (از رقی پروی) ساقی فرنگ بمعنی جای پناه وامن مؤلف عرض ز عکس نورش گوئی سیاوش است بآتش پناه کند که موافق قیاس است قلب اصناف</p>

گاہ پناہ) دارو نامن - بقول آصفیہ - بروزن پر آگندہ یعنی پناہ گیرندہ یعنی پناہ

عربی - اسم مذکر - جامی امن - آرام کی جگہ کسی بروہ (نظامی سے) درگزر از جرم کہ

پہکانا - پناہ گاہ - خواہندہ ایم پناہ چارہ ماکن کہ پناہ مندہ ایم

پناہ گرفتن استعمال - صاحب آصفی ذکر صاحب بسروری صراحت فرید کند کہ

این کرده از معنی ساکت مؤلف عرض کند یعنی پناہ دہندہ ہم (ولہ سے) پناہ مندہ

کہ حمایت اختیار کردن و آمدن بحایت (منفی یعنی) رایا در دوزخست پناہ نیت کرد بر کامکار

س) چونک راه گریز از شکست جنگ نگیمر درست پناہ صاحب ناصر بنی پناہ آورده

وزیم تیغ چو آتش پناہ سنگ نگیمر پناہ (دارو) گوید کہ پناہیدن مصدر این لغات است

پناہ لینا - پناہ مین آنا - مؤلف عرض کند کہ بابا قواعد زبان خود

پناہ گزیدن استعمال - صاحب آصفی ذکر رافرا موش کرده چون میدانی کہ پناہیدن

این کرده از معنی ساکت مؤلف عرض کند کہ مصدری می آید کہ لازم و متعدی ہر دو است

حمایت اختیار کردن و پناہ و حمایت کسی آمدن بازشتقا آتش را پناہ اسم جامد و نسبتہ و پناہ

و حمایت قبول کردن است (قاسمی گونا بادی ذکر آن می کنی و وقت خود را ضائع می سازی

س) گزیدیم پناہی و حصنی و پشتی پناہ موصل و پناہی گوئی کہ این اسم فاعل همان مصدر

پناہی و غرضی و مالی پناہ (ارو) پناہ لینا پناہ است بقاعدہ فارسی (ارو) پناہ لینے

حاصل کرنا - پناہ مین آنا - والا پناہ دینے والا - پناہیدن کا اسم فاعل

پناہ ہندہ استعمال - بقول برہان و سرور پناہیدن بقول برہان و سرور پناہ ہندہ

دوانید یعنی کسی پناه آورد (حکیم فردوسی) است و پناه بمعنی پناه آوری و پناه دهنی حمل
 پدید آید و نیک بازار او بود و نیز دوان **بالمصدر** این محققین بانام و نشان این را
 پناهید و کار او **مؤلف** عرض کند که ترک کرده اند و بعضی مشتقات این را بطور
 ماضی مطلق مصدر پناهیدن است که می آید اسم جاد جاداده اند و قواعد زبان خود را
 و این محققین (قانون زبان فراموش کرده) می فراموش کرده اند صاحب سفرنگ بشرح
 که اسم جاد است ازینجاست که مشتقات را (اولین فقره داستان آسمانی بفرز اباد و خشور)
 در کتب لغات جاداده اند و این شامل است و خشور) ذکر این کرده گوید که کسی پناه گرفتن
 بر لازم و متعدی هر دو یعنی پناه آورده پناه و حمایت جستن. ازین معلوم می شود که در فارسی
 دوان (رو) پناه چایا - پناه دیا - پناهید **قدیم** این مصدر برای معنی لازم وضع شد لیکن
 کما ماضی مطلق - محاوره زبان این را بمعنی متعدی هم استعمال
پناهیدن بقول بجز و اند بروزن دوانید کرد (ار و) پناه لینا - پناه دینا -
 بمعنی پناه آوردن و پناه گرفتن و پناه بردن **پناهیده** بقول برهان بروزن چنان پیشه
 کسی و پناه دادن (کامل التعریف) و مضارع **پناهید** بمعنی پناه گیرنده و پناه دهنده. صاحب هر دو
 پناه **مؤلف** عرض کند که مرکب از اسم مصدر بر پناه گرفته قانع مؤلف عرض کند که با و آنها
 (پناه) و علامت مصدر دن و در میان هر دو **داریم** صاحب برهان غور بر قواعد زبان و معنی
 یای معروف بقاعده فارسی و این مصدر **تغلی** این نکر و اصلا این بمعنی فاعلی پناه دهنده
 است که اسم مصدر این مال فارسی زبان نیامده و حق آنست که هر دو محققین بالا این را

<p>اسم جامد دانستہ اندک تاسع شان است ازینجا ^{سبت} انباغ مذکور است و در سوخته همین نسبت بوخندہ کہ مصدر این را ترک کرده اند کہ گذشت (ارو) و نون چهارم و جمیم گزشت و ما مرحت ماخذش پناه لیا ہوا۔ پناه دیا ہوا۔ ہمدراجا کردہ ایم و آن را لام جامد فارسی زبان دانتہ ایم پس چارہ خیزن نسبت کہ پناہ را بیای فارسی و نون چہارم و جمیم پنجم متبدلش و جمیم چنانکہ استب و استپ و این را تحریف صاحبان مطبع گوئیم (ارو) و کیمو پناہ کے پہلے معنی۔</p>	<p>اسم جامد دانستہ اندک تاسع شان است ازینجا ^{سبت} کہ مصدر این را ترک کرده اند کہ گذشت (ارو) پناه لیا ہوا۔ پناه دیا ہوا۔ پناہ صحیح بقول مؤید مطبوعہ مطبع نو کشور بافتح آن زن کہ تو ہریش و وزن دارو کی مرد گیری را پناہ صحیح است ترجمہ سوتن در ہند مولف عرض کند کہ در دیگر نسخ قلمی این را نیا فتم و محض این پناہ بنون چہارم و جمیم عربی یعنی</p>
--	---

پنبہ بقول بہار بالضم قطن و فریاد کہ اصناف آن بسوی قرابہ و میا و داغ و باش
و گوش شائع اصائب سے) در می روشن رگ تخی شود رگہای خواب پاپنبہ عیا اگر از
پنبہ گو شتم کنند، صاحب محیط ہرچہ نسبت این نوشتہ نقلش بر معنی دوم برس کردہ ایم
و خصوصیت اصناف با الفاظ بالا نباشد کہ ذکرش بہار کرد و استعمال این در محاورہ و
بلغات می آید (ارو) و کیمو برس کے دوسرے معنی۔

<p>پنبہ از سر عیا برداشتن (اصطلاحاً) نخر سودا سوخت زان آتش کہ در سر دشتم، از سر عیا ی عشق این پنبہ را برداشتہ مؤلف عرض کند کہ معنی شیشہ را و اگر دن از شراب خوردن (ارو) شراب پینہ</p>	<p>پنبہ از سر عیا برداشتن (اصطلاحاً) بقول بہار معروف اصائب سے) از دلہ عشق بجای غم دنیا برداشتہ، نتوان پنبہ چنین از سر عیا برداشتہ، (قاسم مشہدی) و کنا یہ از شراب خوردن (ارو) شراب پینہ</p>
--	---

(الف) پنبہ از سر عینا گرفتن

(ب) پنبہ از شیشہ گرفتن

مصدر گردن سپاش و سر فرود آر (مطلوبہ غنی)

اصطلاحاً نامہ ام گوش نگر دی توومن و انعم ازین پاپنبہ

بہار ذکر (الف) کردہ بر معروف قانع گوش برون آر و بد انعم بگذار (صائب)

و صاحب آصفی بذر (ب) ہمزبان بہار پنبہ از گوش برون کن کہ بنا گوش سفید دوم صبح

مؤلف عرض کند کہ ہر دو مرادف (پنبہ از کہ صبح دوم آن کفن است) مؤلف عرض

سر عینا برداشتن) کہ گذشت موافق قیاس کند کہ موافق قیاس است کہ آمادہ سماعت کرد

است (کامل شیرازی) باز از پی کفن و خبر دار گردن است مخفی مباد کہ بیرون و بیرون

و دفن اندوہ نسیم) از شیشہ گرفت پنبہ تخت ہر دو یکی است (برداشتن پنبہ از گوش) در خود

از سر خم) (ارو) و کیمو پنبہ از سر عینا برداشتن گذشت (ارو) (الف تا د) دکن میں

(الف) پنبہ از گوش بر آوردن

(ب) پنبہ از گوش برداشتن

(ج) پنبہ از گوش بیرون آوردن

(د) پنبہ از گوش بیرون کردن

بہر چہ مصدر کردہ گوید کہ ہوشیار گردن و تواسے با دینیا کھول کے چلے

ترک غفلت گردن بہار گوید کہ مقابل (پنبہ از عینا برداشت) مصدر اصطلاحی

گوش افگندن) است (زلالی خانساری بہار بر معروف قانع مؤلف عرض کند کہ مرادف

(س) کہ یعنی پنبہ است از گوش بردار بزرگ ہمان (پنبہ از سر عینا برداشتن) است

س) که ساقی می شود صائب درین محفل نمی آید از سر عشق که در همه عالم فتاد شور از ان مسئله بود

چو که جوش می زشادی پنبه بر می گیرد از میان او - مؤلف عرض کند که به ضم موحده می نماید اسم

(ارو) و دیگر پنبه از سر میان برداشتن - خاغل ترکیبی است یعنی آنکه پنبه را می برود کنایه از

پنبه اندر گوش افکندن **اصطلاح** (ارو) تلافی دیگر البابو -

یعنی آصفی بمقابل پنبه از گوش بر آوردن **اصطلاح** پنبه بر بروت گذاشتن **اصطلاح**

عرض کند که (۱۱) بند کردن گوش و (۲۱) کنایه از بقول بکر کنایه از طرافت کردن مؤلف عرض

خاغل شدن است (ضیای نخبی ۱۵) پنبه کند که چون کسی می خسید پنبه بر بروت او می گذارند

اندر گوش خود باید بگذارد تا خبر از ذکر تو بگیرد چون بیدار شود او خبر ندارد و او اهل مجلس بر او

نفتود پختن سباده که (افکندن پنبه در گوش) خنده می زنند از همین عادت این مصدر **اصطلاح**

بجایش گذشت - افکندن و مخفف آن افکندن قائم شد معاصرین عجم بزبان دارند (ارو)

بر روی است (ارو) (۱) کانون کوبند تسنن او ردل لگی کرنا -

کرنا - (۲) خاغل هونا - خفت کرنا صاحب **اصطلاح** پنبه بر پنبه پنبه از رون **اصطلاح**

کافی نه (کان مین روی دے کے ہو بیٹھا) بقول اند معروف مؤلف عرض کند که سند

پر کلبے (کان مین تیل ڈال لینا) دیگر (افکندن) استعمالش پیش کرد و معنی صریحی نه نوشت معنی

پنبه در گوش (خفلی این خبرین نباشد که مینا را بزور بند کرد و)

پنبه بر **اصطلاح** - بقول بهار یعنی تلافی دیگر (ارو) تا جوش می آن را از خود باز نکند (ارو)

تراری پستانی (۵) پنبه بری فاش کرد یک نکت شیشه کو مضبوطی سے بند کرنا تا جوش شراب سے

کحل بنجاست -

پنبه بر چشم گذاشتن | مصدر اصطلاحی به پارچه کرده مؤلف عرض کند که مرادف همان این

باشد از ظرافت و تمسخر کردن صاحب آصفی اگر

پنبه بر چشم گرفتن (گویی که می آید مؤلف عرض کند که مرادف همان این

بر بروت گذاشتن) که گذشت (ار و و) سخن

پنبه بر چشم گرفتن (گویی که می آید مؤلف عرض کند که مرادف همان این

که ما پر و را بمعنی علاج مرض چشم کردن گیریم (ار و و) سخن

پنبه بر چشم گذاشتن | مصدر اصطلاحی به پارچه کرده مؤلف عرض کند که مرادف همان این

است یعنی بند کردن شیشه اگر چه سندا استعمال

را پیش نشد ولیکن موافق قیاس است (ار و و)

مرادف (پنبه بر چشم گذاشتن) گفته و ذکر معنی شیشه بند کرنا -

پنبه بر چشم گذاشتن | مصدر اصطلاحی به پارچه کرده مؤلف عرض کند که مرادف همان این

معنی کرده ایم و این مرادف آنست (طغرای و رشیدی و سراج جزای آخر مرادف پنبه زن

مشهدی) بگیر و چو پنبه بر چشم خویش با که از بعضی نذاف صاحب جهانگیری گوید که (پنبه زن

کثرت گریه گردید ریش با (ار و و) و کیمو پنبه هم به همین معنی می آید صاحب ناصری همان سندا

نزاری را برای این آورده که بهار بر پنبه

نقلش کرد و خیال ما این است که نقل کتابت

بهار این را در اینجا قائم کرد و صحیح بنزای

است مؤلف عرض کند که اسم فاعل ترکیبی

و این را مرادف

پنبه بر چشم گرفتن (گویی که می آید مؤلف عرض کند که مرادف همان این

که ما پر و را بمعنی علاج مرض چشم کردن گیریم (ار و و) سخن

پنبه بر چشم گذاشتن | مصدر اصطلاحی به پارچه کرده مؤلف عرض کند که مرادف همان این

است یعنی بند کردن شیشه اگر چه سندا استعمال

را پیش نشد ولیکن موافق قیاس است (ار و و)

مرادف (پنبه بر چشم گذاشتن) گفته و ذکر معنی شیشه بند کرنا -

پنبه بر چشم گذاشتن | مصدر اصطلاحی به پارچه کرده مؤلف عرض کند که مرادف همان این

معنی کرده ایم و این مرادف آنست (طغرای و رشیدی و سراج جزای آخر مرادف پنبه زن

مشهدی) بگیر و چو پنبه بر چشم خویش با که از بعضی نذاف صاحب جهانگیری گوید که (پنبه زن

کثرت گریه گردید ریش با (ار و و) و کیمو پنبه هم به همین معنی می آید صاحب ناصری همان سندا

نزاری را برای این آورده که بهار بر پنبه

نقلش کرد و خیال ما این است که نقل کتابت

بهار این را در اینجا قائم کرد و صحیح بنزای

است مؤلف عرض کند که اسم فاعل ترکیبی

الف) پنبه بر ریش گذاشتن | مصدر اصطلاحی به پارچه کرده مؤلف عرض کند که مرادف همان این

ب) پنبه بر ریش گذاشتن | مصدر اصطلاحی به پارچه کرده مؤلف عرض کند که مرادف همان این

ج) پنبه بر ریش نهادن | مصدر اصطلاحی به پارچه کرده مؤلف عرض کند که مرادف همان این

<p>است مرکب از پنبہ و بز کہ امر حاضر بزیدن را بگذردن (ار و و) کان میں انگلی رکھنا یا کان</p> <p>است بمعنی کسی کہ پنبہ بواسطہ او بزید (ار و و) میں انگلی دینا۔ بقول آصفیہ جمع کے ساتھ اکثر</p> <p>بذاف و کھوپ پنبہ بر اور الباد۔</p> <p>بولتے ہیں (دیکھو پر یا ختن گوش بہ پنبہ)</p>	<p>است بمعنی کسی کہ پنبہ بواسطہ او بزید (ار و و) میں انگلی دینا۔ بقول آصفیہ جمع کے ساتھ اکثر</p> <p>بولتے ہیں (دیکھو پر یا ختن گوش بہ پنبہ)</p>
<p>پنبہ بستہ اصطلاح۔ بقول بحر (۱۱) نرم ظاہر پنبہ یامی اصطلاح۔ بقول بحر و بہار و نند</p> <p>وسخت باطن و (۱۲) بمعنی مجروح نیز مؤلف نوعی از پای افزار مؤلف عرض کند کہ این</p> <p>عرض کند کہ اگرچہ موافق قیاس است ولیکن قسم کفش بسیار نرم باشد کہ زیر چرم پنبہ درست</p> <p>بلجا و سکوت معاصرین عجم و دیگر عمدہ متحققین اہل ہند (ار و و) وہ جوتی جس کے تلے میں روئی</p> <p>وز باندان مشتاق ہند استعمال ہاشیم کہ صاحب رکھی جاتی ہے۔ نرم جوتی۔ اسی کو دکن میں</p> <p>بحر از اہل ہند است (ار و و) ۱۱) جو ظاہر آہٹائی کہتے ہیں۔</p>	<p>پنبہ بستہ اصطلاح۔ بقول بحر (۱۱) نرم ظاہر پنبہ یامی اصطلاح۔ بقول بحر و بہار و نند</p> <p>وسخت باطن و (۱۲) بمعنی مجروح نیز مؤلف نوعی از پای افزار مؤلف عرض کند کہ این</p> <p>عرض کند کہ اگرچہ موافق قیاس است ولیکن قسم کفش بسیار نرم باشد کہ زیر چرم پنبہ درست</p> <p>بلجا و سکوت معاصرین عجم و دیگر عمدہ متحققین اہل ہند (ار و و) وہ جوتی جس کے تلے میں روئی</p> <p>وز باندان مشتاق ہند استعمال ہاشیم کہ صاحب رکھی جاتی ہے۔ نرم جوتی۔ اسی کو دکن میں</p> <p>بحر از اہل ہند است (ار و و) ۱۱) جو ظاہر آہٹائی کہتے ہیں۔</p>
<p>نرم اور باطن میں سخت ہو (۱۲) مجروح جتنی پنبہ پشت اصطلاح۔ بہار و دکر این کردہ</p> <p>مرم ہی کیا ہوا شخص۔</p> <p>از معنی ساکت صاحب انڈ نقل بردارش۔</p>	<p>نرم اور باطن میں سخت ہو (۱۲) مجروح جتنی پنبہ پشت اصطلاح۔ بہار و دکر این کردہ</p> <p>مرم ہی کیا ہوا شخص۔</p> <p>از معنی ساکت صاحب انڈ نقل بردارش۔</p>
<p>پنبہ پوش فرو نہادون مصدر اصطلاح (میر خیر و س) این شدہ پشمین ز گلیم درشت</p> <p>بقول بہار و نند بمعنی (پنبہ در گوش کردن) و او ز پی شتہ شدہ پنبہ پشت پ مؤلف عرض</p> <p>ہم او بر (پنبہ در گوش کردن) از معنی ساکت کند کہ لوطیان مفعول را پنبہ پشت گویند یعنی نرم</p> <p>(عرفی ص) اگر بصحبت عرفی سپوشینی یا گوش پشت موافق قیاس است (ار و و) و طیار</p>	<p>پنبہ پوش فرو نہادون مصدر اصطلاح (میر خیر و س) این شدہ پشمین ز گلیم درشت</p> <p>بقول بہار و نند بمعنی (پنبہ در گوش کردن) و او ز پی شتہ شدہ پنبہ پشت پ مؤلف عرض</p> <p>ہم او بر (پنبہ در گوش کردن) از معنی ساکت کند کہ لوطیان مفعول را پنبہ پشت گویند یعنی نرم</p> <p>(عرفی ص) اگر بصحبت عرفی سپوشینی یا گوش پشت موافق قیاس است (ار و و) و طیار</p>
<p>پنبہ فرو نہ کہ سر بر لافست پ مؤلف عرض کلی اصطلاح میں مفعول۔</p> <p>کند کہ کنایہ باشد از سہاحت نکردن و گوش خود پنبہ چسبانیدن مصدر اصطلاحی۔ بہار</p>	<p>پنبہ فرو نہ کہ سر بر لافست پ مؤلف عرض کلی اصطلاح میں مفعول۔</p> <p>کند کہ کنایہ باشد از سہاحت نکردن و گوش خود پنبہ چسبانیدن مصدر اصطلاحی۔ بہار</p>

واندبر (پنبه چپاندن) که مخفف این است از ولهری حب القطن و پهنندی بنوعی بهترین آن است
 معنی ساکت (اشرف) بعد چندان پوست دانه پر مغز و تازه آنست گرم و تر در دوم
 گردن این خوشامد های توپا همچو از اساورگ و بار طوبت فصلیه خوردن مغز منقشر آن بجا
 زن پنبه چپاندن است و مؤلف عرض کند جتید برای سینه و ریه و نافع سرفه و طین سینه و
 که معالجه زخم گردن و بس که برای التیام مرهم شکم و منافع بسیار دارد (الخ) مؤلف عرض
 با پنبه می چپاند (ار دو) مرهم لگانا زخم کاند که قلب اصناف دانه پنبه (ار دو) بنوعی
 علاج کرنا - بقول آصفیه پهنندی اسم دیگر - رومی یا

پنبه دار اصطلاح - بهار دیگر این از معنی کیاس کابچ - پنبه دانه -

ساکت و صاحب اند این را مرادف پنبه زار پنبه در گردن گردن | مصدر اصطلاحی
 گفته می فرماید که هر کدام معروف (طاهر و حید) بقول اند مرادف (پنبه در گوش کردن)
 (س) دل ریشم از دیدن آن نگار بوز داغ بمعنی داغ سخن ناشنودن و دما گنایه از غفلت
 نو و کهنه شد پنبه دار و مؤلف عرض کند که داشتن مؤلف عرض کند که استعمال این مجرب
 مغز کار عام است و در اینجا از پنبه دار پنبه ما نخورد و معاصرین عجم بزبان نزارند مجرب و
 زار مراد باشد (ار دو) پنبه زار - رومی قول اند بدون سند استعمال اعتبار را نشان
 کاکمیت - دیگر - که موافق قیاس نیست (ار دو) و کیو چه بود

پنبه دانه اصطلاح - بقول بهار و اند گوش کردن -

حب القطن صاحب محیط می فرماید که لغت کلمه پنبه در گوش اصطلاح - بقول بهار

<p>و بہار و بکروا نند و سراج و جامع (۱) کنایہ از (ج) قانع مؤلف عرض کند کہ موافق مردم غافل و (۲) سخن ناشنو مؤلف عرض کند کہ اسم فاعل ترکیبی است یعنی کسی کہ در گوش خود پنبہ دارد و سخن بگوش اوزسد و معنی اول دوم مجاز آن (ار و و) و یکم پنبہ اندر گوش کنایہ باشد (ار و و) پنبہ در گوش بقاعدہ فارسی (۱) غافل اولیٰ اس شخص کو کہہ سکتے ہیں جو سماعت پر قادر نہ ہو۔</p>	<p>مصادیق این را بجواز سراج آورده و مادر سراج (الف) پنبہ در گوش افگندن (ب) پنبہ در گوش فگندن (ج) پنبہ در گوش کردن (د) پنبہ در گوش نهادن</p>
<p>مصادیق این را بجواز سراج آورده و مادر سراج (الف) پنبہ در گوش افگندن (ب) پنبہ در گوش فگندن (ج) پنبہ در گوش کردن (د) پنبہ در گوش نهادن</p>	<p>اصطلاحی مؤلف عرض کند کہ کنایہ از خیا علی است (الف) کہ پنبہ داخل طبوس کرده می دوزد و این قسم متقبل بر طبوس در موسم زمستان می پوشند و معنی بیابان</p>
<p>و بکرو بہار و نند و جامع و سراج (۱) سخن کرده محققین بالانہ موافق قیاس است و نہ ناشنیدن و (۲) غفلت کردن۔ صاحب چہار در طحقات (ب) را آورده کہ مخفف (الف) با اتفاق دارند اسم فاعل ترکیبی است۔ است و صاحبان برہان و بکرو بہار و سراج (ار و و) وہ درزی جو روئی دار لباس و جامع و (جہانگیری در طحقات) (ج و د) را تیار کرتا ہے۔</p>	<p>مصادیق این را بجواز سراج آورده و مادر سراج (الف) کہ پنبہ داخل طبوس کرده می دوزد و این قسم متقبل بر طبوس در موسم زمستان می پوشند و معنی بیابان</p>
<p>مصادیق این را بجواز سراج آورده و مادر سراج (الف) کہ پنبہ داخل طبوس کرده می دوزد و این قسم متقبل بر طبوس در موسم زمستان می پوشند و معنی بیابان</p>	<p>مصادیق این را بجواز سراج آورده و مادر سراج (الف) کہ پنبہ داخل طبوس کرده می دوزد و این قسم متقبل بر طبوس در موسم زمستان می پوشند و معنی بیابان</p>

دانا گنایہ از کم گوی (میر خسر و در تعریف پیرا فارسی ذکر این مثل نکرده اند معاصرین علم گویند
 (۱۵) پنبہ وہانی بہ زبانی دراز و با ہمہ کس کہ فارسیان این مثل را بحق بیچاران می زند
 کمر و سوز سازد مؤلف عرض کند کہ اہم کہ عاقلان ہنرمند گیرند موافق قیاس است
 فاعل ترکیبی است یعنی کسی کہ گوید در وہان خود (ار و و) دکن میں کہتے ہیں بیچارگان
 پنبہ دارد و (۲۱) گنایہ از خاموش و مجاز کم گو ہے یعنی مفت و مسلم محنت کرتا ہے اور
 را ہم گویند موافق قیاس و در سند میر خسر و یعنی کوڑی کا نفع نہیں۔
 دوم است آنا کہ معنی اول خیال کرده اند (الف) پنبہ رستن استعمال بقول
 سکندری خورده اند (ار و و) (۱۱) پنبہ دہان (ب) پنبہ رستن بہار و اند ہر کد
 فارسی صفت کم سخن کم گو۔ ان بولاد ۲۱ خاموش (ج) پنبہ روئیدن معروف (ملاقاسم
 پنبہ وہان اصطلاح بقول بگردا بی زبانی شہدی ۱۵) ہر پنبہ کہ از زمین مارتست پ
 (۲۱) کم گو مؤلف عرض کند کہ مختلف ہمان رشتہ کنش و رشتہ کنش شدہ مؤلف عرض
 پنبہ وہان) بہر دو معنی کہ دہن مختلف وہان کند کہ (الف و ج) مراد یکدیگر است
 است (ار و و) دکیو پنبہ وہان۔ یعنی پیداشدن درخت پنبہ از زمین و الف
 پنبہ دیگری ریمان می سازد مثل بستم را می مہلہ باشد و (ب) یعنی رسیدن
 صاحبان بھر و بہار و وارستہ می فرمایند کہ پنبہ باشد و سند قاسم برای الف و ب ہر دو
 یعنی حالی کار و گیری می کند و برای خود و صاحبان می خورد (ار و و) الف روئی کا درخت
 نزار و مؤلف عرض کند کہ صاحبان ارشاد کنند زمین سے پیدا ہونا (ب) روئی کا تانا۔

(ج) و کھو الف -

کا کھیت - مذکر -

پنجه رسی اصطلاح -

پنجه زدن اصطلاح -

بمصدر اصطلاحی بقول بجزندانی

نامہ الدین شاہ قاجار (۱) آله کہ بدان پنجه می کشند که روتن (اشیرالدین خسیکتی سے) ہر روز بہر

صاحب روزنامہ بحوالہ سفرنامہ مذکورہ فرمایا پنجه زدن برواج پورخ پو صبح از عمود شسته

کہ (۲) رسیدن پنجه باشد مؤلف عرض کند کہ وز افاق گمان پو مؤلف عرض کند کہ

کہ بعضی اقول اصطلاح معاصرین عجم است کہ معنی لغتی این پنجه را پاک و صاف کردن ہندو

آلہ را کہ بران پنجه می رسید بدین اسم موسوم آلہ معلومہ کہ مخصوص برای این کار است

گرد اصل این پنجه رسی اسم فاعل ترکیبی و مراد از تدانی است (اردو) روئی ہنگنا

است و معنی آن کسی کہ پنجه را می رید و بریاست - تدانی کرنا -

بای نسبت بران نام آلہ مذکور و معنی دوم حال

پنجه زن اصطلاح -

بقول برہان و جہانگیری

بالمصدر (پنجه رسیدن) (اردو) چرخ و بھر و بہار و سراج و رشیدی بروزن کرگدن

مذکر - و کھو بر خاج (۲) روئی کاتنا کا حال با حلاج و تداف را گویند (حکیم سنائی سے)

پنجه زار اصطلاح - بقول بہار بہ زامی تازی آن شنیدی کہ بو پنجه زنی پو مجلس قلدبان و

معروف مؤلف عرض کند کہ از قبیل شانی زار خانہ زنی پو صاحب ناصر می این را مراد و

است بمعنی حقیقی - موافق قیاس (طالب آملی پنجه بز نوشته و با او نقل کردہ مؤلف عرض

سے) شکفت اگر یکی زد ہا قین عدل تو پو سیرا کند کہ اسم فاعل ترکیبی است از ہمان مصدر

سازد و از عرق شعلہ پنجه زار پو (اردو) روئی (پنجه زدن) کہ گذشت (اردو) و کھو پنجه بز

چنبہ ساختن مصدر اصطلاحی۔ بقول (ارو) (۱) نرم اور صاف اور سفید ہونا
 اصنی پریشان کردن و تحقیق ما پارہ پارہ (۲) بھاگنا (۳) متفرق اور پریشان ہونا۔
 وریزہ ریزہ کردن چنانکہ چنبہ (صائب ۵) (۴) کسی سے بے وجہ ترک تعلق کرنا۔
 چنبہ سازم از پیدن رشتہ ہای دام را پاکوہ **چنبہ کاری** اصطلاح۔ بہار ذکر این کردہ
 و صحرارم کند از سایہ نخچیر من (ارو) (۱) از معنی ساکت صاحب انداختہ اش کند (ظہوری)
 کثرتے کثرتے کرنا۔ ریزہ ریزہ کرنا۔ (۲) گورنج برد کہ در راحت و از داغ تو
چنبہ شدن مصدر اصطلاحی۔ بقول بہار **چنبہ کاری** ما کہ مؤلف عرض کند کہ سرد و پیاہگان
 و بحر (۱) یعنی نرم و صاف و سفید شدن (۲) معنی شعر نفہیدند تا بہ تعریف لفظ چہ رسند۔
 کنایہ از گریختن و (۳) متفرق و پریشان گردیدن فارسیان مریم زنی را چنبہ کاری گویند کہ موافقت
 و (۴) از کسی بچہ موجب بریدن۔ بہار بزرگ ہر قیاس است شاعر گوید کہ چنبہ کاری یعنی مریم زنی
 معنی اول اگر از معنی چہارم ساکت صاحب ما از داغ تو راحت یافت حالا بگو اورا کہ رنجی
 رشیدی بر معنی اول و سوم قناعت کردہ و کشد کہ بعد راحت رنج است و بعد رنج خستہ
 صاحب جہانگیری در مطحات ہمزبانش و صاحب (ارو) فارسیوں نے علاج زخم کو چنبہ کاری
 جامع ذکر معنی اول و دوم و چہارم فرمودہ کہا ہے۔ نوٹ۔ اس لئے کہ جراح التیام
 خان آرزو در سراج ہمزبان رشیدی صاحب زخم کے لئے اسپر مریم لگانے اور روئی
 مؤید معنی سوم را ترک کردہ مؤلف عرض کند کہ چہا ہا کہتے ہیں۔
 کہ ہر چہا ہر معانی موافق قیاس و ہمہ کنایہ باشد **چنبہ کاشتن** استعمال۔ بقول بہار و ہند

معروف مؤلف عرض کند که معنی تحقیقی کاشت همیشه همان باغ من شود که صاحب رشیدی
 پنبه کردن (انتر سعدی) پنبه کاشته بودیم به زبان جهانگیری و ارسنه بر معنی دوم قناعت
 کناره نیل (ار و و) کپاس بونا کپاس کی کرده سندی که از صاحب پیش می کند متعلق به
 کاشت کرنا - پنبه ساختن است که بجایش گذشت بهار بذر
 پنبه کردن مصدر اصطلاحی - (۱) کنایه از معنی دوم می فرماید که (۱) نرم و هموار کردن
 گریختن و گریزانیدن و (۲) پریشان و پراکنده هم و اسناد متفرق که بر طریق حاطب الیسی پیش
 ساختن و متفرق گردانیدن و (۳) خاموش کردن و (۴) از ان این معنی پیدائیت بلکه متعلق است
 و (۵) دفع و محو نمودن و (۶) منکر شدن و (۷) با معانی بالا - صاحب بجز ذکر هر معنی فرموده
 عاجز گردیدن صاحب جامع بزرگ همه معانی متفق - خان آرزو بزرگ معنی پریشان کردن و نرم ساختن
 با برهان ولیکن معنی ششم را حاضر گردیدن گوید با گریزانیدن و دفع و محو نمودن گوید که آنچه در برهان معنی
 می گوئیم که در معنی ششم غلطی کتابت را یافته باشد منکر شدن و عاجز گردیدن نوشته وجه آن ظاهر است
 در جامع که عاجز را کاتب کم سواد و نقل نویس عمل مؤلف عرض کند که از معنی اول معنی گریختن را در ششم
 حاضر نوشت - صاحب جهانگیری در مطقات بر معنی که لازم است و گریزانیدن را کنایه معنی دوم را هم گفته
 دوم و سوم قانع و با معنی سوم تسلطی و اون هم گفته پذیریم و معنی سوم و چهارم را طالب سند
 (اشیرالدین خسیکی ۱۵) رای تو پنبه کرد و سر و نفس می باشیم که خلاف قیاس است و معنی پنجم و ششم
 را با کاشته بود گوش قبول از ندای ملک را غلط پذیریم که لازم است و معنی هفتم هم
 (مولوی معنوی ۱۵) چون بیاد مرور پنبه کنید کنایه باشد آنرا که برین مصدر متعدی معانی لازم

را آورده اند سکندری خورده اند (از رو) بقول برهان و بگرد، کنایه از قریب و اودن

را، بجاگنا بجاگنا (۲۱) پریشان پرانگده اورن (۲۲) راضی ساختن کسی را در امری و (۳۱) بجائی

مستغرق کرنا (۳۲) خاموش کرنا (۳۳) دفع اورن روانه کردن هم صاحب جامع بر معنی اول و دوم

محو کرنا (۳۵) منکوحونا (۳۶) عاجز هونا (۳۷) نرم قانع صاحب جهانگیری در مطبوعات بر معنی اول

اور هموار کرنا - گفتا کرده (مولوی معنوی ۱۵) عقل جو کجاست

پنبه کن استعمال بقول برهان یعنی کاف زودش پنبه منصور وار پناچه خواهی کرد و این

امر است یعنی محو کن و منکر شو و خاموش باش اشتد دل جولاه را صاحب رشیدی شفق با

و بگریز صاحب سؤید با تعلقش گوید که قیل بر گنجه جهانگیری رخاں آرزو در سراج بذر معنی اول

ساز و صاحب اند نقل بر دانش مؤلف بقول بعضی معنی دوم را هم نقل کرده و زکریا

عرض کند که این امر حاضر (پنبه کردن) است که بهار بذر هر سه معانی نسبت معنی سوم گوید که

گشت و شامل باشد بر هر هفت معانی آن فضول دورین مائل است و سندی که از نظیری آورده

محققین است که بعد از آنکه بیان مصدر کنند از ان

از بعضی مشتقات آن هم بحث می سازند - (ب) پنبه نهادن در زبان پدید است

را (رو) و کیو (پنبه کردن) پیه اس کا امر که معنی خاموش کردن باشد (س) بجنب

حاضر اور تمام معنوں پر شامل ہے جن کا امر کشی حرف از زبان سکوت کا بدست امری

بیان مصدر مذکور پر گزرا - پنبه در زبان صدا کا مؤلف عرض کند که آلف

دالف، پنبه نهادن مصدر اصطلاحی - معنی اول موافق قیاس می نماید که بر چیزی پنبه

نهان و تحقیقش را مخفی کردن گویند فریب دادن کرنا ساکت کرنا منته بند کرنا -
 است و از همین این مصدر اصطلاحی قائم شده **پنبه** و از اصطلاح بقول برهان و ناصری و
 و معنی دوم الف خلاف قیاس می نماید و لکن رشیدی و بحر و بهار و جامع و سراج -
 باعتبار صاحب جامع که محقق زبان خود است مرادف (پنبه بز) که گذشت و سببش
 تسلیم کنیم و معنی سوم را بدون سند استعمال معتبر (حکیم نزاری قبهستانی ۵) ستر اناحق
 تا نیم صاحب بحر پیروی برهان کرده است و نبود در سر هر پنبه وز با لائق علاج بود
 (ب) موافق قیاس است (ار ۹۹) الف مرتبه دار عشق با مؤلف عرض کند که بوقلم
 فریب و یاد کسی کو کسی باره مین راضی کرنا بود و بدل می شود چنانکه آب و آوار و در
 (۳) کسی کو کسی جگه روانه کرنا آب خاموشا و کیمو پنبه بز پنبه زن -

بیج بقول برهان بفتح اول بر وزن رنج ۱۱ عددی است معروف و در ۱۲ اشاره بود
 همه هم که سامعه و باصره و ذائقه و لامسه و شامه باشد و کبیر اقل ۱۳۱ گرفتن عضوی
 باشد با سر و ناخن چنانکه بدر و آید صاحب ناصری بر معنی اول قانع (منه ۵) با پنج
 بر اوری که از یک پشتم با بر ساعد اقدار پنج انگشتیم با صاحب جامع ذکر معنی اول و سوم
 کرده خان آرزو در سراج بذکر هر سه معانی بالامی فرماید که معنی دوم مجاز است و در معنی
 سوم قید ناخن بیجا است که گرفتن اعضاست مطلقا و این مبتدل پنگ است که می آید -
 مؤلف عرض کند که این تبدیل مخصوص است در معنی سوم و تخصیص در معنی سوم در اصطلاح
 نیست معاصرین عجم هم با خان آرزو و مؤید تقسیم اند بلکه تعریف حقیقی این گرفتن پنج انگشت

باشد اشارہ این یعنی اقول بجز اسم عددی گذشت و بمعنی دووم استعارہ باشد و بس (اردو) ۱۱ پانچ بقول آصفیہ ہندی ترجمہ پنج (۲) حواس خمسہ مذکر۔ صاحب آصفیہ نے حواس پر فرمایا ہے۔ عربی۔ حالتہ کی جمع۔ اندر کی قوت (۳) اعضا کی گرفت جس سے درو پیدا ہوا۔ نوشت۔ خواہ بذریعہ ناخن یا انگلیان یا پنجہ گرفت کریں۔

پنجاب اصطلاح۔ بقول برہان و مؤید و بودہ (جمال الدین عبد الرزاق سے) چشم با جامع و سراج بر وزن کنج و ولایتی است روی تو اندر خطہ ہندوستان و دیگر گشت از ہندوستان کہ لاہور و توابع آن باشد۔ از آب چشم حجرہ پنجاب زوی پد مؤلف عرض ناصری می فرماید کہ نام ولایتی است از سندھ کہ مذکور کہ گب فارسی زبان است و حال استقر کہ پنج رو و از اطراف آن می گذر و و یکی شود۔ این صوبہ لاہور (اردو) پنجاب۔ مذکر و آن پنجاب کہ این صوبہ در میان آنها واقع اس صوبہ کا نام ہے جس کا مستقر لاہور ہے۔ است انگ و جلم و بیاہ و راوی و شلج است **پنج ارکان** اصطلاح۔ بقول بحر و مؤید و پنجاب محدود است از طرف مشرق بہ کوستان اند و خیاث عبارت از توحید و نماز و روزہ و جمل کشمیر بہ سندھ و از جنوب بہ دہلی و از شمال و ج زکوٰۃ است مؤلف عرض کند کہ بہ کابل کشمیر در نہایت آبادی است (منہ بجا باشد) (اردو) پنج ارکان اسلام سے) چند از مدح کشور پنجاب پانچ از صفا سے (۱) توحید (۲) نماز (۳) روزہ (۴) شکر لاہور پد صاحب جہانگیری و ملحقات گوید ج (۵) زکوٰۃ مراد ہے اردو میں بھی ترکیب کہ در قدیم الا یام دار الملک آن دیالپور فارسی مستعمل ہے۔

پنج ارکان حج

اصطلاح - بقول انند و معرب آن فحشکشت اگر شہوت بزندان غلبہ
 و غیبت نزد شافعی (۱)، احرام بستن (۲) کسی کند قدری ازان در زیر ایشان دو و کند
 کردن میان صفا و مروہ (۳) و قوف عرفات در حال بٹشاند صاحب ناصری بزرگ معنی دوم
 و (۴) مزدلفہ (۵) طواف کعبہ مؤلف عرض قناعت کردہ صاحب رشیدی معنی سوم و چہا
 کند کہ مرکب امنانی است (ارود) حج کے را آورده (عطارت) ہست از شہوت اگر
 یا پنج ارکان مذہب شافعی میں - احرام باندہ ہنا واری گزند بوی پنج انگشت جوعت سووند
 سعی صفا مروہ - عرفات اور مزدلفہ میں قیام اور صاحب مؤید ذکر معنی اول و دوم کردہ خان
 طواف کعبہ میں - آرزو در سراج ہمزبان رشیدی مؤلف عرض

پنج انگشت

اصطلاح - بقول برہان و کند کہ معنی اول حقیقی است یعنی ہر پنج انگشتان
 بحر (۱) معروف و (۲) نام نباتی ہم کہ آن را دست و پا و معنی دوم همان اٹلق و آرتد کہ ذکر
 و لاشوب نامند و بوٹہ درخت آن در کنار در مقصورہ گذشت و صراحت معنی سوم لغت
 رو و خانہ پاروید و برگ آن مانند برگ شاہ (اشنان وارو) مذکور و معنی چہارم وجہ تسمیہ
 باشد و آن را عبری (ذو خمسہ اصابع) خوانند متحقق نشد (ارود) (۱) یا پنج انگلیان ہوا
 و تخم آن را (حب الفقد) گویند و در علت (۲) و کھو اٹلق (۳) و کھو اشنان وارو (۴) پنج
 استسقا بکار برند و (۳۶) اشنان را نیز گفتہ اند انگشت ایک موضع کا نام ہے جو مراقہ تبریز
 و (۴) نام موضعی ہم نزدیک بہ مراقہ تبریز و میں واقع ہے - مذکر -

پنج انگشت برابر نیست

بحدف ہمزہ ہم نیز آید کہ پنجگشت باشد مثل میان

<p>مترتبه الاستعمال و امثال فارسی ذکر این کرده از معنی الف از برای سهولت تلفظ چنانکہ ہمین یک مثال و محل استعمال ساکت مؤلف عرض کند کہ فارسیا اوست و بان و بدان بر عکس این و ہمین مانند چون خواہند کہ ترجیح کسی را بمقابلہ دیگران ظاہر آفرینند کہ بہتر از اقل است و معنی دوم بر سبیل کنند این مثل رازند و تیز بر موقع اظہار اختلاف مجاز می نماید ولیکن درین تسامح اند و مؤید باشند طباہع انسان ہم استعمال این مثل می کنند (۱) کہ درینجا معنی دوم را قائم کرده اند۔ و بمعنی دوم یا چون انگلیان برابر ہمین بقول آصفیہ ہندی پنجابہ بدو ہای آخری آید اگر سندا استعمال این مثل ہے۔ سب آدمی کیساں نہیں۔ انسان پیش شود این را محقق آن توان گرفت (۲) و مختلف الطباہع ہن۔ و کن میں اسی کہاوت (۱) پچاس (۲) و یکھو پنجابہ۔ کو کسی خاص شخص کے توفیق اور ترجیح کے اظہار پنجابہ بقول برہان و جہانگیری و رشیدی میں بھی استعمال کرتے ہیں۔ پنجابہ بقول آند و مؤید بالفتح نہ بالکسر (۱) نام حد و معروف و (۲) احتکاف زہاد و ترسایان روز می باشد چنانکہ چلہ اہل اسلام چہل روز کہ آن پنجابہ روز است چنانکہ اہل سنت و جہت است (عکیم خاقانی سے) پس از چندین چلہ را چہل روز کہ چلہ نام دارد مؤلف عرض در عہد سی سال ہاشوم پنجابہ گیرم آشکارا کند کہ بمعنی اول مرکب می نماید از پنج و الف زائد خان آرزو در سراج قول بالا را خلط نپارند و ہای نسبت منسوب بہ پنج در عشرات کی از معانی و می گوید کہ پنجابہ روز ترسایان است و آن عجم گوید کہ اصل این پنجبہ بود و ال را بدل کردند را بعرابی خمسین گویند چنانکہ قوسی تصریح نمودند</p>	<p>مترتبه الاستعمال و امثال فارسی ذکر این کرده از معنی الف از برای سهولت تلفظ چنانکہ ہمین یک مثال و محل استعمال ساکت مؤلف عرض کند کہ فارسیا اوست و بان و بدان بر عکس این و ہمین مانند چون خواہند کہ ترجیح کسی را بمقابلہ دیگران ظاہر آفرینند کہ بہتر از اقل است و معنی دوم بر سبیل کنند این مثل رازند و تیز بر موقع اظہار اختلاف مجاز می نماید ولیکن درین تسامح اند و مؤید باشند طباہع انسان ہم استعمال این مثل می کنند (۱) کہ درینجا معنی دوم را قائم کرده اند۔ و بمعنی دوم یا چون انگلیان برابر ہمین بقول آصفیہ ہندی پنجابہ بدو ہای آخری آید اگر سندا استعمال این مثل ہے۔ سب آدمی کیساں نہیں۔ انسان پیش شود این را محقق آن توان گرفت (۲) و مختلف الطباہع ہن۔ و کن میں اسی کہاوت (۱) پچاس (۲) و یکھو پنجابہ۔ کو کسی خاص شخص کے توفیق اور ترجیح کے اظہار پنجابہ بقول برہان و جہانگیری و رشیدی میں بھی استعمال کرتے ہیں۔ پنجابہ بقول آند و مؤید بالفتح نہ بالکسر (۱) نام حد و معروف و (۲) احتکاف زہاد و ترسایان روز می باشد چنانکہ چلہ اہل اسلام چہل روز کہ آن پنجابہ روز است چنانکہ اہل سنت و جہت است (عکیم خاقانی سے) پس از چندین چلہ را چہل روز کہ چلہ نام دارد مؤلف عرض در عہد سی سال ہاشوم پنجابہ گیرم آشکارا کند کہ بمعنی اول مرکب می نماید از پنج و الف زائد خان آرزو در سراج قول بالا را خلط نپارند و ہای نسبت منسوب بہ پنج در عشرات کی از معانی و می گوید کہ پنجابہ روز ترسایان است و آن عجم گوید کہ اصل این پنجبہ بود و ال را بدل کردند را بعرابی خمسین گویند چنانکہ قوسی تصریح نمودند</p>
---	---

<p>و از اہل فرنگ ہم تحقیق پیوستہ مؤلف عرض کنند کہ وزین شک نیست کہ ہای نسبت بر لغت پنجاہ زیادہ کردہ اند کہ منسوب بہ پنجاہ است کہ پنچ ستارے۔ مذکر۔</p>	<p>و کنا یہ و تکمیل بحث بر پنچہ بیچارہ می آید۔ (ارو) سب سے سیارہ بیچ سو اچانڈ اور آفتاب</p>
<p>چنانکہ چلکہ منسوب بہ چیل کہ مخفف چیل است یعنی این را بہ تخفیف ہای دوم پنجاہ ہم گفتمہ اند کہ گذشتہ</p>	<p>پنچیا (الف) پنچیا بقول سراج ہر سہ باب</p>
<p>و ما اشارہ این ہمدرا پنجا کردہ ایم۔ فارسیان بہ ترجمہ خمسین استعمال این کردہ اند۔ اسم جامد</p>	<p>دب (ب) پنچیا یک فارسی بالف کشیدہ ج (ج) پنچیا یہ خزنگ را گویند و آن</p>
<p>و انیم (ارو) پنجاہہ۔ ترسیاون کی عبادت و بحر بی سلطان ۱۲۱۹ ہجری چہارم از دو وارہ کی مدت پنجاہ روزہ جیسا کہ اسلام میں چلے ہے بروج فلکی۔ صاحبان بحر و رشیدی و جامع</p>	<p>پنچ بیچارہ اصطلاح۔ بقول برہان و جامع ذکر این کردہ اند۔ صاحب مؤید الف زائین خمسہ پنچیرہ را گویند یعنی زحل و مشتری و مریخ دو معنی گفتمہ وب و ج را یعنی اول و صاحب</p>
<p>وزیرہ و عطارد و صاحب ناصری صراحت فرماید برہان الف و ج را بہر دو معنی آوردہ صاحب کنند کہ نام فارسی ایشان کیوان و زاوش ناصری دب را یعنی اول گفتمہ و از الف</p>	<p>و بہرام و ناپید و تیر است صاحب رشیدی و ج ساکت صاحب سروری نسبت الف بذکر این می فرماید کہ ہمین را پنچہ بیچارہ ہم خوانند ب بر معنی اول قانع (خاقانی سہ) جوئی نیم</p>
<p>خان آرزو در سراج گوید کہ سب سے سیارہ ہا و یکدوسہ کشیر و کوشار ہا چون پنچ پای آبی و</p>	<p>ماہ و آفتاب مؤلف عرض کنند کہ موافق قیاس است چون چار پای خاک و صاحب جہانگیری نسبت</p>

اب و ج ا ذکر ہر دو معنی فرسودہ (دقائق فیروزگان) اس ہشت پای بود لیکن فارسیان آن را پنج پای
 (۵) اولی باشد ز محل با کفایہ پو بست ستر ازین نام کر و نذ کہ درین ہشت پای - پنج پای
 پنج پایہ پو مؤلف عرض کند کہ بمعنی اول ہر گویا کہ می باشد کہ دائما زیر شکم مخفی دار و اندرین
 کنایہ باشد کہ سرطان پنج پای دار دو معنی دوم صورت (ب) اصل باشد و الف مخفف آن
 مجاز آن کہ برج چہارم را ہم سرطان نام است و ج مزید علیہش و اللہ اعلم بحقیقۃ الحال (ارو) (۱۰)
 و کاف در (ب) برای تصغیر یعنی پنج پای کوچک سرطان - بقول آصفیہ (۱۱) کینکرا - نذ کر خرچنگ
 دارم و ہر سہ اسم فاعل ترکیبی صاحب محیط - عقرب آبی - پنج پایہ - (۱۲) آسمان کے چوتھے برج
 بر سرطان گوید کہ عربی است و این را عقرب الما کا نام - دیکھو برج ہلال -
 گویند و کیفیت آن ابو الجہر و بیونانی فاقیشتر وہ پنچوشیدہ اصطلاح - بقول نامری و انند -
 رومی قیادون و با عورس و بفارسی خرچنگ پاری خستہ مجتہبہ است و آن پنج علم باشد اول
 و کل چنگ و کبکاس و ہندی کبیکرا و کاکیرا کیمیا دوم لیمیا سوم سیمیا چہارم ریمیا پنجم تیریا
 و کینکرا گویند حیوانی است آبی سرد و تر تا آخر و تحقیق ہر یک بجای خودش می آید مؤلف نے
 دوم گویند گرم و تر در اول و در ان قوت کند کہ موافق قیاس این جلد عام مخصوص شد بر
 جانور و مملک است و نما و گوشت آن شان و سبیل مجاز (ارو) (پنج پوشیدہ) فارسیوں
 خاں را از عروق بدن برابر دو تحلیل اولام حازم نے خستہ مجتہبہ کو کہل ہے جس سے علم کیمیا لیمیا -
 کند و منافع بسیار دار و (الخ) نامی گوئیم کہ حساب سیمیا - ریمیا - اور مہیام را ہے -
 محیط و بعض دیگر محققین حیوانات گویند کہ سرطان الف (خستہ) اصطلاح - صاحب انند بولال

دب پختن پاک

افرننگ فرنگ بر دب

اصفیہ نے جو اس پر فرمایا ہے کہ پانچ باطنی ہون

می فرمایکہ مراد از نبی صلی اللہ علیہ وسلم و فاطمہ

حسن مشترک خیال وہم حافظہ متصرفہ و دیگر

زہرا رضی اللہ عنہا و علی کرم اللہ وجہہ و حسنین

داین پنج گنج جس پر جو اس قسمہ کا ذکر ہے۔

رضی اللہ عنہا باشد مؤلف عرض کند کہ و فارسی

پنج چوبہ اصطلاح بقول اندکوارہ فرنگ

تربان (الف) استعارہ باشد از پنج نفوس

فرنگ نوعی از خیمہ است مؤلف عرض

قدسیہ بالا و دب زیادت صفت پاک با او

کند کہ خیمہ ایست وسیع و مستطیل کہ پنج ستون

(اردو) الف پختن بقول آصفیہ فارسی داخل آن قائم می شود و موافق قیاس است معیار

اسم مذکر (۱۱) رسول مقبول (۱۲) علی مرتضی (۱۳) عجم تصدیق این می کنند و ما ہم شاہدہ کردہ ایم

فاطمہ زہرا (۱۴ و ۱۵) حسنین علیہم الصلوہ و

در سلطنت آصفیہ (اردو) پنج چوبہ ایک

السلام و دب پختن پاک سے بھی یہی پانچوں

بڑے خیمہ کو کہتے ہیں جس میں پانچ تہم ہوں

حضرات مراد ہیں مذکر۔

وسیع طویل مذکر۔

حضرات مراد ہیں مذکر۔

پنج تو سن سلامت اصطلاح بقول

پنج حس اصطلاح بقول اندکوارہ

بم جو اس قسمہ باطنی مؤلف عرض کند کہ

پنج قوت ہای دریافت و آن سمع و بصر و شہ

سلامت درینجا یعنی سلامتی است و این مرکب

و ذوق و لیس مؤلف عرض کند کہ موافق

اضافی است و کنایہ باشد از جو اس قسمہ باطنی

قیاس باشد (اردو) جو اس قسمہ پنج حس

یعنی حس مشترک خیال وہم حافظہ متصرفہ

مذکر بقاعدہ فارسی سماعت بصارت

(اردو) جو اس قسمہ باطنی مذکر صاحب شہ ذوق لیس کو کہتے ہیں۔

مذکر بقاعدہ فارسی سماعت بصارت

پنج دعا اصطلاح۔ بقول بجز مؤید و تندرست

سوم فرمودہ خان آرزو در سراج بذر معنی
و غیاث پنج نماز مؤلف عرض کند کہ کنایہ دوم می فرماید کہ اغلب کہ مخفف پنجرہ باشد
باشد۔ موافق قیاس مراد از نماز پنجگانه (اروی) بلکه پنجرہ فرید علیہ پنجرہ بود مؤلف عرض کند کہ
پنجوقتہ نماز مؤنت۔ ہمین است فضولی کہ وجہ این اختلاف ماخذ

پنجده اصطلاح۔ بقول انشد بالفتح و سکون

تانی و کسر دال۔ موضعی است برکنارہ مرغاب
از ولایت مرو۔ منسوب بہ آن پنج وہی مؤلف
عرض کند کہ حیف است کہ تعریف فرید این موضع
معلوم نشد و ظاہر اوجہ تسمیہ عزیزین نباشد کہ
تصہ معروف و وسیع بر پنج دہ شامل باشد پنجرہ انیم (اروی) (۱۱) پنج دروازے کا
(اروی) پنجدہ ایک تصہ کا نام ہے ولایت
مرو سے جو کنارہ مرغاب پر واقع اور پانچ
دہات پر شامل ہے۔ مذکر۔
پنجرہ بقول برہان بروزن پنجرہ (۱۱) مخفف (الف) پنج روز
پنجرہ است (۲۱) ہر چیز کی کہ شبک باشد (ب) پنج روزہ برہان کنایہ از مدت
(۳۱) یعنی نفس ہم۔ صاحب سروری برتوی اندک چنانکہ گویند دنیا پنج روز است و ہمیں
سوم قانع۔ صاحب مؤید ذکر معنی دوم و پنج روز آنست کہ آدمی یک روز از ایام

پنج روز اصطلاح۔ الف تالی

پنج روزہ برہان کنایہ از مدت
(۳۱) یعنی نفس ہم۔ صاحب سروری برتوی اندک چنانکہ گویند دنیا پنج روز است و ہمیں
سوم قانع۔ صاحب مؤید ذکر معنی دوم و پنج روز آنست کہ آدمی یک روز از ایام

هفته بدنیامی آید و در یک روز ازینجای روزه (مگر این پیروزه در یابی با (ار و و) الف
 و باقی پیروزه است که ایام تعیش اوست. صاحب تهور می مدت بیوتش. (ب) دنیا پیروزه
 بگر بر مدت اندک قانع. صاحب مؤید مشفق یعنی دنیا پیروزه ہے۔
 با برهان. صاحبانگیری در طعقات الف را آورده پیروزه بقول سروری (۱۱) شبکه بود که به روز
 (خواجہ حافظ شیراز سے) دور مجنون گذشت و غیره گذارند از تہن و چوب وغیرہ (مولانا)
 و نوبت ماست پوہر کر اینچ روز نوبت اوست (سجالی سے) ہر یک شبانت تا فائیش گونی ہنمی
 کو خان آرزو در سراج ہم ذکر الف کرده گنڈشت از پس پیروزه صاحب مؤید گوید کہ بکسر
 صاحب رشیدی نسبت (ب) گوید کہ مدت اندک (۲) چیزی کہ در رومغ دارند نیز سوراخی یاوری
 را گویند مؤلف عرض کند کہ سکذری خورد کہ از خانہ و کاغ جانب بازار و کوی دارندش
 الف استعارہ مدت اندک است لاریب و در شرح مخزن است یعنی نفس و موضع دید با
 و (ب) زیادت ہای نسبت گناہ از دنیا کی بر کشتی و جہاز۔ صاحب روزنامہ کوالہ سفر نامہ
 از معاصرین علم کہ قلندر طباع است می فرماید کہ ناصر الدین شاہ قاجار این را یعنی (۳) عرفہ و
 و در دنیا ہر کسی را پنج روز است یکی روز ولادت در یکہ گوید و صاحب رہنما ہم مشفق با او مؤلف
 و دومی زمانہ طفلی و سومی زمانہ شباب و چہارم عرض کند کہ ماصراحت کافی بر پیر کردہ ایم کہ مختلف
 زمانہ پیری پنجمی روز مرگ است و ازین ہر سہ ہمین است و اصل این بانفع یعنی پنج دریا پنچ
 از منہ ہر یک روزی را ماند و مجموعہ ہمین پیروزه شبکہ دارندہ و استعمال این کبیر باشد و گناہ بود
 را دنیا نام است (توجہ پیش را می پسندیم) لا سئلہ از معنی دوم و سوم و معنی اول پنج (ار و و) (۱۱)

<p>شبکه - مذکر ۲۱ پنجه - مذکر (۳۱) دریاچه - مذکر - مؤلف عرض کند که آسمان شبکه ندارد ولیکن نظر به شباهت سیاره های روشن که شبکه را مانند این پنجه لاجورد اصطلاح - بقول برهان و راکنا نیشه بدین هم کتب موسوم کردند و مرکب اضافی بگردانند و جامع و سراج کنایه از آسمان است (ارو) و کیهو آسمان -</p>	<p>شبکه - مذکر ۲۱ پنجه - مذکر (۳۱) دریاچه - مذکر - مؤلف عرض کند که آسمان شبکه ندارد ولیکن نظر به شباهت سیاره های روشن که شبکه را مانند این پنجه لاجورد اصطلاح - بقول برهان و راکنا نیشه بدین هم کتب موسوم کردند و مرکب اضافی بگردانند و جامع و سراج کنایه از آسمان است (ارو) و کیهو آسمان -</p>
---	---

بخش بقول برهان و جامع و سراج بکسر اول بر وزن و لکش مگلو نه پنجه صلاح کرده را گویند صاحب رشیدی گوید که پنج و پندش و پنده و پند همه مرادف این است - صاحب ناصری بذیل پند ذکر این کرده مؤلف عرض کند که اصل این بندش بوقده باشد که بصراحت ماخذ هم در اینجا کرده ایم و این مبتدل آن چنانکه تب و تب و زکندوز کنج و بصراحت ماخذ این بر بندگ هم در موقده کرده ایم (ارو) و کیهو بخش -

<p>الف، پنج شاخ درخت اصطلاح بجه یعنی پنج انگشت است که بمعنی دوش گذر بجه و یعنی صاحب انند هم به پیروی مؤید مطبوعه سکندری</p>	<p>الف، پنج شاخ درخت اصطلاح بجه یعنی پنج انگشت است که بمعنی دوش گذر بجه و یعنی صاحب انند هم به پیروی مؤید مطبوعه سکندری</p>
---	---

ب، پنج شاخ دست بجه و یعنی صاحب انند هم به پیروی مؤید مطبوعه سکندری

۱۱ پنج انگشت دست صاحب مؤید شفق با خورده است پس الف و ب بجه و یعنی اول بجه و نسبت الف گوید که (۳) نام نباتی هم که آن موافق قیاس یعنی الف را استعاره دانیم و ب را اول آشوب نامند و بجه درخت آن در کنایه و لکن برای الف شتاق سزا استعمال می رود خانه روید مؤلف عرض کند که معنی دوم که دیگر محققین اهل زبان و زبان دان از آن ما الف در دیگر نسخ قلمی مؤید غیر از نسخه مطبوعه معاصرین هم بزبان ندارند (ارو) الف نقل کشور یافته نمی شود و آن در حقیقت متعلق بوب یا تمه کی یا پنج انگلیان - مؤلف -

<p>پنج شعبه اصطلاح - بقول برهان و مؤید و جابجاء جمعرات - بقول آصفیه - اردو - اسم مؤنث -</p>	<p>پنج شعبه اصطلاح - بقول برهان و مؤید و جابجاء جمعرات - بقول آصفیه - اردو - اسم مؤنث -</p>
<p>و بحر کنایه از حواس خمسہ ظاہر کہ آن سامعہ و ہمز شب جمعہ کے معنون میں - پختنبہ - یوم الخمیس -</p>	<p>و بحر کنایه از حواس خمسہ ظاہر کہ آن سامعہ و ہمز شب جمعہ کے معنون میں - پختنبہ - یوم الخمیس -</p>
<p>ولامہ و ذائقہ و شامہ باشد - صاحب جہانگیر برسیت - پانچوان دن التوار سے - مذکر -</p>	<p>ولامہ و ذائقہ و شامہ باشد - صاحب جہانگیر برسیت - پانچوان دن التوار سے - مذکر -</p>
<p>در طحقات این را آورده (خاقانی ۵) یک دو</p>	<p>در طحقات این را آورده (خاقانی ۵) یک دو</p>
<p>سہ شد ز عرفش چار اصل پنج شعبہ پوشش روز</p>	<p>سہ شد ز عرفش چار اصل پنج شعبہ پوشش روز</p>
<p>و ہفت کشور - قصر و ہفت منظر و صاحبان شیدی</p>	<p>و ہفت کشور - قصر و ہفت منظر و صاحبان شیدی</p>
<p>و سراج بر مطلق حواس خمسہ قانع مؤلف عرض کند (۱۲) یعنی متفرق و پریشان کردن مؤلف عرض</p>	<p>و سراج بر مطلق حواس خمسہ قانع مؤلف عرض کند (۱۲) یعنی متفرق و پریشان کردن مؤلف عرض</p>
<p>کہ موافق قیاس باشد (اردو) حواس خمسہ ظاہری کہند کہ پنج یعنی سوش کہ گذشت اسم مصدر این</p>	<p>کہ موافق قیاس باشد (اردو) حواس خمسہ ظاہری کہند کہ پنج یعنی سوش کہ گذشت اسم مصدر این</p>
<p>پنج شکر وان اصطلاح - صاحب محیط گوید باشد و اصل این پنجیدن بدون شین سحر موافق</p>	<p>پنج شکر وان اصطلاح - صاحب محیط گوید باشد و اصل این پنجیدن بدون شین سحر موافق</p>
<p>کہ لسان العصافیر را گویند مؤلف عرض کند قیاس است اگرچہ شین زائد ہم می آید چنانکہ</p>	<p>کہ لسان العصافیر را گویند مؤلف عرض کند قیاس است اگرچہ شین زائد ہم می آید چنانکہ</p>
<p>کہ ہمین لغت در موقدہ گذشت و این سبب است ^{نست} ^{آب خور و آب شور و لیکن نظر برین کہ ہر تحقیقین}</p>	<p>کہ ہمین لغت در موقدہ گذشت و این سبب است ^{نست} ^{آب خور و آب شور و لیکن نظر برین کہ ہر تحقیقین}</p>
<p>چنانکہ آسب و آسب و صراحت ماخذ و تعریف معاصر این را ترک کرده اند طالب سزا استعمل</p>	<p>چنانکہ آسب و آسب و صراحت ماخذ و تعریف معاصر این را ترک کرده اند طالب سزا استعمل</p>
<p>صریح ہمد را بجا گذشت و دیگر هیچ معنی مباد کہ غرضی باشیم یکی از معاصرین عجم کہ قند را بر این نژاد</p>	<p>صریح ہمد را بجا گذشت و دیگر هیچ معنی مباد کہ غرضی باشیم یکی از معاصرین عجم کہ قند را بر این نژاد</p>
<p>ہنرمند و او است (اردو) دیکھو پنجک زوان است این را درست می گوید و اللہ اعلم بحقیقہ</p>	<p>ہنرمند و او است (اردو) دیکھو پنجک زوان است این را درست می گوید و اللہ اعلم بحقیقہ</p>
<p>پختنبہ بقول انڈجواڈ فرنگ بعلی معنی دوم مجاز معنی اول می نماید معنی مباد کہ معنی</p>	<p>پختنبہ بقول انڈجواڈ فرنگ بعلی معنی دوم مجاز معنی اول می نماید معنی مباد کہ معنی</p>
<p>یوم الخمیس مؤلف عرض کند کہ بعد شنبہ از صبح این گرفتن جسم مردم بہ پنج انگشت ہند</p>	<p>یوم الخمیس مؤلف عرض کند کہ بعد شنبہ از صبح این گرفتن جسم مردم بہ پنج انگشت ہند</p>
<p>یکشنبہ روز پنجم است موافق قیاس (اردو) نہ باسرد و ناخن (اردو) (۱) چکی لینا رہا پ</p>	<p>یکشنبہ روز پنجم است موافق قیاس (اردو) نہ باسرد و ناخن (اردو) (۱) چکی لینا رہا پ</p>

پنج عیب شرعی اصطلاح۔ بقول انڈینجکستان و پینہ فروش پک ریش کاوی
 بحوالہ فرہنگ و رنگ مراد از سر قہ و زنا و نامہ است نام او عنوان پک صاحبان سرور
 میرہ و شرابخواری و دروغ گوئی۔ مؤلف و رشیدی و سراج بہزادش مؤلف عرض
 عرض کند کہ موافق قیاس است (اردو) کند کہ ہمیں لغت بہ مؤخرہ اٹوال گذشت و صراحت
پنج عیب شرعی۔ بقول آصفیہ وہ شخص جس ماخذ بر بندک کردہ ایم کہ ہو خدہ اقل و اول
 میں یہ پانچوں عیب ہوں جو شریعت کی رو بہد عوض جیم بجایش مذکور شد نسبت معنی دوم
 سے نہایت بدین جیسے چوری۔ زنا کاری۔ عرض می شود کہ صاحب حمید ذکر این فکر و خیال
 قمار بازی۔ شرابخواری۔ دروغ گوئی مؤلف ما این است کہ ہمیں است ارتد و اٹلق کہ
 عرض کرتا ہے کہ اگرچہ اردو محاورہ میں خلا بجایش گذشت عجب است از محققین کہ ہمیں
 قیاس استعمال ہے لیکن ترکیب فارسی اس سند حکیم روحانی را بر (بجک) ہم نقل کردہ
 کو ان پانچ عیب کے لئے بھی استعمال کر سکتے (اردو) (۱۱) دیکھو بجک (۲) دیکھو ارتد و اٹلق
پنجک بقول برہان و جامع بر وزن ادک پنج کرور اصطلاح۔ بقول رہنما بحوالہ سند
 ۱۱، ہمان کلوہ پنہ ہلا جی کردہ (۲۳) بفتح ناصر الدین شاہ قاچار یعنی بست و پنج لک
 اول گیا ہیست و آن پنج شاخ می باشد و تا کہ در ایران پنج لک را کرور نامند برخلاف
 عشقہ بردخت می پید۔ صاحب جہانگیری ہند مؤلف عرض کند کہ اصطلاح خاص
 بر معنی اول قانع و گوید کہ مرادف این پیدک معاصرین عجم است (اردو) پچیس لاکہ کہ
 است کہ می آید (حکیم روحانی ۱۱) یکی از شیائیل عجم پنج کرور کہتے ہیں۔ مذکر۔

پنجگوشہ اصطلاح۔ بقول ناصر بن وائند مستقل ومعنی دوم ہم کنایہ کہ پردہ موسیقی سے
 سیاہی کہ پنج فوج داشته باشد کہ عبری آن را مخصوص در پنج وقت نواخته می شود و عملاً
 تقسیم گویند اول مقدمہ و بعد قلب و میمنہ دیگر پردہ ہا مخصوص ہر یک وقت است و
 میسرہ و ساقہ و فریاد کہ بہ ہمین ترکیب در معنی سوم ہم مجاز و استعارہ (ار و و) (۱)
 ترکی نام دارند یعنی مقدمہ را ہر اول و قلب پنجوقتہ نماز کے اوقات (۲) (۳) ایک خاص
 را قول و میمنہ را ہر الفار و میسرہ را ہر الفار راگ کا نام جو پنج وقتوں میں بجایا اور میگایا
 و ساقہ را چند اول خوانند و کوہہ بمعنی کوہ و سے۔ مذکر (۳) حواس خمسہ۔ مذکر۔
موج بزرگ و سیلاب آمدہ و بہ مناسب پنجگوشہ اصطلاح۔ بقول انند جو الہ
 مؤلف عرض کند کہ بمعنی ترکیبی پنج کوہ و ازند و خیث بفتح اول و ضم کاف فارسی نباتت
 و کنایہ باشد از مجموعہ جمعیتی و فوجی کہ پنج تقسیم کہ ہندی سبھا گویند صاحب خیث این
 بالا وار و (ار و) فارسیوں نے پنجگوشہ اس را بحوالہ برہان نوشت و صاحب برہان ذکر
 مجموعہ فوج کو کہا ہے جس میں مقدمہ۔ قلب (پنج انگشت) کردہ و مخفف این (پنجگوشہ)
 میمنہ میسرہ اور ساقہ ہو۔ مذکر
پنجگشاہ اصطلاح۔ بقول ہر وائند و خیث لغتی نہ نوشت مؤلف عرض کند کہ عجیبیت
 (۱) اوقات نماز پنجگشاہ (۲) نام پردہ موسیقی کہ بہان (پنجگشت) را کاتبین بدین صورت
 و (۳) حواس خمسہ مؤلف عرض کند کہ سنی آوردہ باشند کہ صاحب محیط ہم بر پنجگشت
 نقلی این پنج وقت است و مجازاً بمعنی اول ترجمہ ہندی آن سنبھا گوشتہ و صراحت کا

برآورد و اثلق کرده ایم (اردو) سنبھو خستہ نظامی کا عرف بھی یہی ہے۔ مذکر۔

بقول آصفیہ ہندی۔ مذکر۔ ایک درخت پنجم بقول بہار و انڈیئم جیم بعد و پنچ

کا نام جس کے پتے آدمی کے پنجے سے مشابہ ہوتے ہیں (خواجه نظامی سے) دہم چار چیزیں کہ بی پنجم اند

پن (دیکھو ارتد و اثلق) پونہ باوگی تعریفت پنجم اند پونہ مؤلف عرض کند

پنج گنج اصطلاح۔ بقول برہان باکاف کہ میں تخصیص بر پنج زیادہ کر وہ اند و گیر پنج

فارسی بروزن (پنج پنچ) ایا کنا یہ از حواس (اردو) پانچوان پنجم بھی اردو میں مستقل ہے

خستہ کہ سامہ و باصرہ و ذائقہ و لاسہ و شامہ پنجم رواق اصطلاح۔ بقول برہان و بحر

باشد و (۲) صلوة خمس راتیز گویند کہ نماز پنجوقتہ و جامع و مؤید و رشیدی و (جہانگیری در طحا

است صاحبان بحر و رشیدی و جامع و جہانگیری و سراج کنا یہ از آسمان پنجم کہ فلک مرغج باشد

در طحانات) ذکر میں کر وہ اند و بہار مذکر ہر دو معنی مؤلف عرض کند کہ موافق قیاس است۔

بالا گوید کہ (۳) کتابی معروف در علم صرف و (۴) اردو) پانچوان آسمان جس پر مرغج ہے۔

کنا یہ از خستہ نظامی۔ خان آرزو در سراج پنچنگشت مختلف ہمان پنچ انگشت کہ گذشت

و رای ہر دو معنی اول الذکر ذکر معنی چارم ہم بخذف الف (اردو) دیکھو پنچ انگشت۔

کر وہ مؤلف عرض کند کہ ہر چار معنی موافق پنچ نوبت اصطلاح۔ بقول (جہانگیری

قیاس (اردو) (۱) حواس خمسہ مذکر (۲) در طحانات) (۱) معروف یعنی آنچه در پنچ وقت

پنجوقتہ نماز۔ مؤلف (۳) ایک کتاب صرف میں ہر شب و روز بر در طوک و سلاطین زندہ

پنج گنج کے نام سے مشہور ہے۔ مؤلف اور نیز (۴) نظامی سے) زودہ در سوک سلطان سوار